

Fuchsia

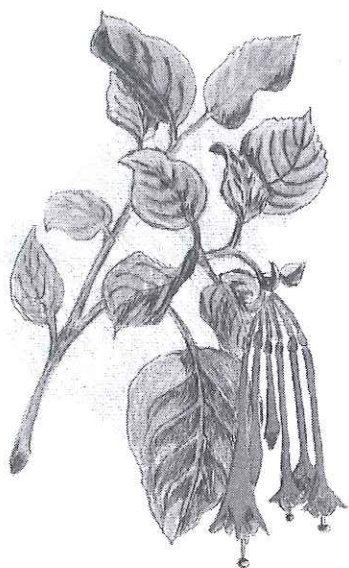
*En modern krukväxt
från gamla tider*

Fuchsiautbudet i den svenska handeln
under perioden 1850–1950

Fuchsia, a modern plant from old days
The assortment of fuchsia on the Swedish market
during the period 1850–1950

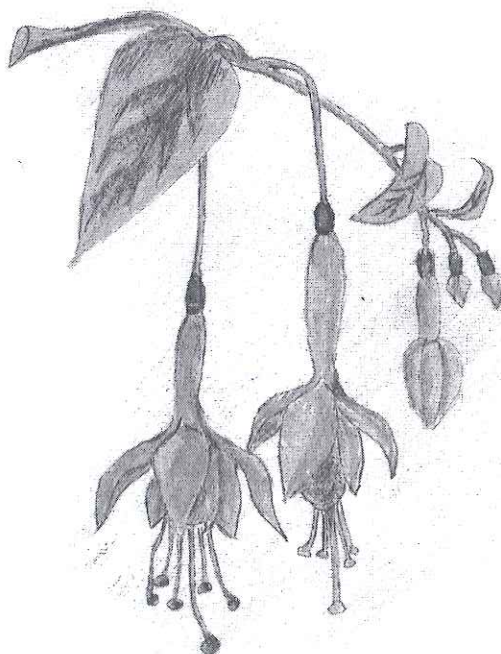
Fuchsia

*En modern krukväxt
från gamla tider*

Fuchsiautbudet i den svenska handeln
under perioden 1850–1950

Fuchsia, a modern plant from old days
The assortment of fuchsia on the Swedish market
during the period 1850–1950

Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att fastställa utbudet av fuchsior i den svenska handeln mellan 1850–1950 och därefter undersöka hur mycket som finns kvar i handeln idag. Detta arbete kan ligga som en grund för en framtida inventering inom det nationella Programmet för Odlad Mångfald, POM.

Äldre svenska prislistor som finns samlade i Alnarps bibliotek och Uppsala universitets botaniska trädgård har undersökts vilket resulterat i en art- och sortlista. Listan omfattar elva olika fuchsiaarter och mer än 300 sorter/varieteter i den svenska handeln. Av dessa tillhör 294 Hybrida-gruppen och elva Triphylla-gruppen. Alla elva arter finns kvar i den svenska och utländska handeln i dag men endast 84 sorter/varieteter har återfunnits. Äldre svensk litteratur och tidsskrifter har undersökts för att få en uppfattning om vilka arter/sorter som har varit populära förr. I tabell 1-3 kan man se vilka av arterna/sorterna som sålts hos en eller flera firmor.

Abstract

The aim with this project was to examine the assortment of fuchsias in the Swedish trade between 1850–1950 and then investigate how much there is left in the business today. This essay is a foundation for a future inventory within the Swedish National programme for diversity of cultivated plants (POM).

Older Swedish price lists in the libraries of Alnarp and the Uppsala University Botanical Garden have been investigated and the results are presented in a list of species- and cultivars. The list comprises eleven different fuchsia species and more than 300 cultivars/varieties in the Swedish trade. 294 of these belonged to the Hybrida-group and eleven to the Triphylla-group. All eleven species are still available in the Swedish and foreign trade today but only 84 cultivars/varieties were found again. Older Swedish literature and periodicals have been investigated to get an understanding of which cultivars/varietie that were popular in the past. In appendix 1-3 you can see which one of the species/cultivars that have been sold by one or more firms.

Innehållsförteckning

Förord 5

1. Inledning 6

1.1. Syfte och frågeställningar 7

2. Material och metod 7

3. Sverige i ett historiskt perspektiv 8

4. De vilda fuchsiaarterna 9

5. Fuchsians odlingshistoria 9

6. Släktindelning 12

6.1 Ellobium 12

6. 1. 1. *Fuchsia fulgens* – Spikfuchsia 12

6. 1. 2. *Fuchsia splendens* 12

6.2. Encliandra 13

6. 2. 1. *Fuchsia microphylla* – Krypfuchsia 13

6.3. Fuchsia 13

6. 2. 1. *Fuchsia boliviana* 14

6. 2. 2. *Fuchsia corymbiflora* 14

6. 2. 3. *Fuchsia denticulata* 14

6. 2. 4. *Fuchsia triphylla* 15

6.4. Hemsleyella 15

6.5. Jimenezia 15

6.6. Kierschlegeria 15

6.7. Pachyrrhiza 15

6.8. Schufia 16

6. 8. 1. *Fuchsia arborescens* – syrenfuchsia 16

6.9. Skinnera 16

6. 9. 1. *Fuchsia procumbens* 16

6.10. Quelusia 17

6. 10. 1. *Fuchsia coccinea* 17

6. 10. 2. *Fuchsia magellanica* 17

6. 11. Sorter 18

7. Fuchsiornas användning 18

8. Resultat 19

8.1. Katalogerna 19

8. 1. 1. Firmor med stort utbud av fuchsia 21

8. 1. 1. 1. Alnarps trädgårdar 22

8. 1. 1. 2. M. P. Anderséns plantskola i Jönköping 22

8. 1. 1. 3. Bergianska trädgården i Stockholm 23

8. 1. 1. 4. Bryngelsnäs trädgård i Alingsås 23

8. 1. 1. 5. Cedergren & Co's plantskola i Råå 23

8. 1. 1. 6. Enköpings trädskola och fröhandel 23

8. 1. 1. 7. Emil Friberg, konst- och handelsträdgårdsmästare i Stockholm 24

8. 1. 1. 8. H. Gottschalks fröhandel i Stockholm 24

8. 1. 1. 9. Gränstorpets handelsträdgård i Trelleborg 24

8. 1. 1. 10. Göteborgs trädgårdsförening 24

8. 1. 1. 11. Haga trädgård i Stockholm 25

- 8. 1. 1. 12. Linköpings trädgårdsförening 25
- 8. 1. 1. 13. Stensborgs trädskolor i Västerås 26
- 8. 1. 1. 14. Sundsborgs handelsträdgård i Stockholm 26
- 8. 1. 1. 15. C. J. Wallin. Länets trädskola i Uppsala 26
- 8. 2. Utbudet av arter 26
- 8. 3. Utbudet av sorter från Hybrida- och Triphylla-gruppen 28
 - 8. 3. 1. Hybrida-gruppen 29
 - 8. 3. 2. Triphylla-gruppen 31
- 9. Diskussion 32**
 - 9. 1. Försäljningen av arter 32
 - 9. 2. Försäljningen av Hybrida- och Triphylla-gruppen 33
 - 9. 3. Populära arter och sorter 34
 - 9. 4. Äldre arter och sorter i handeln i dag 34
 - 9. 5. Fuchsiornas användning förr och idag 34
- 10. Framtida inventering av gamla fuchsior 35**
- 11. Källförteckning 36**
 - 11. 1. Referenser och tidsskriftsartiklar 36
 - 11. 2. Internet 36
 - 11. 3. Kontakter 37
 - 11. 4. Bildreferenser 37

Bilaga 1

- 1. Förklaringar till art- och sortlistan 38**
 - 1. 1. Auktorer och förädlare 38
 - 1. 2. Synonymer och sortnamn 38
 - 1. 3. Beskrivningar 38
 - 1. 4. Blomtyp och växtsätt 38
- 2. Art- och sortlista 39**

Bilaga 2

- 1. Försäljning av fuchsiahybriderna utan sortnamn i katalog 62**
 - 1. 1. Fröförsäljning 62
 - 1. 2. Plantförsäljning 62

Appendix 1

- 1. Förkortningar för äldre priskuranter som har sålt fuchsior med namn i katalog 63
- 2. Förkortningar över svenska firmor med aktuella prislistor 63
- 3. Förkortningar över utländska firmor med aktuella prislistor 64
- 4. Övrig hjälp 64

Appendix 2

- 1. Äldre undersökta priskuranter från Alnarps biblioteks samlingar 65

Appendix 3

- 1. Ett urval av undersökta priskuranter från Uppsala universitets botaniska trädgård samlingar 67

Förord

Förutom att jag har upptäckt hur många gamla sorter det funnits i den svenska handeln så har jag även upptäckt att det finns en del människor som jag knappast skulle klara att genomföra uppsatsarbetet utan. Till dessa vill jag rikta ett varmt tack.

Först och främst vill jag tacka mina enormt hjälpsamma och trevliga handledare, Eva Jansson och Karin Martinsson. Utan er hjälp hade arbetet inte varit lika lätt att genomföra.

Jag vill tacka Helena Breivald som parallellt med mig arbetat med sitt examensarbete om Begonia. Vi har haft ett väldigt bra samarbete med många trevliga pratstunder.

För att arbetet överhuvudtaget skulle kunna genomföras krävdes att en hel del gammalt arkivmaterial skulle plockas fram. Jag vill därför även rikta ett stort tack till Alnarps bibliotekarier!

Jag vill särskilt varmt tacka Sven Svensson för besöket i hans trädgård. Där fick jag en inblick i hur det kan se ut hemma hos en fuchsiaspecialist och även uppleva med egna ögon hur många av de arter/sorter jag skrivit om ser ut.

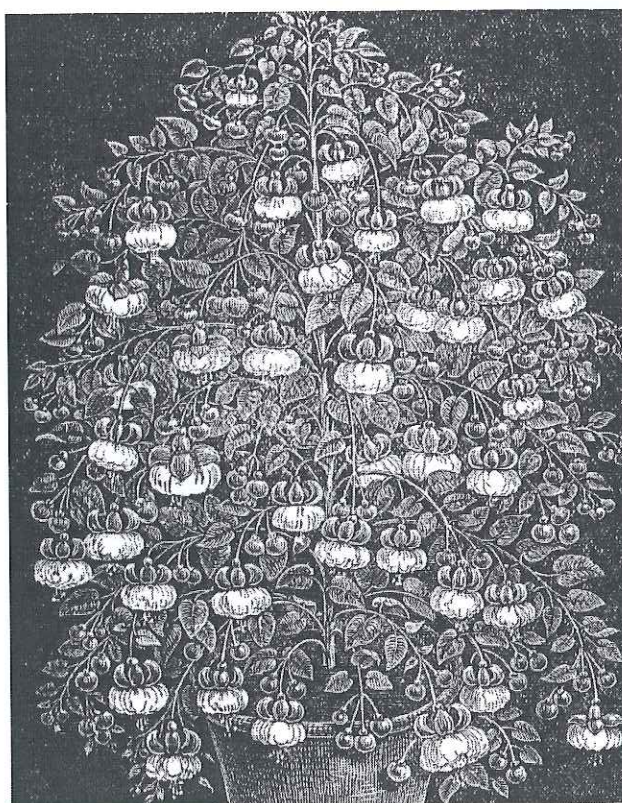
Tack även till Kenneth Nilsson och Lennart Qvarsell som svarat på alla mina frågor. Och till sist Lennart Hamrin för hans vackra fuchsior på framsidan.

1. Inledning

Många minns säkert blodsdroppen då den stod i mormors blomfönster i gamla dar. Kristi blodsdropp är ett gammalt folkligt namn på fuchsia. Jag har själv alltid tyckt att en fuchsia är en mycket vacker krukväxt. Mitt första minne av en fuchsia är min morfars perenna fuchsiabuske som växte i hans kolonilott och den fattade jag tycke för redan då. Särskilt roligt var det att trycka sönder blomknopparna. Många gånger har jag suttit och beundrat fuchsiorna i Rockdaldas handelskatalog och innan jag satte mig in i ämnet, hade jag en föräning om att det fanns många sorter på marknaden idag, men hur många som hade funnits förr och hur länge de funnits här hade jag ingen aning om.

Under slutet av 1800-talet beskriver fröhandlaren H. Gottshalk från Stockholmstrakten fuchsiasläktet så här:

"Fastän fuchsierna ha odlats uti långliga tider, så kan man dock aldrig blifva trött att egna sin uppmärksamhet åt en växtart, hvilken genom sitt, till det knappt tänkbara förändringssätt utaf urformen, har bildats. I synnerhet belgiska och tyska amatörer af fuchsiasläktet ha lyckats genom ömsesidiga befruktningar och hög kultur, frambringa detta släkte till en fullkomlighet, som numera knappast lemna något öfrigt att önska. Jag har under de sista fem åren skaffat det bästa som erbjudits uti denna genre och offerar jag just nu för första gången sortimentet, hvilket af dem, som hafva sett mina fuchsier i blom, blifvit erkändt som någonting utmärkt vackert. Jag fäster uppmärksamheten på, att fuchsier äfven hos oss användas fördelaktigt som gruppväxter på kalljord, och torde desamma genom sin billighet förenad med mångårig hållbarhet, blifva en nödvändighetsartikel hos hvarje blomstervän" (Gottschalk, 1876).

Figur 1: Sorten 'Miss Lucy Finnes' från Hybridgruppen (Cannell, 1883).

Idag finns det ett stort utbud av fuchsior med många olika färger och växtsätt. Det lär finnas mer än 10 000 olika sorter men bara ett hundratal marknadsförs i Europa, ännu färre i Sverige (Borg Ohlson, 1996). Trots detta är intresset för fuchsia stort idag. Svenska Fuchsiassällskapet som är landets största fuchsiaförening bildades 1983, och har idag ungefär 800 medlemmar. De har en egen hemsida som uppdateras ständigt av fuchsiaexperten Kenneth Nilsson.

Nya sorter dyker ideligen upp på marknaden och väcker vårt habegär. Men även gamla sorter blir beundrade och efterlängtade. Fuchsia var en populär krukväxt i våra svenska hem förr, men vilka arter och sorter odlades och går det att få tag på en gammal sort idag om man vill ha den igen?

1.1. Syfte och frågeställningar

Syftet är att fastställa utbudet av fuchsior i den svenska handeln mellan 1850 och 1950 därefter undersöka hur mycket som finns kvar i handeln idag. Arbetet kan fungera som grund för en framtida inventering inom POM, Programmet för den odlade mångfalden.

POM genomför en inventering av våra kulturväxter i Sverige, för att undersöka vad som fortfarande finns kvar av äldre sortmaterial. Deras mål är att bland annat dokumentera och bevara den genetiska variationen hos olika växtgrupper.

Mina frågeställningar är följande:

Vilka arter/sorter fanns i den svenska handeln under tidsperioden 1850–1950, när introducerades de i handeln och vem saluförde dem? När introducerades sorter inom varje art? Vilka arter och sorter var efterfrågade av kunderna förr? Vilka fuchsiaarter och sorter nämns i den äldre litteraturen? Trädgårdsböcker bidrog säkert till att vissa arter/sorter var mer efterfrågade av kunder än andra. Vem var de stora fuchsiaförsäljarna i Sverige och var i landet såldes många fuchsior?

Finns de gamla sorterna och arterna överhuvudtaget kvar i odling idag? Varför har gamla sorter försvunnit och varför finns vissa fortfarande kvar trots att nya vackra sorter hela tiden kommer in i handeln? Är det lättare att återfinna arterna i handeln? Kan de finnas kvar i svensk handel eller måste jag söka efter dem hos privatpersoner eller utomlands?

Som en bakgrund till mina frågeställningar ville jag också ta reda på lite mer om släktet *Fuchsia*. Vem upptäckte den första fuchsian och var kom den ifrån? När började man odla fuchsior för dess prydnadsvärde? Hur såg det ut i Sverige under denna tidsperiod och hur trivdes fuchsian i vårt klimat? Var eller är den svår att odla här? Hade man den hemma under en längre period eller var den svår att sköta för en privatperson? Var det eller är det en slit- och-slängväxt?

2. Material och metod

Mitt första steg var litteraturstudier för att få en allmän bild över fuchsiasläktet. För att sedan kunna undersöka den svenska marknaden mellan 1850–1950 behövde jag få tag i äldre handelskataloger och priskuranter. I Alnarps bibliotek fanns en hel del äldre material bevarat. På Uppsala universitets botaniska trädgård fick jag hjälp av Karin Martinsson som visade mig deras samling av äldre kataloger och där genomsöktes ett begränsat material på grund av tidsbrist och de största försäljarna prioriterades. De äldre katalogerna undersöktes till och med år 1950 men även en del nya kataloger har genomsökts för att kunna se om sorterna finns kvar i handeln idag. Både svenska och utländska kataloger har då undersökts.

En förteckning över kataloger som genomsökts i Alnarpbibliotek och även ett urval av det som fanns och gick igenom i Uppsala finns upptagna i appendix 2 och 3.

De arter och sorter som hittades i de gamla priskuranterna antecknades, liksom uppgifter om när och var de såldes samt eventuella art- och sortbeskrivningar.

Därefter samlades alla arterna och sorterna i en lista, se bilaga 1. Släktindelningen i listan sker helt enligt Kulturväxtlexikon (Aldén et al, 1998). Äldre svensk litteratur och tidsskrifter undersöktes för att få en uppfattning om vilka arter/sorter som har varit populära förr.

Nästa uppgift var att försöka hitta dessa gamla sorter och arter. Finns de kvar idag eller går de inte att hitta? Kan några av dem finnas kvar i Sverige eller måste jag leta utomlands? Den förste jag tog kontakt med var Kenneth Nilsson från Svenska fuchsiasällskapet. Han listade vilka gamla arter och sorter han visste fanns i den svenska handeln eller i någon av medlemmarnas hem. Jag hörde även av mig till några specialodlare i Sverige såsom Rockdala handelsträdgård, Bohus Fuchsian och Årbo Handelsträdgård. Jag fick även kontakt med två hobbyodlare från Skåne, Lennart Qvarsell från Gualöv och Sven Svensson från Örja utanför Ystad. De har båda över 300 olika sorter i sina privata samlingar och säljer ett stort antal sorter och även en del arter varje år. Sedan försökte jag även få tag på de senaste prislistorna

från andra odlare som kanske inte är specialiserade på fuchsia men ändå säljer en mindre mängd. De senare bidrog dessvärre inte till så mycket nytt.

• Många svenska odlare köper idag sina sticklingar från utlandet, så även detta område undersöktes. Tyvärr räckte inte tiden till att gå igenom alla odlares listor så här gjordes en ganska stor avgränsning. Florema i Holland undersöktes och även några olika databaser på Internet så som *Plantfinder* (Royal Horticultural Society, 2003) och *The fuchsia database* (NKvF 1996). I *Plantfinders* databas fanns över 65 000 växter samlade, dessa fanns till försäljning hos 800 engelska odlare och i *The fuchsia database* fanns mer än 3 000 arter och sorter av fuchsia listade från Holland och Belgien. Jag letade även igenom N. & G. Puddefoots prislista över den engelska nationalsamlingen för äldre fuchsior (Puddefoot, 2003). Genom Sven Svensson fick jag även tag på danska översättningar av två holländska böcker om fuchsior som heter *500 Fuchsia's te kijk* (Nijhuis, 1995) och *1000 Fuchsia's te kijk* (Nijhuis, 1999). Dessa fuchsior fanns till försäljning år 1995 och 1999 i både Danmark och Holland. De nya svenska katalogerna är inte äldre än två år, men de arter och sorter som jag har funnit i nya utländska priskuranter är sålda senast 1995. Jag kan inte garantera att det är rätt sort jag har funnit, bara för att jag har hittat namnet igen, utan här krävs att man har tillgång till minst en gammal och ny planta. Morfologiska skillnader kan inte jämföras på olika personers beskrivningar.

För att få en bättre översikt över listan gjorde jag därefter tre olika tabeller, se tabell 1–3. En tabell över arter, en över Hybrid-gruppen och en över Triphylla-gruppen. Här kunde jag se när en art/sort listades i en katalog och när den försvann samt även hur många av de undersökta firmorna som verkligen sålde dem.

Två diagram gjordes även för att kunna se under vilka tidsperioder som utbudet av antal sorter var störst, se figur 17 och 18.

3. Sverige i ett historiskt perspektiv

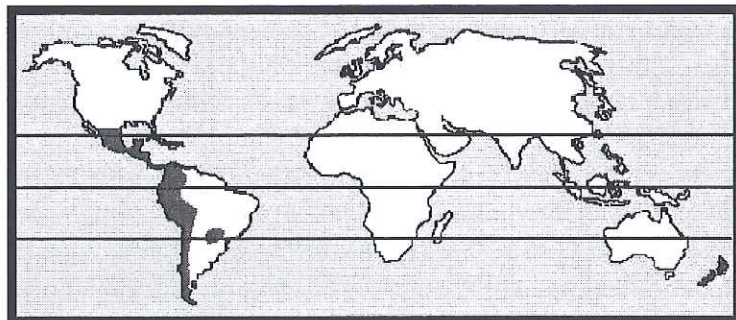
Under 1800-talet ökade befolkningstätheten i den allt mera fattiga svenska jordbrukarstaten. Förbättrad hygien och "freden, vaccinen och potäterna" gjorde att överlevnaden ökade allt mer. Fler barn föddes och befolkningstrycket blev ett stort problem på landsbygden. Över en miljon svenskar lämnade landet under åren 1880–1930 för att söka lyckan i Amerika. Barnbegränsning infördes i Sverige och urbaniseringen satte fart. Industrialiseringen påbörjades, de flesta fabriker byggdes i tätorterna och en stor del av befolkningen började flytta från landsbygden och in till städer och tätorter. På ett sekel skapades ett helt nytt bosättningsmönster (Öberg et al., 1991). Under 1700-talet byggdes många växthus vid svenska herrgårdar framförallt för odling av frukt och grönsaker. Blomsterodlingen utvecklades sedan från de växthusförsedda herrgårdarna under slutet av 1800-talet. Omkring 1870 var odlingen inte inriktad på försäljning. Allt fler nya arter infördes till Sverige av botaniska trädgårdar och från de stora plantskolorna på kontinenten, även privatpersoner tog hem växter och intresset för krukväxter påbörjades. Handelsträdgårdarna tog allteftersom över blomsterodlingen under glas. Svenska trädgårdsföreningar började bildas så som Svensk trädgårdsförening år 1832, Göteborgs trädgårdsförening 1842 och Skånska trädgårdsföreningen 1876. Mellan år 1850–1860 utvecklades järnvägarna i Sverige som bidrog till snabbare utbyte av varor mellan städer (Öberg et al., 1991). Den handelsmässiga blomsterodlingen i landet utvecklades från att ha varit mera koncentrerad till att finnas på allt fler platser. Närheten till kunden blev av mindre betydelse. Istället valde man platser som hade t.ex. bättre klimat eller jordpriser. Under senare delen av 1800-talet blev hemträdgårdarna mera allmänna och den engelska landskapsstilen var mode. Blommor planterades i grupper i gräsmattan. Fuchsior, begonior och pelargonior var populära men fanns enbart hos de välbärgade familjerna (Berge, 1940).

4. De vilda fuchsiaarterna

En art kan bestå av flera olika populationer (bestånd) av individ (plantor) med många gemensamma yttre särdrag, med dessa kan den skiljas från andra arters populationer. En art kan också innehålla varieteter. En varietet är en lokal population inom en art, vars utseende skiljer sig från de övriga populationerna (Aldén et al, 1998).

Bland de vilda fuchsiaarterna finns många växtformer, alltifrån lågt krypande arter till stora buskar och små träd. Vissa är epifyter och andra är klängväxter. Blommorna utvecklas från bladvecken och har en rörliknande form som öppnar sig som en stjärna med fyra foderblad. Hos de flesta arterna består kronan av fyra kronblad, men det finns några som saknar dessa. Varje blomma har vanligtvis åtta ståndare och en pistill (Proudley et al., 1987). När blomman trillar av mognar den fyrdelade frukten som också går att äta. Alla delar på en fuchsia är nämligen ätbara. Vilda fuchsiaarter är vanligtvis diploida ($2n$) och har två uppsättningar kromosomer med elva i varje ($2 \times 11 = 22$), men det finns två undantag och det är *F. magellanica* och *F. lycioides* som är tetraploida (Mantley, 1990).

Fuchsia-släktet kommer ursprungligen från Anderna i Peru och härifrån har det spridit sig norrut till Venezuela och Mexico. Mot söder spred de sig som längst till Tierra del Fuego i Argentina och västerut till Nya Zeeland och Tahiti. De verkar inte ha spridit sig naturligt mot öster, se figur 2. Det naturliga utbrednings-området sträcker sig alltså från Norra Mexico till Tierra del Fuego, ett område som täcker en yta på ungefär 10 000 km².

Figur 2: Svartmarkerade områden är Fuchsiasläktets naturliga utbredningsområde.

Fuchsior växer framförallt i de högre bergsområdena men även i regnskogen eller i dess utkant.

De trivs bra i skogsbryn och på bergssidor där de växer på hög höjd och utsätts för mycket regn och dimma. Även i regnskogarna utsätts de för hög luftfuktighet.

Till Europa kom fuchsiorna först med människans hjälp. Former av *F. magellanica* finns idag förvildade utmed de Brittiska öarna, som buskar och häckar (Mantley, 1990). Denna art är härdig och klarar därmed vintern utomhus i södra delarna av Sverige.

5. Fuchsians odlingshistoria

Fuchsiornas odlingshistoria är inte särskilt lång. Den första fuchsiaarten hittades 1695 av en munk vid namn, Fader Charles Plumier, se figur 3. Plumier var en passionerad botaniker som var född 1646 i Marseilles, Frankrike. Han var med om tre stora expeditioner till Sydamerika år 1689, 1693 och 1695. Den sista resan gick till Brasilien och till öarna Guadeloupe, Martinique och Santo Domingo, nuvarande Dominikanska republiken. Det var på ön Santo Domingo som han gjorde sitt stora fynd, en växt som han senare kallade för *Fuchsia triphylla flore coccineo*. Fuchsian han hittade hade röda blommor och var trebladig. Han gav den namnet *Fuchsia*, efter Leonard Fuchs (1501–1566), berömd botaniker som också var professor i medicin vid det tyska universitetet i Tübingen, se figur 4 (Proudley et al., 1987).

Figur 3: Fader Charles Plumier (Bouman 2003).

Figur 4: Leonard Fuchs (Westin, 1908)

Fuchsian beskrevs första gången år 1703 i Plumiers verk *Nova Plantarum Americanarum Genera*. I boken beskrev han även ytterligare 219 nya amerikanska växter (Manthey, 1990). När Plumier reste tillbaka till Europa år 1695, inträffade ett skeppsbrott och allt växtmaterial gick förlorat, så några frön från fuchsian han hittat hade han inte med sig hem (Goulding, 1995). *Fuchsia triphylla* hamnade i glömska under ytterligare 30 år och återupptäcktes först 1731 i Philip Millers *Gardener's Dictionary*. Denna fuchsias ursprung sägs vara från frön som Dr William Houston insamlat under åren 1728–1732. Han odlade troligen också den allra första fuchsiaarten i den engelska apoteksträdgården Chelsea i London.

Återigen blev fuchsian bortglömd och trots att Plumiers beskrivning av släktet var känd sedan år 1703, visste man inte exakt var han hade hittat *Fuchsia triphylla flore coccineo*. År 1753 övertog Carl von Linné Plumiers beskrivning av arten. Fuchsian publicerades i hans verk *Species Plantarum*, under namnet *F. triphylla*. År 1873 återupptäcktes *F. triphylla* i Santo Domingo i Dominikanska republiken, av en amerikan vid namn Thomas Hogg. Han samlade in växter till New Yorks botaniska trädgård och skickade hem några frön av fuchsian. Från New Yorks Botaniska trädgård spreds sedan arten även till England (Manthey, 1990).

Efter *F. triphylla* upptäcktes även andra arter: *F. coccinea* (1788), *F. magellanica* (1768), *F. lycioides* (1796), *F. arborescens* (1824), *F. excorticata* (1824), *F. microphylla* (1827), *F. fulgens* (1830), *F. corymbiflora* (1840), *F. denticulata* (1844) och *F. boliviana* (1873) (Ewart, 1987).

Trots att *Fuchsia triphylla* var den art som upptäcktes tidigast så var det *Fuchsia coccinea* som var den första arten som började säljas i Europa (Törje, 1943). Vilda arter kan förökas med frö (sexuellt) och med sticklingar (asexuellt) Det sistnämnda föröknings sättet är framförallt effektivast i odling.

I England odlades och såldes de första fuchsiorna under slutet av 1700-talet av handelsträdgården Lee & Kennedy. En av ägarna, Mr James Lee, var den som först fick tag på fuchsior under slutet av 1700-talet. Hur han fick tag på sitt första exemplar är ännu osäkert men det sägs att Lee fick höra talas om en ovanligt vacker växt som stod i ett fönster i den lilla engelska staden Wapping. Eftersom han visste att hans kunder ofta önskade ovanliga växter tog han sig dit för att själv undersöka saken. Han fick berättat för sig att växten var en gåva från en släkting till frun i huset. Släktingen var en sjöman vid namn Kapten Firth och han hade under en av sina resor till Sydamerika tagit med sig den ovanliga växten hem (Proudley et al., 1987). Efter många om och men lyckades Lee övertala kvinnan att sälja sin fuchsia till honom (Manthey, 1990). En annan version på hur James Lee kom över sin första fuchsia var att han helt enkelt fick sticklingar av *F. coccinea* från den kungliga trädgården i Kew (Proudley et al., 1987). Mr Lee började sälja *F. coccinea* år 1793 och det blev en stor succé.

Den första härdiga fuchsian introducerades i Europa av Lamarck år 1768. Det var arten *Fuchsia magellanica* som hade insamlats högt uppe på Chiles och Argentinas regnskogs- och bergsområden nära Magellans sund. Det hårda klimatet på de höga höjderna påminner mycket om Europas vinterklimat, vilket förklarar deras härdighet (Mantley, 1990).

Snart började även försäljningen av sorter av hybridursprung. En hybrid är en korsning mellan två eller flera släkten eller arter och är utseende mässigt intermediära mellan föräldrarna. Odlingsvärda hybrider har ofta fått användning som kulturväxter och representerar då sorter. Ordet sort är ett hortikulturellt begrepp och ett samlingsord för odlade plantor som i ett eller flera avseenden klart avviker från andra sådana samlingar och som efter förökning, sexuell eller vegetativ, behåller de särskiljande egenskaperna. En sort sägs oftast

vara en människoskapad produkt som härstammar från målmedveten växtförädling och som saknar naturlig utbredning, men en sort kan också vara en i naturen selekterad planta av en vild art (Alden et al, 1998). Sorter måste förökas asexuellt dvs. med sticklingar för att de skall behålla sina speciella egenskaper.

Runt år 1820 började man korsa olika arter och utveckla sorter (Bartlett, 2002). Man var framförallt intresserade av att få fram fler blomfärger och fyllda blommor (Ewart, 1989). De första sorterna man utvecklade tillhör Hybrida-gruppen. Detta är en sortgrupp som består av hybridkomplex, korsningar med bland annat, *F. magellanica*, *F. fulgens* och *F. coccinea* (Alden et al, 1998). Som pollenlämnare använde man sig även av andra arter. Idag används både arter och sorter när man förädlar och det är nästintill omöjligt att spåra föräldrarna till alla nya sorter, med tanke på flera hundra års förädlingsarbete. Hos vissa sorter kan det vara lättare att spåra ursprunget med hjälp av speciella egenskaper.

Sorter från Triphylla-gruppen är hybrider framkomna från bland annat *Fuchsia triphylla* och de har oftast en speciell blomform. *Fuchsia magellanica*-hybrider har bättre hårdighet än andra (Proudley et al., 1987).

År 1842 kom det stora genombrottet i förädlingshistorien. Sorten 'Venus Victrix' förädlades fram av Mr Gulliver, trädgårdsmästare vid prästgården Marriott i Hurstmonceaux, England. Detta var den första fuchsiasorten som hade vita kronrör och foderblad. Denna sort används än idag av många förädlare (Goulding, 1995). På 1850-talet uppstod de första dubbelblommade sorterna (Berge, 1940). Alla hade då röda foderblad och lila kronblad (Ewart, 1989).

James Lye, född 1830, blev en av Englands mest kända förädlare. Hans fuchsior hade oftast ett speciellt utseende. Blommorna hade långa vita kronrör och foderbladen var vita med gröna spetsar. Kronbladen kunde variera från färgerna rött, rosa till rosenrött. Den första av Lyes sorter var 'Loveliness' som kom ut i handeln år 1869. Denna sort finns fortfarande kvar i handeln idag (Goulding, 1995).

Från år 1865 började engelsmännen även producera fuchsior med brokiga blad. Förädlaren Carter framförädlade bland annat sorten 'Golden Treasure' år 1870, förutom denna finns inte många av de tidigt framförädlade sorterna kvar idag (Ewart, 1989). Även i Frankrike fanns många fuchsiaförädlare och en av Europas största var John Salter, en engelsman som bodde i Versailles. I Frankrike fanns även Lemoine, Crousse, Boucharlat och Baudinat. Senare började även förädlingen sätta fart i Tyskland och Belgien (Ewart, 1989).

Sorter som framkorsats från *Fuchsia triphylla* räknas till Triphylla-gruppen. Den första sorten som förädlades fram var troligtvis 'Superba', som är en korsning med *Fuchsia boliviana*.

De flesta sorter från Triphylla-gruppen har förädlats i Tyskland och har på grund av detta fått tyska namn. Carl Bonstedt från Botaniska trädgården i Göttingen introducerade sorter som 'Thalia', 'Gartenmeister Bonstedt', 'Mary', och 'Koralle' mellan åren 1904 och 1906. Rehnelt från Botaniska trädgården i Giessen introducerade sorten 'Andenken an Heinrich Henkel' år 1897. År 1928 introducerades ytterligare en triphyllasort med namnet 'Leverkusen'. Även den förädlades av en tysk vid namn Hartnauer (Ewart, 1987). Under denna ganska korta tidsperiod har man lyckats fått fram väldigt många sorter och idag räknar man med att det finns ungefär 2 000 olika odlade sorter världen över. Svenska trädgårdsföreningens trädskola vid Rosendal odlade år 1845, tolv fuchsiaarter och 43 namngivna sorter. *Fuchsia* var en av de allra mest odlade krukväxterna i Sverige fram till 1880, men försäljningen av den som handelsplanta minskade därefter, trots att den blev en allmänt odlad rums- och utplanteringsväxt (Berge, 1940).

I dag bor de flesta svenskar i storstäder och värmeledningen i hushållen har bidragit till att sortimentet av krukväxter inomhus har fått anpassas sig efter det nya klimatet (Beyron, 1984). Fuchsior som odlats som krukväxt inomhus i Sverige sedan 1800-talet (Nilsson, 1996) trivs

mycket sämre i våra varma lägenheter och i dag är de mer vanliga utomhus i rabatter eller krukor.

6. Släktindelning

Fuchsiasläktet tillhör familjen dunörtsväxter, *Onagraceae*, där även en del svenska växter ingår som t.ex. mjölkört och nattljus. Familjen består av ungefär 20 olika släkten och Fuchsiasläktet består av cirka 120 arter. År 1943, publicerade Philip A. Munz, sin monografi *A Revision of the Genus Fuchsia*. I detta verk delade han in de 100 då kända arterna i sju sektioner. Sedan dess har tre nya sektioner tillkommit och fuchsiasläktet är nu indelat i tio olika sektioner; *Encliandra*, *Ellobium*, *Fuchsia*, *Hemsleyella*, *Jimenezia*, *Kierschlegeria*, *Pachyrrhiza*, *Schufina*, *Skinnera* och *Quelusia*. De arter som finns inom en sektion tillhör ett bestämt geografiskt område och har alla ett likartat utseende. *Fuchsia* är den största sektionen och innehåller idag ungefär 60 olika arter (Manthey, 1990).

De arter som är understrukt i nedanstående sektionsbeskrivningar är arter som finns i min art- och sortlista över gamla fuchsior i Sverige och de är även de arter jag har valt att presentera lite närmare.

6. 1. Ellobium

Arterna i *Ellobium*-sektionen har sitt ursprung i Centralamerika och Mexico (Ewart, 1987). Kronrören är oftast längre än både kron- och foderbladen (Goulding, 1995). Bladen är breda och sitter oftast motsatta. *Ellobium*-arterna har ett buskartat växtsätt och rötterna bildar ofta knölar (Ewart, 1987). Vissa arter kan vara epifyter dvs. de lever på en annan växt utan att vara parasit (Goulding, 1995).

Till sektionen hör tre olika arter; *F. fulgens*, *F. splendens* och *F. decidua*, den senare är ovanlig då den är svår att odla (Goulding, 1995).

6. 1. 1. *Fuchsia fulgens* - spikfuchsia

Fuchsia fulgens kommer ursprungligen från Mexico och beskrevs därifrån år 1828 av De Candolle. Bladen sitter motsatta och de äldre bladen kan bli något håriga. Blomställningen är racemös (Goulding, 1995), dvs. blommorna sitter sidoställda på en huvudaxel och saknar en toppblomma (Dahlgren et al., 1993). Blommorna har långa kronrör och korta kron- och foderblad. Den rena arten har röda blommor men många av dess sorter har mera orange färg. Arten kan växa både direkt i jorden eller som epifyt. Den har mjuk stam och knölbildande rötter som gör att den klarar av de långa torrperioderna (Goulding, 1995).

Fuchsia fulgens fanns till försäljning i svensk handel från år 1855 till 1950. Alltså under en väldigt lång period. Den fanns listad hos sju olika firmor under hela den undersökta tidsperioden. Både före och efter sekelskiftet fanns den med i fyra olika firmors kataloger. Göteborgs trädgårdsförening har varit den firma som listat arten under längst period, från år 1855 till 1950. De har sålt *Fuchsia fulgens* både som frö och planta. I författaren Axel Holzhausens bok *Trädgårdens blommor* från 1922 fanns bland annat *Fuchsia fulgens* rekommenderad. Arten finns till försäljning i både svensk och utländsk handel i dag. Se artlistan i bilaga 1.

6. 1. 2. *Fuchsia splendens*

Fuchsia splendens har sitt ursprung i Mexico och Costa Rica (Ewart 1987) och beskrevs från Mexico år 1832 av Zuccarini. Den växer vanligtvis direkt i jorden men har även hittats som epifyt. Bladen sitter oftast motsatta men kan även vara spiralställda. Blommorna växer fram från bladfästena på ung ved. Kronrörets längd varierar och färgen kan vara röd eller orange. Kronbladen och de korta foderbladen är gröna. Arten blommar året om i Mexico men då den

växer förvildad i England blommar den under den mörkare årstiden. Många gånger sägs *F. cordifolia* vara en synonym till arten men detta är mera osäkert. (Goulding, 1995).

I art- och sortlistan över gamla fuchsior i svensk handel finns *F. splendens* med. Den fanns till försäljning både som *F. splendens* och *F. cordifolia*. Den fanns med från år 1893 till 1929.

Två kataloger listade arten men bara en före sekelskiftet. Göteborgs trädgårdsförening listade arten under längst period, från år 1893 till 1905. *Fuchsia splendens* finns till försäljning i både svensk och utländsk handel i dag. Se artlistan bilaga 1.

6. 2. Encliandra

Encliandra-sektionen har sitt ursprung i Centralamerika och Mexico (Ewart, 1987). Bladen och blommorna är ganska små och ståndarna korta. Pollineringen sker med hjälp av flugor, bin och fåglar (Goulding, 1995).

Till sektionen hör sex arter; *F. cylindracea*, *F. encliandra*, *F. microphylla*, *F. obconica*, *F. ravenii* och *F. thymifolia*. De är vanliga i odling men de olika arterna är ofta svåra att identifiera och säljs därför många gånger under namnet *F. x bacillaris* (Goulding, 1995).

6. 2. 1. *Fuchsia microphylla* - krypfuchsia

Fuchsia microphylla kommer ursprungligen från Mexico och beskrevs år 1823 av Humboldt, Bonpland & Kunth. Det finns många underarter som t.ex. *F. microphylla* ssp. *microphylla*, *F. microphylla* ssp. *hidalgensis* (syn. *F. hidalgensis*), *F. microphylla* ssp. *quercetorum* (syn. *F. quercetorum*), *F. microphylla* ssp. *aprica* (syn. *F. aprica*) och *F. microphylla* ssp. *hemsleyana* (syn. *F. hemsleyana* samt *F. pulchella*).

F. microphylla ssp. *microphylla* har ett buskartat växtsätt då den växer vilt i ursprungsområdets blandskogar. Där kan den bli en två meter hög buske. Kronröret är ungefär 1 cm långt och kronbladen halva dess längd. Blommorna är vanligtvis röda. De flesta blommor är tvåkönade men det finns också honblommor som är hälften så stora som de andra (Goulding, 1995). Bladen är också väldigt små (Ewart, 1997). *Fuchsia microphylla* har sålts i svensk handel från år 1871 till 1889. Alltså under en ganska kort period. Endast Länets trädskola i Uppsala hade den listad. Arten fanns dock rekommenderad i Rudolf Abelins bok *Trädgården inomhus* från år 1910. Idag verkar den vara mer vanlig då den finns till försäljning i både svensk och utländsk handel. Se även artlistan i bilaga 1.

6. 3. Fuchsia

Arterna i Fuchsia-sektionen har sitt ursprung i Anderna och Centralamerika. Kronröret är flera gånger så långt som foderbladen och ståndarna är inte mycket längre än kronbladen (Ewart, 1987).

Till sektionen hör 61 arter; *F. abrupta*, *F. ampliata*, *F. andrei*, *F. austromontana*, *F. ayavacensis*, *F. boliviana*, *F. canescens*, *F. caucana*, *F. ceracea*, *F. cinerea*, *F. cochabambana*, *F. confertifolia*, *F. coriacifolia*, *F. corollata*, *F. corymbiflora*, *F. corollata*, *F. corymbiflora*, *F. crassistipula*, *F. cuatrecasasii*, *F. decussata*, *F. denticulata*, *F. dependens*, *F. ferreyrae*, *F. fontinalis*, *F. furfuracea*, *F. gehrigeri*, *F. glaberrima*, *F. harlingii*, *F. hartwegii*, *F. hirtella*, *F. lehmannii*, *F. llewelynii*, *F. loxensis*, *F. macropetala*, *F. macrophylla*, *F. macrostigma*, *F. magdalenae*, *F. mathewsii*, *F. nigricans*, *F. orientalis*, *F. ovalis*, *F. pallescens*, *F. petiolaris*, *F. pilosa*, *F. polyantha*, *F. pringsheimii*, *F. putumayensis*, *F. rivularis*, *F. sanctae-rosae*, *F. sanmartina*, *F. scabriuscula*, *F. scherffiana*, *F. sessilifolia*, *F. simplicicaulis*, *F. sylvatica*, *F. tincta*, *F. triphylla*, *F. vargasiana*, *F. venusta*, *F. verrucosa* och *F. vulcanica* (Goulding, 1995).

6. 3. 1. *Fuchsia boliviana*

Fuchsia boliviana har sitt ursprung i Boliva, Argentina och Peru (Ewart, 1987) och beskrevs från Bolivia först år 1876 av Carrière. Det finns flera olika varieteter inom arten, såsom *F. boliviana* var. *boliviana*, *F. boliviana* var. *luxurians*, *F. boliviana* var. *luxurians* 'Alba' och *F. boliviana* var. *puberulenta*. Dessa är alla ganska lätta att odla.

Fuchsia boliviana har ett upprättväxande växtsätt och kan bli lika stor som ett mindre träd. Bladen sitter motsatta eller spiralställda. Bladen kan vara ovala eller äggförmiga och svagt håriga. Blommorna är helt scharlakansröda och sitter i en racemös blomställning. Kronröret är ungefär 6 cm långt och kronbladen ungefär 13 mm långa. Foderbladen är ungefär 2 cm långa och blir med blommans ålder allt mera uppåtböjda (Goulding, 1995). *Fuchsia boliviana* har sålts i Sverige från år 1885 till 1914 men har bara varit listad hos Göteborgs trädgårdsförening. De har sålt *Fuchsia boliviana* både som frö och planta. Att arten bara funnits hos så få firmor kan bero på att den beskrevs ganska sent och inte hade hunnit bli så populär. Arten finns fortfarande att få tag på idag, både i svensk och utländsk handel, se artlistan i bilaga 1.

6. 3. 2. *Fuchsia corymbiflora* - pipettfuchsia

Fuchsia corymbiflora kommer ursprungligen från Peru (Ewart, 1987) och beskrevs därifrån år 1802 av de två spanska botanisterna Lopez Ruiz och José Pavón, se figur 5. I ursprungslandet kan arten som har ett upprättväxande växtsätt bli upp till fyra meter hög. Bladen sitter motsatta eller spiralställda. Den yngre stamveden kan vara något hårig. Blommorna sitter i en racemös blomställning. Kronröret är ljusrosa och ungefär 7 cm långa. Foderbladen är ungefär 1,5 cm långa och ljusrosa. Kronbladen är mera mörkrosa och cirka 2 cm långa. Har stora plommonliknande frukter (Goulding, 1995). *Fuchsia corymbiflora* har sålts i svensk handel från år 1855 till 1921. Den fanns listad hos fem olika firmor under denna period, men efter 1889 fanns den bara till försäljning hos Göteborgs trädgårdsförening. Författaren Axel Holzhausen rekommenderar arten i sin bok Trädgårdens blommor från 1922. Idag finns *Fuchsia corymbiflora* till försäljning i den engelska handeln. Se artlistan i bilaga 1.

Figur 5: *Fuchsia corymbiflora*
(Curtis, 1830)

6. 3. 3. *Fuchsia denticulata*

Fuchsia denticulata (syn. *F. serratifolia*) har sitt ursprung i Peru och Bolivia (Ewart, 1987) och beskrevs liksom *F. corymbiflora* av Ruiz och Pavón år 1802. Den växer naturligt i skogar på hög höjd och längs med Andernas bergsbranter. I sitt ursprungsområde kan arten som har ett upprättväxande växtsätt bli upp till tio meter hög. Bladen sitter oftast spiralställda och blommorna bildas på den mogna veden, från bladfästet i toppen av varje gren. Foderbladen är rödgröna och kronröret som är cirka 5 cm långt är vaxrött. Kronbladen är ungefär 2 cm långa och orange. (Goulding, 1995). *Fuchsia denticulata* har sålts i svensk handel under synonymnamnet *Fuchsia serratifolia*, men arten har bara hittats listad hos Göteborgs trädgårdsförening i 1855 års katalog. Idag finns den till försäljning i den engelska handeln under namnet *F. denticulata*. Se även artlistan i bilaga 1.

6. 3. 4. *Fuchsia triphylla*

Fuchsia triphylla beskrevs med sitt nuvarande namn första gången 1753 av Linnaeus. Arten hade beskrivits redan 1703 av Plumier i Dominikanska republiken men under namnet *Fuchsia triphylla flore coccineo*. *Fuchsia triphylla* bildar låga buskar och bladen sitter motsatta eller spiralställda. Triphylla betyder trebladig och arten skiljer sig därför från de övriga genom att den har tre blad från varje nod (Sydnor, 1994). Kronröret är ungefär 4 cm långt. Foderbladen och kronbladen är 1 cm långa. Blommorna är talrika och till färgen orange eller orangeröda. Arten är ganska vanlig i odling idag och förökas lättast med frön (Goulding, 1995). *Fuchsia triphylla* har funnits till försäljning i svensk handel från år 1893 till 1944. Den har listats hos fem olika firmor under den undersökta tidsperioden. Före sekelskiftet 1900 fanns den med hos två firmor, bland annat i Emil Fribergs katalog i Stockholm. Han beskriver att den upptar hedersplatsen i varje fuchsiasamling och att det var en nyhet år 1894. Efter sekelskiftet finns den med i fyra kataloger. Göteborgs trädgårdsförening har listat den under ganska lång tid, från år 1893 till 1921. *Fuchsia triphylla* finns idag till försäljning i England. Se artlistan i bilaga 1.

6. 4. Hemsleyella

Arterna inom Hemsleyella-sektionen kommer uteslutande från Anderna. Kronbladen saknas på en del arter, på vissa är de väldigt små. De har även tjocka knölbildande rötter.

Blomningen sker oftast efter att växten har fällt sina blad (Ewart, 1987).

Till sektionen hör 14 olika arter; *F. apetala*, *F. cestroides*, *F. chloroloba*, *F. garleppiana*, *F. huanucoensis*, *F. inflata*, *F. insignis*, *F. juntasensis*, *F. membranacea*, *F. nana*, *F. pilaloensis*, *F. salicifolia*, *F. tilletiana* och *F. tunariensis* (Goulding, 1995).

6. 5. Jimenezia

Till Jimenezia-sektionen hör enbart arten *Fuchsia jimenezii*. Den beskrevs av Breedlove, 1982 i Costa Rica (Goulding, 1995).

Bladen är motsatta eller spiralställda och blomställningen är racemös (Ewart, 1987).

Kronröret kan bli ungefär 4,5 mm långt. Kronbladen är rosa och foderbladen röda och den kan bli upp till 1, 5 meter hög. Arten är fortfarande sällsynt i odling (Goulding 1995).

6. 6. Kierschlegeria

Kierschlegeria-sektionen har sitt ursprung i Chile. Till sektionen hör enbart arten *F. lycioides*. Den beskrevs av Andrews år 1800 i Chile. Den finns naturligt längs Chiles smala kustremsa och pollineras där av en kolibriart som sägs vara helt beroende av nektar från denna fuchsia.

Blommorna är små och arten blommar under hela året. *Fuchsia lycioides* blommar är både en- och tvåkönade. Honblommorna producerar begränsat med nektar och är mindre i storlek än de andra. Arten har också hanblommor med enbart funktionella ståndare (Goulding, 1995).

Kronbladen är nästan lika långa som foderbladen som är uppåtböjda och bladen motsatta eller spiralställda. Bladen är kraftiga och bladskäften sitter ofta hårt fast och kan bli mera taggliknande (Ewart, 1987). Den har ett upprättväxande buskartat växtsätt som hjälper den att skugga bladen och bevara fukten. Arten är ganska vanlig i odling (Goulding, 1995).

6. 7. Pachyrrhiza

Till Pachyrrhiza-sektionen hör enbart arten *F. pachyrrhiza*. Den hittades ganska sent och har sitt ursprung i Peru. Först år 1989 beskrevs den av Berry-Stein och en ny sektion bildades.

Blommorna sitter ensamma, är hängande och hermafrodita, dvs. blomman är tvåkönad med både ståndare och pistiller. Bladen sitter vanligtvis motsatta. Arten har knölbildande rötter och

är svår att föröka med hjälp av sticklingar. Förökas enklast med knölarna under vinterperioden.

6. 8. Schufia

Arterna inom Schufia-sektionen har sitt ursprung i Centralamerika eller Mexico. De har upprätta blommor i cymösa blomställningar (Ewart, 1987), dvs. skottet avslutas med en blomma och blomställningen har en toppblomma (Dahlgren et al., 1993).

Till sektionen hör enbart två arter; *F. arborescens* och *F. paniculata*.

6. 8. 1. *Fuchsia arborescens* – träd- och syrenfuchsia

Fuchsia arborescens (syn. *F. syringaeflora*) kommer ursprungligen från Mexico, därifrån den först också beskrevs år 1825 av Sims. I dess hemland växer den i regnskogar med riklig nederbörd. Arten har ett buskartat växtsätt och kan bli upp till åtta meter hög. Bladen som är något glansiga sitter motsatta eller spiralställda. Blommorna sitter i en cymös blomställning och kronröret är ungefär 6 mm långt. Foderbladen är ungefär 1 cm långa och har samma färger som kronröret dvs. de är lila eller rosenröda. Kronbladen är lavendelfärgade och ungefär 9 mm långa (Goulding, 1995). I artlistan över gamla fuchsior i svensk handel finns *F. arborescens* med. Den var förr såld under synonymen *F. syringaeflora*, men idag är *F. arborescens* ett mera vanligt namn. Den såldes i svensk handel från år 1877 till

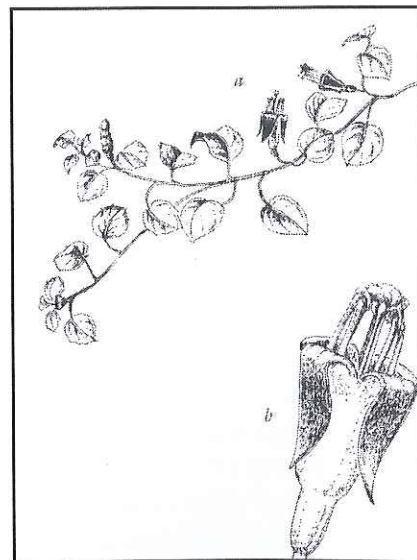
1921. Den var såld både som frö och planta före 1885 men därefter enbart som frö. Tre firmor sålde arten före sekelskiftet, därefter enbart av Göteborgs trädgårdsförening. Arten fanns även omnämnd och rekommenderad i Axel Holzhausens bok *Trädgårdens blommor* från 1922. Arten finns till försäljning i svensk handel idag under namnet *Fuchsia arborescens*. Se artlistan i bilaga 1.

6. 9. Skinnera

Skinnera-sektionen har sitt ursprung i Nya Zeeland, men det finns ett undantag nämligen *Fuchsia cyrtandroides* som kommer från Tahiti. Arterna inom sektionen har alla spridit sig långt bort från ursprungsområdet och de har alla väldigt typiska karaktärer, växtsättet och bladen kan däremot variera något. Kronbladen saknas vanligtvis eller är väldigt små och foderbladen är uppåtböjda (Ewart, 1987). Alla arterna har blåfärgade pollenkor. Småfåglar, bin och flugor är flitiga pollinatörer. Till sektionen hör fyra arter; *F. cyrtandroides*, *F. excorticata*, *F. perscandens* och *F. procumbens*.

6. 9. 1. *Fuchsia procumbens* - dvärgfuchsia

Fuchsia procumbens, se figur 6, upptäcktes år 1839 av engelsmannen Robert Cunningham (Goulding, 1995). Fuchsian han fann växte i sanden längs med strandkanten på Nya Zeeland. Bladen hos *F. procumbens* är runda och blommorna har gulgröna kronrör som är 8 mm långa. Foderbladen är 6 mm långa med lila spetsar. Kronbladen saknas helt och de röda ståndarna har blå pollen (Nilsson, 1996). *Fuchsia procumbens* är den art som har de största frukterna. Den går lätt att föröka med frön och är väldigt vanlig i odling i dag (Goulding, 1995). *F. procumbens* fanns till försäljning i svensk handel från år 1881 till 1950. Arten verkar ha varit väldigt populär då den fanns till försäljning hos tolv olika firmor. Både före och efter sekelskiftet fanns den listad hos sju olika firmor. Plantskolan Cedergren & Co i Råå och Göteborgs trädgårdsförening är de som listat arten

Figur 6: *Fuchsia procumbens* (Goulding, 1995)

under längst tidsperiod. Cedergren & Co sålde *F. procumbens* från år 1926 till 1950. Göteborgs trädgårdsförening sålde arten som frö mellan åren 1893–1934 samt även som planta från år 1885 till 1917. *F. procumbens* finns till försäljning både i svensk- och engelsk handel i dag. Se även artlistan i bilaga 1. Arten rekommenderas i författaren Rudolf Abelins bok *Trädgårdens inomhus* från 1910 men även i Axel Holzhausens bok *Trädgårdens blommor* från 1922.

6. 10. Quelusia

Arterna inom Quelusia-sektionen kommer från Argentina, Brasilien och Chile. Kronröret är ganska kort och vanligtvis inte längre än foderbladen och ståndarna är långa (Ewart, 1987). Till sektionen hör nio arter; *F. alpestris*, *F. bracelinae*, *F. brevilobis*, *F. campos-portoi*, *F. coccinea*, *F. glazioviana*, *F. hatschbachii*, *F. magellanica*, och *F. regia* (Goulding, 1995).

6. 10. 1. *Fuchsia coccinea*

Fuchsia coccinea, se figur 7, kommer ursprungligen från Brasilien och beskrevs av Solander år 1788. Det är en upprättväxande buske som kan bli upp till en och en halv meter hög. Den kan även växa likt en klängväxt och då nå höjder på sex meter. Bladen är äggrunda med korta skaft och sitter spiralställda. Blommorna utvecklas ur de övre bladfästena och sitter hängande på de böjda halvlånga blomskaften. Kronröret är cirka 1 cm långt, foderbladen blir ungefär 24 mm långa och är liksom kronröret blekröda. Kronbladen är violetta och cirka 1 cm långa (Goulding, 1995). *F. coccinea* fanns till försäljning i svensk handel från år 1876 till 1944. Den fanns listad hos sju olika firmor under denna period. Före sekelskiftet fanns den hos fyra olika firmor, därefter hade antalet ökat till sex. De firmor som listat arten under längst tidsperiod är Göteborgs trädgårdsförening, från år 1876 till 1921 och M. P. Andersen, konst och handels-trädgårdsmästare i Jönköping, från år 1895 till 1937. Arten finns till försäljning i både svensk och engelsk handel i dag. Se artlistan i bilaga 1. I boken *Trädgården inomhus* från år 1910 rekommenderas bland annat arten av författaren Rudolf Abelin, den finns även omnämnd år 1922 i Axel Holzhausens bok *Trädgårdens blommor*.

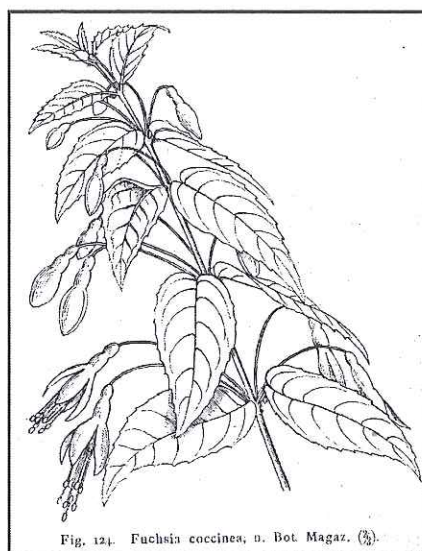

Fig. 124. *Fuchsia coccinea*, n. Bot. Magaz. (3).

Figur 7: *Fuchsia coccinea* (Dippel, 1889)

6. 10. 2. *Fuchsia magellanica* - scharlakansfuchsia

Fuchsia magellanica (syn. *F. virgata*) kommer ursprungligen från Chile och beskrevs redan år 1788 av Lamarck. Arten bildar en upprättväxande eller halvhängande buske som i fuktigt klimat kan bli upp till tre meter hög. Bladen är elliptiska eller äggrunda och sitter motsatta eller spiralställda. Blommorna bildas ur de övre bladfästena och kan sitta ensamma eller som ett par. Kronröret är ungefär 15 mm långt och foderbladen är 25 mm långa. Både kronröret och foderbladen är röda till blekröda. Kronbladen är cirka 2 cm långa och violettfärgade. Det finns många olika sorter av *F. magellanica* då detta är den fuchsiaart som är mest hårdig (Goulding, 1995). *F. magellanica* fanns till försäljning i svensk handel under synonymen *F. virgata*, från år 1893 till 1917. Den rena arten fanns bara listad hos Göteborgs trädgårdsförening, men andra firmor sålde även en del sorter. Vissa sorter fanns med i många kataloger så som *F. magellanica* 'Riccartonii' och *F. magellanica* 'Tom Thumb'. De fanns båda listade i 1876 års katalog från Herm. Gottschalk i Stockholm. *F. magellanica* finns till försäljning

både i Holland och England i dag. *F. magellanica* 'Riccartonii' och *F. magellanica* 'Tom Thumb' finns i dag i både svensk och utländsk handel. Se artlistan i bilaga 1.

6. 11. Sorter

Sorter som är understrukna i följande text är sorter som fanns till försäljning i den svenska handeln före år 1950. De flesta fuchsior som odlas idag är hybrider mellan en eller flera arter eller mellan en art och en sort. De flesta sorter som finns idag är framkorsade för hand under kontrollerade former. Efter en lyckad korsning ger förädlaren den nya sorten ett namn, som till exempel 'Mary'. En sort skrivs alltid inom enkelt citationstecken och alltid med stor begynnelsebokstav (Martinsson, 2000).

I Rudolf Abelins bok från 1910, *Trädgården inomhus* rekommenderar författaren sorter som t.ex. 'Berliner Kind', 'Beacon', 'Madame Cornelissen', 'Schneewitchen', 'Purple Prince' och 'Rose of Castelle'. I Axel Holzhausens bok *Trädgårdens blommor* från 1922 rekommenderas sorter som 'Adrien Berger', 'Alice Hoffman', 'Charming', 'Deutsche Kaiserin', 'Dollarprinsessan', 'Lord Byron', 'Queen of Hannover', 'Rotkäppchen', 'Venus de Medici' och hängfuchsiorna 'Diadem', 'Marinka' och 'Trailing Queen'. Särskilt varmt rekommenderar Holzhausen sorten 'Emile de Wildemann'. Holzhausen nämner även en del dvärgsorter som skulle kunna vara mindre känsliga för blåst och sol, så som 'Henriette Ernst', 'Frua Ida Noach' (syn. 'Display') och 'Cupido'.

Även några sorter från Triphylla-gruppen rekommenderas av Holzhausen år 1922, så som t.ex: 'Andenken an Heinrich Henkel', 'Furst Otto von Wernigerode', 'Göttingen', 'Koralle' och 'Gartenmaister Bonstedt'.

Många sorter rekommenderas också i tidningen *Allmän Svensk trädgårdstidning* från 1936. Författaren, som skriver under signaturen Myosotis, framhäver sorterna 'Alice Hoffman', 'Cupido', 'Gruss aus dem Bodetal', 'Lord Byron' och hängfuchsian 'Marinka'.

Av alla de sorter som funnits i den svenska handeln under den undersökta tidsperioden har enbart två haft svenska namn, 'Göteborgskan' och 'Alnarp'. Hur gamla dessa sorter är och var de kommer ifrån har jag inte lyckats ta reda på. 'Göteborgskan' dök upp enligt undersökningen, först år 1925 i Göteborgs Trädgårdsförening. Författaren Myosotis nämner även sorten 'Göteborgskan' som väckt berättigat uppseende: "På de utställningar där sorten varit utställd har den tilldragit sig stor och välförtjänt uppmärksamhet". Kenneth Nilsson och Agneta Westin från Svenska fuchsiasällskapet tror inte att sorten är svensk. De tror att den möjligtvis skulle kunna komma från Finland eller Danmark (Nilsson, 031031). Agneta trodde möjligtvis att 'Göteborgskan' skulle kunna vara ett försvenskat namn av den danska sorten 'Dannebrogen' (Westin, 031114).

Sorten 'Alnarp' har enligt de undersökta firmorna bara varit till försäljning hos Alnarps trädgårdar som en stamfuchsia. Författaren Folke Tune skriver i trädgårdstidningen *Täppan* år 1936 följande " .. några lämpliga att uppdraga i stamform. Sådana äro t. ex. Charming, Lord Byron, Marinka samt Alnarps stam".

Antalet sorter som finns idag är väldigt stort och varje år kommer det nya. Det finns både professionella fuchsiaförädlare och aktiva amatörer. De kommer oftast från Europa, Amerika eller Australien. Under de senaste 150 åren har ungefär 10 000 nya sorter introducerats (Borg Ohlson, 1996), men endast cirka 2 000 är i odling idag (Ewart, 1987).

7. Fuchsiornas användning

Förr odlades fuchsior lika mycket inomhus som utomhus. De trivdes bra i ett svalt västerfönster, skyddade från både morgon- och middagssolen (Holzhausen, 1922). Men i Rudolf Abelins bok *Trädgården inomhus* från 1910 står det att de fuchsior som står i boningsrum lätt angrips av ohyra, t. ex. spinn och gröna löss. Utomhus hade de flera användningsområden. De storväxta kunde användas i blomsterrabatter, i krukor eller på

gravplatser. De användes liksom idag som utplanteringsväxter. De mera lågväxta användes mera som stenpartiväxter eller kantväxter. Fuchsior var också väldigt populära i stamform (Myosotis, 1936). Härdiga fuchsior som *F. magellanica* 'Riccartonii' användes flitigt som trädgårdshäck i södra delarna av Sverige (Tune, 1936).

8. Resultat

Något jag upptäckt under min undersökning är att utbudet under tidsperioden fram till år 1950 mest har bestått av sorter och väldigt få arter. Jag trodde att det skulle finnas fler arter än det gjorde. Jag fann elva olika arter, sju varieteter och mer än 300 sorter. De hobbyodlare kontakt jag haft har också varit förvånade över att jag har hittat så många sorter, men de har också berättat för mig att en del sorter kan odlas under två olika namn. Och detta kan ju också innebära att några sorter förekommer två gånger i min art- och sortlista.

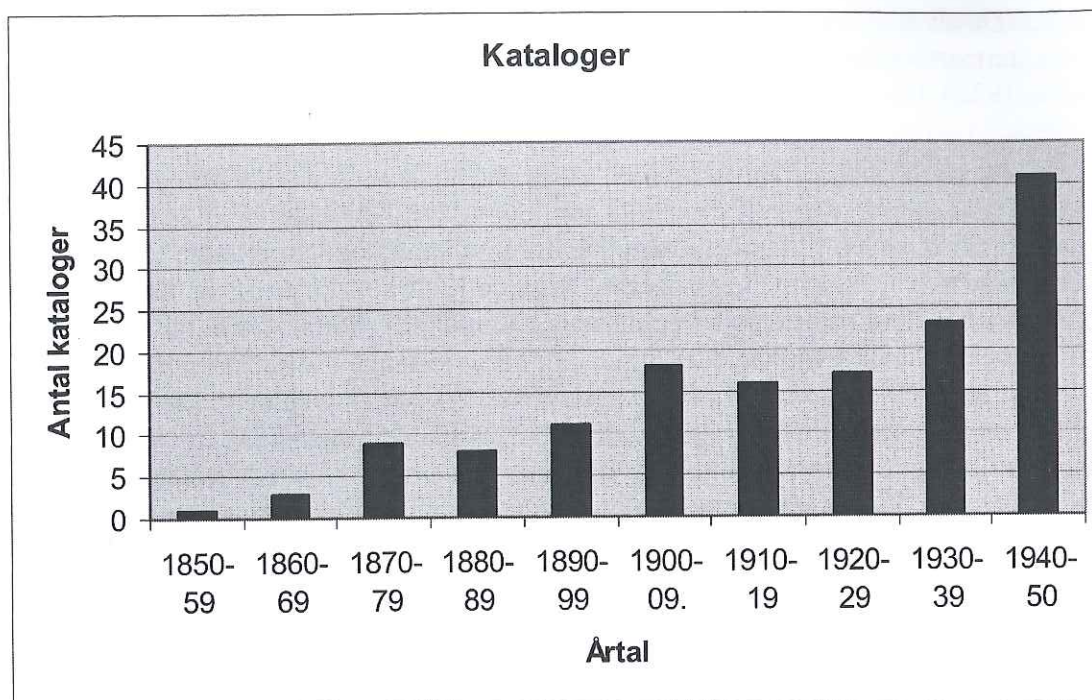
I dag odlas många sorter hos så kallade specialister, som t.ex. Rockdala Handelsträdgård och Bohusfuchsian. Endast ett fåtal sorter har funnits listade hos de andra svenska odlarna. Hos Bröderna Lovéns handelsträdgård i Kristianstad fanns år 2003 sorter som 'Beacon', 'Diadem', 'Göteborgskan', 'Marinka' och 'Koralle' från Triphylla-gruppen. Även arten *Fuchsia fulgens* fanns till försäljning (Qvarsell, 031014). Hos Orevada Handelsträdgård i Hörby fanns återigen sorterna 'Beacon' och 'Göteborgskan' och hängfuchsian 'Marinka' (Orevad, 031014). Vä Handelsträdgård odlar endast upprättväxande sorter och där är 'Beacon' och 'Göteborgskan' huvudsorter, men där fanns i år även sorten 'Dollarprinsessan' (Olsson, 031029).

8. 1. Katalogerna

Den handelsmässiga blomsterodlingen under glas påbörjades i Sverige under 1870-talet, (Martinsson, 2000) så äldre kataloger än så var det svårt att få tag på. I Alnarp genomfördes 119 olika kataloger och i Uppsala prioriterades de största försäljarna av krukväxter, se appendix 3 och 4. Det har varit stora skillnader mellan de olika firmornas kataloger. Vissa hade långa listor med fuchsior medan andra inte sålde några fuchsior alls. Detta gäller särskilt många plantskolor och fröfirmor. En del firmor sålde sorter men skrev inte ut i namnen i katalogen, dessa firmor finns samlade i bilaga 2. Av alla de kataloger jag undersökte är det bara 45 kataloger som listar fuchsior med namn utskrivna i katalogen och dessa har därför varit mest intressanta för mig (se appendix 2).

Det är dessa firmors kataloger som sedan har bidragit med namn till art- och sortlistan. Med anledning av bristande arkivering har vissa firmors kataloger enbart kunnat undersökas avseende kortare tidsperioder än andra mer väldokumenterade katalogserier. Detta kan bidra till att många fler firmor genomförs under vissa tidsperioder vilket kan resultera i att många fler arter och sorter listas dessa år. För att undersöka om detta har skett har därför ett diagram gjorts över de firmor som bidragit till listans arter och sorter (se figur 8 på nästa sida). Diagrammet visar tydligt att de äldre katalogerna är i minoritet. Många fler firmor har undersökts avseende perioden 1940–50. Att mindre kataloger fanns på 1870-talet kan beror på flera olika saker. Antingen fanns mindre antal firmor i Sverige, eller så var det bara några få firmor som verkligen gav ut en katalog. Men det kan även bero på att man helt enkelt inte tänkte på att bevara de gamla katalogerna och en katalog måste ju också bevaras på rätt sätt för att hålla under så lång tid.

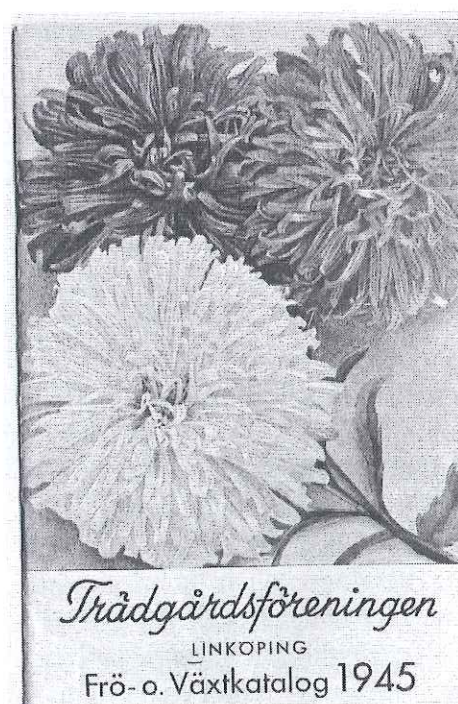
I katalogerna var fuchsior inte samlade under en rubrik, utan under många olika. Fuchsior listades under rubriker som t. ex. årlig i kruka, som ettårig blomsterväxt, träd, buske, prydnadsträd, växter i kruka, frö, krukväxt, krukväxt till sommargrupper, rabatter och infattningar, perenn i kruka och som flerårig blomsterväxt. I en och samma katalog kunde man hitta fuchsior på mer än ett ställe. Dessa rubriker talar även om hur fuchsior användes.

Figur 8: Diagrammet visar fördelningen av antalet firmor som undersökts mellan 1850–1950. Enbart de kataloger som listat fuchsior med namn har räknats med i diagrammet.

En del artnamn som fanns i min lista kunde jag inte känna igen. Det rörde sig då ofta om synonymer och i boken *The New Royal Horticultural Society, Dictionary of gardening* fanns många ledtrådar. Jag fann även en del synonymer i internetdatabasen: *Plants For A Future*. Något som också inträffade var att en del artnamn i själva verket var sortnamn. Ibland kunde en sort som hette t.ex. 'Avalanche' istället skrivas så här: *F. avalanche*, och då uppfattas som en art.

En del sorter kan ha flera olika namn, vilket kan göra att en sort finns med mer än en gång. I de fall där namnen är väldigt lika har jag valt att föra samman dessa under ett och samma namn. Hit hör sortnamn som var väldigt lika eller som hade olika förkortningar eller innehöll felstavningar. Beskrivningen av sorten kunde då vara till viss hjälp. Olika personers färg- och storleksbeskrivningar kan variera väldigt mycket. Många kataloger hade ganska tråkiga omslag som hade samma utseende år till år, men det fanns en del undantag som t.ex. Linköpings trädgårdsförening. Deras kataloger blev allt vackrare med åren (se figur 9). Själva beskrivningssättet har varit liknande i de olika katalogerna. Ibland var bara namnen utskrivna men hos de som hade en beskrivning började den oftast med själva blomman, se t.ex. Linköpings trädgårdsförenings fuchsialista från 1926 i figur 10. Det angavs om blomman var enkel eller dubbel och vilka färger kron- och foderbladen hade. Ibland beskrevs också blommans form och längd samt växtsättet, om den var upprättväxande eller hängande. Oftast stod det bara om

Figur 9: Linköpings trädgårdsförenings Frö- och växtkatalog år 1945.

den var hängande. Bladen beskrevs sällan, endast om de var brokbladiga eller hade något annat speciellt utseende. Ibland skrevs också ut om sorten blommade tidigt och om den var rikblommande. Försäljningsuttryck som t.ex. vacker och skön förekom också ganska ofta.

I engelsk litteratur är beskrivningarna mycket mer detaljerade. Där finns beskrivningar även på andra blomdelar, så som kronröret, pistillen och ståndarna och hur mycket foderbladen böjer sig.

1.	Fuchsia hybr.,	<i>Schneewittchen</i> , dubbel, vit	50	—	6	—	75
3.	»	» <i>Sylvia</i> , scharlakansrött foder och vit krona	50	—	6	—	75
4.	»	» <i>Dollarprinsessan</i> . Tidig och rikbl. Karminrött foder och mörkviolett krona. God handelssort	50	—	6	—	75
5.	»	» <i>Fürst Otto von Werning</i> , korallröd	50	—	6	—	75
8.	»	» <i>La Perle</i> , rikbl., korallröd och vit	50	—	6	—	75
9.	»	» <i>Charming</i> , foder karmin, krona röd violett	50	—	6	—	75
10.	»	» <i>Lord Byron</i> , blekt karminröd	50	—	6	—	75
11.	»	» Göteborgskan, foder karmin, krona vit	50	—	6	—	75
12.	»	» <i>Diadem</i> , foder vitt, krona lilarosa, hängfuchsia	50	—	6	—	75
13.	»	» <i>Marinka</i> , mörkröd, hängfuchsia	50	—	6	—	75
	»	» större plantor från 1.50 till högre pris, stamform å 5 kr. till 10 kr.					
		Rotade sticklingar från förökningsbädd	15	—	2	—	25

Figur 10: Sortlista från Linköping trädgårdsförenings priskatalog från 1926.

De firmor som bidragit med flest fuchsiaarter under den undersökta tidsperioden har framförallt varit Göteborgs trädgårdsförening och Alnarps trädgårdar men även Bergianska trädgården, Cedergren & Co's plantskola i Råå, H. Gottschalk i Stockholm och C. J. Wallin - Länets trädskola i Uppsala har haft ett ganska stort utbud av arter.

De firmor som var specialiserade på fuchsiasorter var: Alnarps Trädgårdar, M. P. Andersen, konst och handelsträdgårdsmästare i Jönköping, Bryngelsnäs trädgård, Enköpings trädskola och fröhandel, Emil Friberg - konst och handelsträdgårdsmästare från Stockholm, H. Gottschalks fröhandel i Stockholm, Gränstorpets handelsträdgård i Trelleborg, Göteborgs trädgårdsförening, Haga trädgård i Stockholm, Linköpings trädgårdsförening, Länets trädskola - C. J. Wallin i Uppsala, Stenborgs trädskolor i Västerås och Sundsborgs handelsträdgård i Stockholm.

De flesta av dessa firmor ligger inom storstadsområden, särskilt runt Stockholmsområdet, vilket inte är så konstigt då man tänker på att krukväxter var både besvärligt och dyrt att frakta. Man bedrev till stor del minutförsäljning och närheten till kunderna var väldigt viktig (Reimer, 1940).

Många av de övriga firmorna skrev endast att de sålde fuchsiahybriderna och ingen specifikation på vilka sorter (se bilaga 2).

8. 1. 1. Firmor med stort utbud av fuchsia

Här följer först en mera detaljerad beskrivning över några av de större försäljarna av namngivna fuchsiaarter och sorter. Arter eller sorter som nämns under de olika firmornas namn har funnits till försäljning mellan de årtal som finns inom parentes. Men detta betyder inte att de sålts under alla år. För exakta årtal se art- och sortlistan i bilaga 1. För mera detaljerad översikt över vilka kataloger som undersöktes se även appendix 2 och 3.

8. 1. 1. 1. Alnarps trädgårdar

Alnarps plantskolor startades 1859. Malmöhus läns hushållningssällskap lämnade årligen 3 000 kronor till plantskolan för att den skulle förse länets folkskoleträdgårdar med fruktträd och prydnadsväxter. Den första katalogen från Alnarps trädgårdar utgavs 1862 (Lind et al., 1940).

Alnarps trädgårdars kataloger har undersökts från den allra första katalogen år 1862 fram till 1950. Enbart ett par årgångar har saknats. I figur 11 visas hur en katalog från Alnarps trädgårdar såg ut 1878.

Alnarps trädgårdar har utbjudit fuchsiaarter från och med 1880 års katalog och fram till 1950. Både som blomsterfrö och växthusplantor.

De första arter som fanns i 1880 års katalog var *Fuchsia corymbiflora* och *Fuchsia fulgens*. Men även varieteten *F. corymbiflora alba*. De såldes alla under rubriken blomsterfrö. Flest arter såldes mellan åren 1880–1902. Då fanns fem olika arter till försäljning. *F. arborescens* (syn. *F. syringaeflora*) (1883–1885), *F. coccinea* (1881–1902), *F. corymbiflora* (1880–1885), *F. fulgens* (1880–1885) och *F. procumbens* (1881–1882).

Under denna tidsperiod såldes även sex olika varieteter/sorter. Efter 1902 försvann arterna ur Alnarps pridförteckning men några sorter/ varieteter dök åter upp efter 1935. Hit hör några av de härdiga fuchsiorna såsom *F. magellanica gracilis* (1896–1945) och *F. magellanica 'Pumila'* (1881–1950).

Fuchsia magellanica 'Riccantonii' (1911–1949) var den sort som fanns till försäljning i nästan alla kataloger. Men sorten dök upp ganska sent i Alnarps-katalogen.

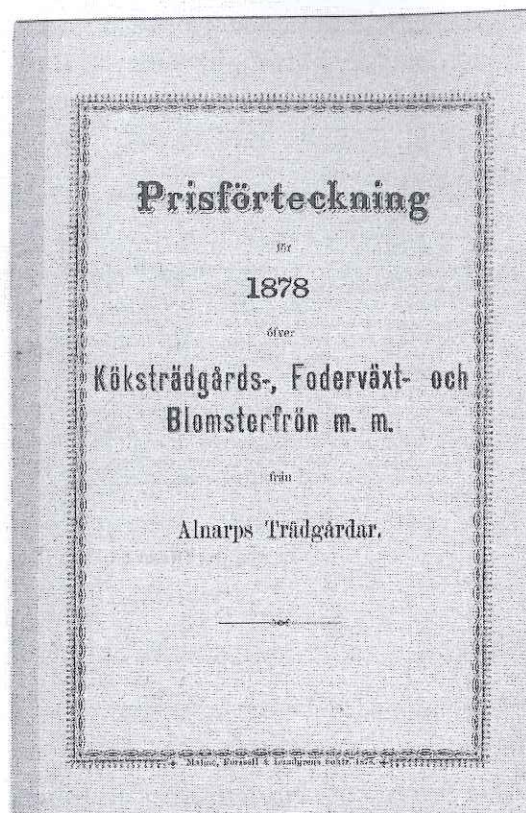
I katalogen 1881/82 hittade jag över 30 namngivna sorter från Hybrida-gruppen men därefter försvann de namngivna sorterna helt från katalogerna under ungefär en 40 års period. Mellan år 1926/27–1940 hade Alnarps återigen fuchsior i katalogen men bara ett fåtal rekommenderande sorter, så som 'Cupido' (1926–1941), 'Emile de Wildemann' (1926–1941), 'Göteborgskan' (1926–1941), 'Diadem' (1927–1941) och 'Marinka' (1933–1941). År 1941 hade antalet namngivna fuchsior ökat något igen. 'Madame Cornelissen' var den enda sorten från Triphylla-gruppen och den fanns bara med i en katalog år 1881/82.

8. 1. 1. 2. M. P. Anderséns plantskola i Jönköping

Mats Peter Anderséns plantskola och växthusavdelning startade år 1888 (Lind et al., 1940). Firmans kataloger under en lång tidsperiod har undersökts. Nästan alla nummer från år 1890 fram till 1950 har studerats.

Ett fåtal arter har listats i M. P. Anderséns priskuranter. Firman har varit mer specialiserade på sorter från Hybrida-gruppen. Men två arter har funnits med, *F. elegans* (1895–1937) och *F. triphylla* (1901–1907). Den förstnämnda fanns med under en ganska lång tidsperiod medan *F. triphylla* enbart fanns med under en sjuårsperiod.

Den härdiga sorten *F. magellanica 'Riccantonii'* (1906–1937) däremot fanns med under en trettioårsperiod.

Figur 11: Pridförteckning från Alnarps Trädgårdar, 1878.

I 1890 års priskurant fanns ett utbud av sorter från Hybrida-gruppen, men inga namn var utskrivna i katalogen. År 1892 fanns en egen avdelning med fuchsior och där fanns 24 namngivna sorter listade. Utbudet av namngivna sorter var ganska stort fram till 1902, men från och med 1903 års katalog slutade man med att skriva ut namnen. Försäljningen fortsatte fram till år 1917, därefter nämndes inte att de sålde några sorter från Hybrida-gruppen.

Även en sort från Triphylla-gruppen har funnits listad i katalogerna. 'Thalia' fanns enbart till försäljning under en kort tidsperiod, mellan åren 1897–1900. Detta är också den enda firma som säljer sorten 'Thalia'.

8. 1. 1. 3. Bergianska trädgården i Stockholm

Bergianska trädgården i Stockholm grundlades av professor P. J. Bergius och övertogs år 1791 av Bergianska Stiftelsen. Den drevs som plantskola, botanisk trädgård och som trädgårdsskola (Lind et al., 1940). Bergianska trädgårdens kataloger har undersökts under en längre tidsperiod. Den allra första katalogen var från 1834, men där fanns inga fuchsior till försäljning. Nästan alla kataloger från år 1875 till 1950 har genomsökts, förutom några enstaka nummer som har saknats.

Den första fuchsian som nämns med namn i de undersökta katalogerna är dvärgfuchsian *Fuchsia coccinea variegata* (1889–1894). Från 1890 till och med 1898 listas även arten *F. procumbens* (1890–1894), och varieteten *F. magellanica gracilis* (1891–1898). Sorterna *F. magellanica* 'Riccartonii' (1892–1898) samt *F. magellanica* 'Pumila' (1894–1898) listades också fram till 1898, men därefter finns inga fler namngivna fuchsior med.

Bergianska trädgården har inte skrivit ut vilka sorter de sålt, varken från Hybrida- eller Triphylla-gruppen. Men där har skett en försäljning av sorter mellan åren 1889–1950.

8. 1. 1. 4. Bryngelsnäs trädgård i Alingsås

Enbart en katalog från 1906 har varit till förfogande från Bryngelsnäs trädgård. Detta år fanns inga arter till försäljning hos firman, men det fanns mer än 30 namngivna sorter, vilket är ganska mycket.

Tre sorter från Triphylla-gruppen fanns med i katalogen, 'Andenken an Heinrich Henkel', 'Furst Otto von Veringerode' och 'Grossherzogin Adelheid'.

8. 1. 1. 5. Cedergren & Co:s plantskola i Råå

Plantskolan Cedergren & Co anlades år 1915 (Lind et al., 1940) och den finns fortfarande kvar i dag. Den första katalogen som undersöktes var från 1926, sedan har ganska många kataloger funnits till förfogande fram till 1950. Cedergren och Co har sålt arten *Fuchsia procumbens*, från 1926 till och med 1950. I 1926 års katalog stod den listad under kategorin diverse dvärgträd och småbuskar för stenpartier etc., men under senare år främst under krukväxter. Sorter såsom *F. magellanica* 'Riccartonii' (1930–1939), *F. magellanica* 'Pumila' (syn. 'Tom Tumb') (1939–1948) har också funnits till försäljning hos firman. Inga sorter från Hybrida- och Triphylla-gruppen har sålts i de undersökta katalogerna.

8. 1. 1. 6. Enköpings trädskola och fröhandel

Från Enköpings Trädskola och fröhandel har ett ganska många kataloger varit tillgängliga. Den första katalogen är från 1895 och den sista från 1946. Inga arter har listas i de undersökta katalogerna. Men den härdiga sorten *F. magellanica* 'Pumila' (syn. 'Tom Tumb') såldes under 1887 och 1902. År 1895 till 1902 såldes namnlösa fuchsiasorter som frö, både enkla och dubbla. År 1910 såldes namnlösa fuchsiasorter som plantor.

År 1912, 1913 och 1914 hade Enköpings Trädskola och fröhandel en hel avdelning med fuchsior, både arter och sorter. År 1922 sålde de enbart fuchsiasorter men nu hade de återigen tagit bort de namngivna sorterna från katalogen. Mellan år 1943 och 1946 fanns inga fuchsior

till försäljning, enligt katalogerna. Firman hade inga sorter från Triphylla-gruppen till försäljning.

8. 1. 1. 7. Emil Friberg, konst- och handelsträdgårdsmästare i Stockholm

Enbart en katalog från 1894 har undersökts. En art *F. triphylla* fanns med i katalogen men den beskrevs mera detaljerat; ”*Fuchsia triphylla* intager genom sin ännu ouppnådda skönhet hedersplatsen i hvarje *Fuchsia*-samling. De lysande korallröda, ca 4 cm långa blommorna, i förening med de, på ofre sidan metallglänsande brungröna bladen, förlåna plantan ett obeskrifligt vackert utseende! Blommorna äro synnerligen talrika, ofta 40-50 å hvarje gren och betäckta plantan nästan helt och hållet.”

I katalogen fanns en egen fuchsiaavdelning och den innehöll mer än 30 olika namngivna sorter. Inga sorter från Triphylla-gruppen fanns med i katalogen.

8. 1. 1. 8. H. Gottschalks fröhandel i Stockholm

Två kataloger har undersökts från H. Gottschalks fröhandel, år 1876 och 1878. Enbart fuchsiaarten *F. fulgens* fanns med i 1876 års katalog, men då fanns även varieteterna/sorterna *F. coccinea variegata*, *F. magellanica* 'Pumila' samt *F. magellanica* 'Riccartonii'. År 1878 fanns en art och en varietet till försäljning; *F. corymbiflora* och *F. corymbiflora alba*.

År 1876 fanns mer än 50 namngivna sorter från *Fuchsia* Hybridagruppen med i deras lista. År 1878 såldes fortfarande sorter men de var inte namngivna i katalogen. År 1876 sålde de även sorten 'Madame Cornelissen' från Triphylla-gruppen.

8. 1. 1. 9. Gränstorpets handelsträdgård i Trelleborg

En katalog från 1910 har undersökts från Gränstorpets handelsträdgård. Inga arter fanns med men firman hade en egen fuchsiaavdelning med mer än 13 olika namngivna fuchsior.

8. 1. 1. 10. Göteborgs trädgårdsförening

År 1842 grundlades Göteborgs trädgårdsförening. Den bedrevs både som handelsträdgård, blomsterhandel och fröhandel. Produkterna såldes främst i de egna butikerna i Göteborg (Lind et al., 1940).

Många kataloger har undersökts från Göteborgs trädgårdsförening. Första katalogen var från år 1869 och den sista 1950. Alla kataloger har däremot inte varit tillgängliga. Ett exempel på hur Göteborgs trädgårdsförenings katalog kunde se ut finns i figur 13.

Artsortimentet från Göteborgs trädgårdsförening har varit ganska stort under hela tidsperioden. De första arterna som nämns är sålda som frö, *F. corymbiflora*, *F. fulgens* och *F. denticulata* (syn. *F. serratifolia*), år 1855. Samma år säljs även varieteten *F. corymbiflora alba*.

De arter och sorter/varieteter som har funnits listade under ganska lång tid hos firman är: *F. boliviana* (1885–1914), *F. coccinea variegata* (1885–1924), *F. corymbiflora* (1855–1914), *F. corymbiflora alba* (1855–21), *F. coccinea* (1876–1921), *F. fulgens* (1855–50), *F. magellanica* 'Pumila' (1885–1917) och *F. procumbens* (1893–1934). Många arter och sorter/varieteter slutar säljas runt 1920. Under tidsperioden 1855–1921 har antalet arter varit ganska högt men efter 1923 finns enbart två arter kvar

Figur 13: Göteborg trädgårdsförenings prisuppgift år 1909.

F. procumbens och *F. fulgens*. Den sistnämnda finns med ända fram till 1950, medan *F. procumbens* försvinner 1943.

Under hela perioden har Göteborgs trädgårdsförening sålt fuchsiasorter, både med och utan namn utskrivna samt som frö och plantor. Den första sorten som nämns är hängfuchsian 'Trailing Queen', år 1900. Den finns med under nästan hela perioden fram till 1933. Även hängfuchsiorna 'Marinka' och 'Diadem' verkar varit ganska populära då de fanns med under åren 1918–1933. Efter sekelskiftet 1900 börjar katalogen fyllas på med allt fler namngivna sorter. År 1918 har de en egen avdelning med fuchsiasorter. En avdelning med upprättväxande fuchsior och en med hängande sorter. 1918–1923 fanns även försäljning av stamsorter, dock utan namn på sorterna. Fram till 1933 fortsätter ett ganska likartat sortutbud men därefter försvinner både arter och sorter från katalogen. Utbudet av ej namngivna fuchsiasorter från frö fortsätter fram till år 1947.

År 1914 började de sälja sorter från Triphylla-gruppen. Den första namngivna sorten är 'Götingen' som såldes först år 1918. Året efter fanns även 'Gartenmeister Bondstedt' till försäljning. 'Götingen' försvann redan efter några år men 'Gartenmeister Bondstedt' fanns kvar till år 1937. Andra sorter som fanns till försäljning från Triphylla-gruppen var 'Koralle' (1927–1932) och 'Leverkusen' (1930).

8. 1. 1. 11. Haga trädgård i Stockholm

Från Haga trädgård i Stockholm fanns bara två kataloger till förfogande. En från 1921 och en från år 1924, se figur 14. Båda katalogerna innehöll fuchsior, 15 namngivna sorter från Hybrida-gruppen och två från Triphylla-gruppen, 'Gartenmeister Bondstedt' och 'Koralle'.

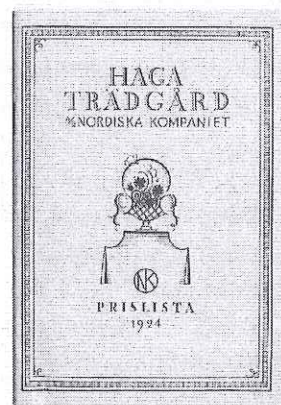
8. 1. 1. 12. Linköpings trädgårdsförening

Linköping trädgårdsförenings priskataloger mellan åren 1895 till 1950 har undersöks. Enstaka kataloger har inte kunnat undersökas under perioden då de inte funnits till förfogande. Figur 15 visar hur Linköpings trädgårdsförenings katalog såg ut år 1939.

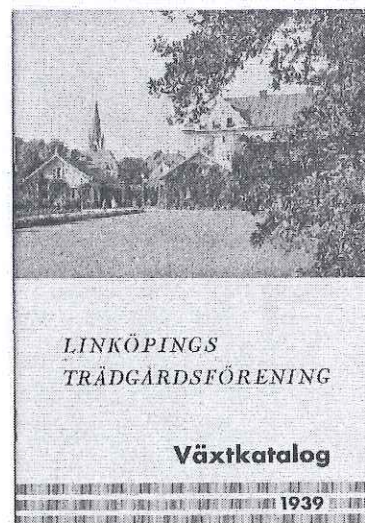
Endast en art har funnits till försäljning hos Linköpings trädgårdsförening. Arten *F. coccinea* (syn. *F. elegans*) (1902–1917) listades först år 1902, detta år fanns även varieteten *F. coccinea variegata* (1902–17) med i katalogen. De båda fanns med fram till 1917 års katalog då även den mera härdiga sorten *F. magellanica* 'Riccartonii' (1917–1950) listades.

År 1895 fram till 1903 fanns försäljning av sorter från Hybrida-gruppen, dock inte några namngivna i katalogen. År 1906 hade man börjat skriva ut namnen i en ganska lång lista. Även år 1924 fanns en ganska lång lista med sorter. Från år 1926 fram till 1947 blev sortimentet ganska konstant. Populära var då sorter som 'Charming' (1926–1947), 'Dollarprinsessan' (1917–1947), 'Emile de Wildemann' (1907–40), 'Marinka' (1917–1947), 'Lord Byron' (1926–1947) och 'Göteborgskan' (1926–1947). Fram till år 1950 fanns sedan sorter från Hybrida-gruppen endast sålda som blomsterfrö.

Två sorter från Triphylla-gruppen fanns med i Linköpings trädgårdsförenings prislister. 'Andenken an Heinrich Henkel' fanns endast med i 1917 års katalog medan 'Furst Otto von Veringerode' (1924–1947) fanns med under en längre period.

Figur 14: Haga Trädgårdsprislista år 1924.

Figur 15: Linköpings trädgårdsförenings växtkatalog år 1939.

8. 1. 1. 13. Stensborgs trädskolor i Västerås

Stensborgs trädskolor grundlades i Västerås 1890, då den uppgick till 5 ha. Rörelsen fanns även i Karlstad dit hela produktionen senare övergick. Rörelsen bedrevs som plantskola tillsammans med jordbruk och produkterna såldes främst till Dalarna, Närke och Norrland men en del även till södra Sverige (Lind et al., 1940).

Firmans kataloger har undersökts under en ganska kort tidsperiod, mellan 1903–1931. Stensborgs trädskolor verkar varit ganska stora med sitt fuchsiasortiment men inte då det gäller arter, Inga arter var listade i de undersökta katalogerna men varieteten *F. coccinea variegata* (1903–1918) listades år 1903 och fanns med under cirka en tioårsperiod. De härdiga sorterna *F. magellanica* 'Pumila' (1903–1910) och *F. magellanica* 'Riccartonii' (1903–1918) listades också första gången 1903 och fanns med under ungefär lika många år.

Många sorter från Hybrida-gruppen fanns däremot listade. Från år 1914 och fram till 1918 fanns det i katalogen en egen fuchsiaavdelning. Fuchsiorna var indelade i enkelblommande, dubbelblommande samt hängande. Hängfuchsian 'Ahrensburg' (1916–20) är den sista sorten som nämns år 1920, därefter fanns inga fuchsior med i sortimentet.

Stensborgs trädskolor har även sålt fyra sorter från Triphylla-gruppen. 'Andenken an Heinrich Henkel' verkar varit den mest sålda sorten då den fanns med i kataloger mellan åren 1903–1918. De andra sorterna, 'Furst Otto von Veringerode' (1908–1910), 'Mary' (1903–1904) och 'Obergårtner Koch' (1916–1918), har endast funnits med under ett par år.

8. 1. 1. 14. Sundsborgs handelsträdgård i Stockholm

Enbart två kataloger har undersökts från Sundsborgs handelsträdgård.

En varietet fanns till försäljning i de undersökta katalogerna och det var *Fuchsia coccinea variegata* i 1902 års katalog. År 1902 och 1905 fanns många namngivna sorter från Hybrida-gruppen med i katalogen. Två sorter från Triphylla-gruppen fanns med i 1902 års katalog, 'Furst Otto von Veringerode' och 'Mary'.

8. 1. 1. 15. C. J. Wallin, Länets trädskola i Uppsala

De flesta av firmans kataloger från år 1869 till 1950 har undersökts. Firman har inte varit någon stor försäljare av fuchsiaarter men några få arter fanns till försäljning. År 1873 såldes arterna *F. microphylla* (1871–1889) och *F. corymbiflora* (1873–1889). År 1877 fanns ytterligare två arter, *F. arborescens* (syn. *F. syringaefflora*) (1877) och *F. fulgens* (1877–1889). Även detta år fanns varieteterna *F. coccinea variegata* och *F. fulgens carminata rosea* med i utbudet. C. J. Wallin har sålt sorter redan 1869 men detta år är tyvärr inga namngivna. Firman hade däremot mer än 30 namngivna, både enkla och dubbla sorter i sin katalog, mellan åren 1871–1877. Sorten 'Madame Cornelissen' från Triphylla-gruppen fanns enbart med 1871. Efter 1877 har det inte funnits något fuchsiautbud i C. J. Wallins kataloger.

8. 2. Utbudet av arter

De första fuchsiorna som hittades i undersökningen av den svenska handeln listades på 1850-talet. Från 1850–1950 fanns det elva arter i den svenska handeln, men det fanns ytterligare sju varieteter till försäljning. Inom *Fuchsia magellanica* arten fanns även sex olika sorter. Årtal inom parentes anger mellan vilka år arten, varieteten eller sorten varit såld i den svenska handeln.

På 1850-talet fanns tre arter i handeln men antalet minskade till bara en art på 1860-talet. Därefter ökar antalet efter hand. Flest antal arter såldes mellan åren 1890–1909. Alla arterna listades för första gången i den svenska handeln före sekelskiftet 1800/1900. Populariteten har därefter minskat. På 1940-talet har antalet arter åter börjat öka.

De arter som såldes var *F. arborescens* (syn. *F. syringaefflora*) (1877–1921), *F. boliviana*, *F. coccinea* (syn. *F. elegans*) (1876–1944), *F. corymbiflora* (1855–1921), *F. denticulata* (syn. *F.*

serratifolia) (1855), *F. fulgens* (1855–1950), *F. magellanica* (syn. *F. virgata*) (1893–1917), *F. microphylla* (1871–1889), *F. procumbens* (1881–1950), *F. splendens* (syn. *F. cordifolia*) (1893–1929) samt *F. triphylla* (1893–1944). Alla dessa arter finns till försäljning i handeln i dag, men bara sex av dem har hittats i den svenska, se tabell 1. *Fuchsia procumbens* har varit mest vanlig i den svenska handeln, då den förekommit hos mer än tolv olika firmor och funnits till försäljning under lång tidsperiod, mellan år 1881 och 1950. *F. coccinea* (syn. *F. elegans*) och *F. fulgens* har också varit ganska vanliga då de har listats hos sju olika firmor. Både *F. coccinea* och *F. fulgens* fanns med under en lång tidsperiod och båda har rekommenderats i äldre svensk litteratur. De finns också att få tag på i handeln idag. Tre fuchsiaarter visade sig vara riktigt gamla i den svenska handeln. I Göteborgs trädgårdsförenings priskurant år 1855 förekom arterna *F. corymbiflora*, *F. fulgens* och *F. denticulata*. Den senare var såld som frö under synonymen *F. serratifolia* och fanns bara med i 1855 års katalog men arten finns i både i engelsk och holländsk handel idag. *Fuchsia corymbiflora* fanns med i fem olika kataloger och fanns kvar 1950. Denna art finns att få tag på i engelsk handel idag.

De arter som har förekommit under en ganska lång tidsperiod är *F. arborescens* (syn. *F. syringaeflora*), *F. coccinea*, *F. corymbiflora*, *F. fulgens*, *F. procumbens*, *F. splendens* samt *F. triphylla*, se tabell 1. Arterna *F. denticulata* (syn. *F. serratifolia*) och *F. microphylla* har inte funnits listade under särskilt lång period och båda har bara förekommit till försäljning hos en firma.

Tabell 1: Försäljningen av fuchsiaarter, varieteter och sorter som sålts i svensk handel under tidsperioden 1850–1950. Tabellen talar om hur många firmor som sålt arten, varieteten eller sorten, första gången den listades i en katalog och sista året den fanns med under perioden 1850–1950. Tabellen visar även om den finns i handeln idag. De fuchsior som inte har något aktuellt årtal kan trots detta finnas i handeln, men för att utreda detta krävs en mer omfattande undersökning. (Sv = Finns i svensk handel, Ut = Finns i utländsk handel.)

Namn	Antal kataloger	Första året	Sista året	I dag
<i>arborescens</i>	3	1877	1921	2004 Sv, Ut
<i>boliviana</i>	1	1885	1914	2003 Sv, Ut
<i>coccinea</i>	7	1876	1944	2003 Ut
<i>coccinea variegata</i>	10	1877	1924	
<i>corymbiflora</i>	5	1855	1921	2003 Ut
<i>corymbiflora alba</i>	3	1855	1921	1999 Ut
<i>denticulata</i>	1	1855	1855	2004 Sv, Ut
<i>fulgens</i>	7	1855	1950	2003 Sv, Ut
<i>fulgens carminata rosea</i>	1	1877	1877	
<i>fulgens pyramidalis</i>	1	1881	1882	
<i>magellanica</i>	1	1893	1917	2003 Ut
<i>magellanica</i> 'Globosa'	1	1881	1896	2003 Ut
<i>magellanica</i> var. <i>gracilis</i>	5	1891	1945	2003 Sv, Ut
<i>magellanica</i> 'Longipendiculata'	2	1893	1928	2003 Ut
<i>magellanica</i> 'Pumila' (syn. 'Tom Thumb')	13	1876	1950	2003 Ut
<i>magellanica</i> 'Riccartonii'	23	1876	1950	2003 Sv Ut
<i>magellanica</i> 'Thompsonii'	2	1928	1935	2003 Ut
<i>magellanica</i> 'Variegata'	1	1881	1882	2003 Ut
<i>microphylla</i>	1	1871	1889	2003 Sv
<i>microphylla</i> ssp. <i>hemsleyana</i>	1	1893	1902	
<i>procumbens</i>	12	1881	1950	2003 Sv, Ut
<i>serratifolia grandiflora</i>	1	1877	1877	
<i>splendens</i>	2	1893	1929	2003 Sv, Ut
<i>triphylla</i>	5	1893	1944	2003 Ut

Idag verkar åter intresse finnas för många av arterna. Alla finns att få tag på i handeln i dag, sju av dem finns i den svenska, se tabell 1 samt artlistan i bilaga 1. Arter som inte hittats är *F. coccinea*, *F. corymbiflora*, *F. magellanica* och *F. triphylla*.

En variation i handelssortimentet har funnits inom ytterligare fyra av arterna, *F. magellanica*, *F. coccinea*, *F. fulgens* och *F. microphylla*. Sju förekom i den svenska handeln, *F. coccinea variegata* (1877–1924), *F. corymbiflora alba* (1855–1921), *F. fulgens carminata rosea* (1877), *F. fulgens pyramidalis* (1881/1882), *F. magellanica var. gracilis* (1891–1945), *F. microphylla spp Hemsleyana* (syn. *F. pulchella*) (1893–1902) samt *F. serratifolia grandiflora* (1877). Den första som listades var *F. corymbiflora alba* år 1855. Den fanns då till försäljning som frö hos Göteborgs trädgårdsförening men år 1869 även som planta. Den fanns listad fram till och med år 1921 hos tre olika firmor. Efter 1885 fanns den enbart till försäljning hos Göteborgs trädgårdsförening. *F. corymbiflora alba* har hittats i den utländska handeln idag. År 1877 listades ytterligare tre, *F. serratifolia grandiflora*, *F. fulgens carminata rosea* och *F. coccinea variegata*. De två förstnämnda verkar inte ha varit särskilt vanliga då de bara listades ett år hos C. J. Wallin, Länets trädskola i Uppsala. *F. coccinea variegata* verkar däremot ha varit mer vanlig, den förekom hos mer än 10 olika firmor och fanns listad till och med år 1924.

F. magellanica gracilis verkar ha varit ganska vanlig i handeln. Den fanns till försäljning hos fem olika firmor, från år 1891 till 1945. Den finns även i den svenska handeln idag. Av alla sju varieteter/former har enbart två hittats i handeln idag, *F. magellanica gracilis* och *F. corymbiflora alba*.

Inom *F. magellanica*-arten fanns sex olika sorter 'Globosa' (1881–1896), 'Longipendiculata' (1893–1928), 'Pumila' (syn. 'Tom Thumb') (1876–1950), 'Riccantonii' (1876–1950), 'Thompsonii' (1928–1935) och 'Variegata' (1881/1882). De första sorterna som listades var 'Pumila' (syn. 'Tom Thumb') och 'Riccantonii' år 1876. De fanns till försäljning som krukväxter hos fröfirman H. Gottschalk i Stockholm. En sort som inte listades förrän ganska sent var 'Thompsonii' år 1928. Den fanns med under kort tidsperiod och enbart hos två olika firmor. Sista året den listades var 1935.

Från 1880 fram till 1900 var utbudet av sorter som högst, enbart 'Thompsonii' hade ännu inte listats. Sorten 'Variegata' som enbart fanns till försäljning hos en firma under 1880-talet, försvann redan under samma tidsperiod, medan de övriga fanns med under längre perioder. Sorten 'Globosa' listades första gången 1881 och försvann 1896. De sorter som fanns med hos flest firmor och under längst tidsperiod är sorterna, 'Pumila' (syn. 'Tom Thumb') och 'Riccantonii'. Båda listades första gången 1876 och fanns med fram till 1950. 'Riccantonii' var såld hos 23 olika firmor och 'Pumila' (syn. Tom Thumb) hos 13. De övriga sorterna fanns bara listade hos en eller två firmor. Alla sorterna finns i den utländska handeln i dag, men endast 'Riccantonii' har hittats i den svenska.

8. 3. Utbudet av sorter från Hybrida- och Triphylla-gruppen

De sorter som sålts i den svenska handeln under rubriken fuchsiahybridier tillhör antingen Hybrida-gruppen eller Triphylla-gruppen. Årtal inom parentes anger mellan vilka år sorten varit såld i den svenska handeln.

I många kataloger med fuchsiaförsäljning stod inga sorter specificerade. Dessa kataloger finns samlade i bilaga 2 och är indelade i fröförsäljning och plantförsäljning. De fuchsiahybridier som sålts som frö kan inte hänföra till några sorter utan enbart till Hybrida-gruppen. En sorter måste förökas asexuellt (sticklingar) för att behålla sina sortegenskaper.

Många av de kataloger jag gick igenom hade inte någon fuchsiaförsäljning alls. Vilka dessa kataloger var kan ses i appendix 2–3. Sorter kan ha mer än ett namn då det förekommer

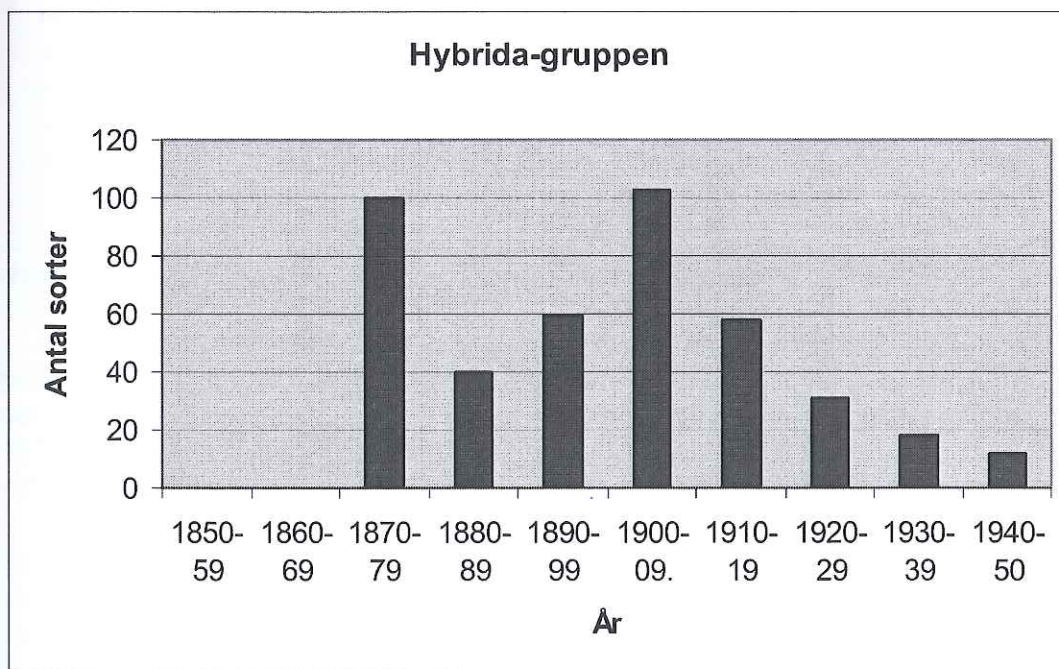
stavfel, förkortningar av namnen, eller uteslutning av ord i namnet. De namn jag hittat i de äldre katalogerna är de jag angett i min lista.

I min undersökning fann jag 305 sorter, från Hybrida- och Triphylla gruppen, i den svenska handel fram till 1950. Av dessa återfanns 69 sorter i handeln i dag, vilket betyder att 23 % har återfunnits. 12 % återfanns i den svenska handeln och 24 % i den utländska. En hel del finns hos privatpersoner och medlemmar av Svenska Fuchsiasällskapet. En stor mängd av de arter och sorter som jag hittat finns också i den utländska handeln. En del sorter har jag inte återfunnit men det behöver inte betyda att sorten försvunnit helt utan kan finnas kvar under ett nytt namn.

8. 3. 1. Hybrida-gruppen

Under tidsperioden 1850–1950 har det sålts minst 294 sorter från Hybrida-gruppen. Av dessa sorter har jag återfunnit sammanlagt 67 sorter i handeln, 30 från den svenska handeln och 65 från den utländska handeln. Många fler finns säkert att få tag på om man undersöker fler firmor.

På 1870-talet fanns mer än 100 sorter från Hybrida-gruppen till försäljning i den svenska handeln, se figur 17. På 1880-talet verkar det som om antalet sorter har minskat något för att sedan åter öka i popularitet på 1890-talet. Åren 1900–1910 var antalet sålda sorter åter högt men därefter ser det ut som antalet minskat fram till 1950. Detta kan utläsas av att antalet sorter som skrevs ut i katalogerna minskat vilket rimligtvis borde innebära att även efterfrågan blivit mindre. Plantförsäljningen av blomster-, blad- och utplanteringsväxter var under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet av stor ekonomisk betydelse för bland annat handelsträdgårdarna, men efter 1920 gick denna försäljning tillbaka. Annuella växter och även de fuchsiasorter som ej var hårdiga i Sverige konkurrerades ut av de perenna växternas allt mera växande popularitet (Berge, 1940).

Figur 17: Antalet sorter från Hybrida-gruppen som fanns till försäljning i Svensk handel mellan år 1850–1950.

I tabell 2 kan man se vilka sorter från Hybrida-gruppen som sålts mest i den svensk handel under tidsperioden 1850–1950. Man kan även se när de först listades och sista året den fanns med i någon katalog. I tabellen går även att se om den återfunnits i den svenska eller den

utländska handeln i dag. De första sorterna som listas är från C. J. Wallin, Länets trädskola i Uppsala år 1871. Det året fanns det 39 olika sorter i deras prislista. Intresset verkar varit väldigt stort under 1870-talet.

Tabell 2: *Försäljning av Hybrida-gruppen i den svenska handeln fram till år 1950.* Tabellen talar om hur många firmor som sålt sorten, första gången den listades i en katalog och sista året den fanns med under perioden. Tabellen talar även om ifall sorten finns i handeln idag. De sorter som inte har något aktuellt årtal kan trots detta finnas i handeln, men detta kräver en vidare undersökning. Enbart de sorter som fanns till försäljning hos tre eller fler firmor finns med i tabellen. (Sv = Finns i svensk handel, Ut = Finns i utländsk handel.)

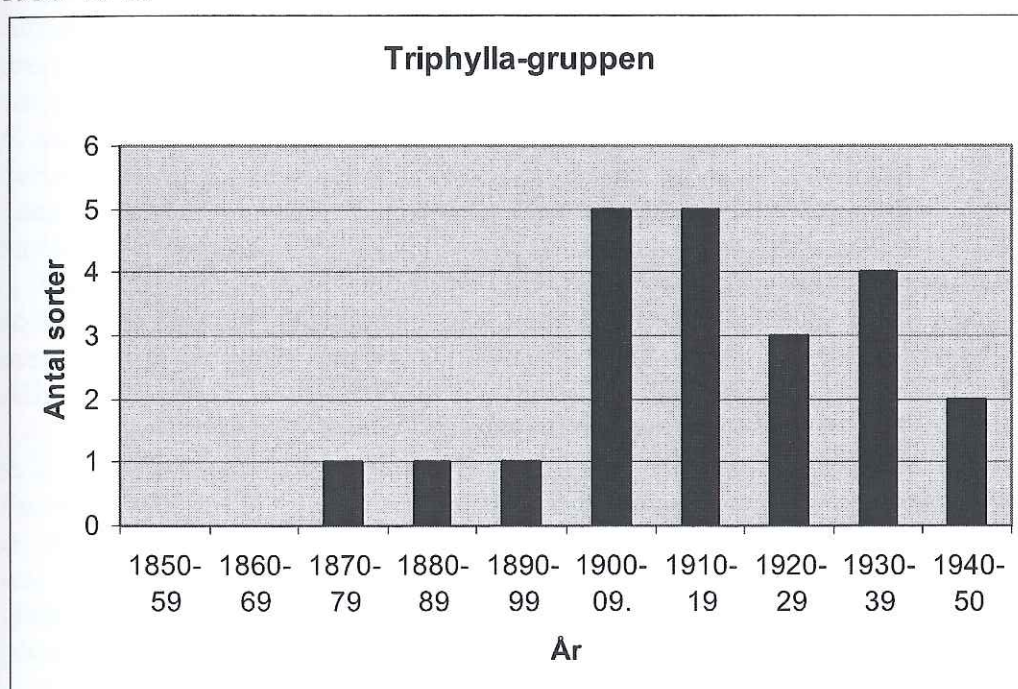
Sort namn	Antal firmor	Första året	Sista året	I dag
'Adrien Berger'	4	1903	1924	2003 Sv, Ut
'Alice Hoffman'	4	1904	1924	2003 Sv, Ut
'Balkongköning'	4	1916	1941	2003 Sv, Ut
'Charming'	4	1910	1947	2003 Ut
'Constellation'	3	1871	1882	2003 Ut
'Cupido'	6	1902	1941	1996 Ut
'Deutsche Kaiser'	6	1892	1930	1996 Ut
'Diadem'	6	1871	1944	2003 Sv, Ut
'Display' syn. 'Ida Noack'	7	1892	1924	2003 Sv, Ut
'Dollarprinsessan'	4	1910	1947	2003 Sv, Ut
'Emile de Wildemann'	9	1907	1941	1996 Ut
'Extra Ordinary'	3	1871	1918	
'Eynsford Gem.'	3	1894	1918	
'Gruss aus dem Bodetal' syn. 'Black Prince'	4	1876	1924	2003 Sv, Ut
'Göteborgskan'	5	1925	1947	2003 Sv, Ut
'La France'	4	1894	1918	2003 Ut
'Lord Byron'	7	1902	1947	1999 Ut
'M. Joule'	3	1903	1918	
'Marinka'	11	1902	1947	2003 Sv, Ut
'Marksieg'	5	1903	1930	
'Molesworth'	3	1894	1918	2003 Sv, Ut
'Monark'	3	1903	1918	
'Mrs E. G. Hill'	3	1894	1905	
'Phénoménal'	5	1873	1902	2003 Sv, Ut
'Robert Blanry'	3	1910	1918	
'Rose of Castelle'	4	1876	1902	2003 Sv, Ut
'Rose Phénoménale'	4	1902	1918	2003 Sv, Ut
'Schneewittchen'	7	1894	1927	2003 Sv, Ut
'Speciosa'	3	1941	1950	2003 Ut
'Stephans Glocke'	3	1881	1918	
'Sunray'	7	1881	1918	2003 Ut
'Sylvia'	3	1910	1928	1996 Ut
'Trailing Queen'	5	1897	1937	2003 Ut

Många av de sorter som sålts i Sverige före 1950 har bara sålts hos en firma. Så många som 206 sorter var sålda hos enbart en firma. Så utbudet av vilka sorter firmorna sålde verkar ha varit ganska spritt, då man tänker på att det totala antalet funna namnsorter var 294. Men en del sorter har utmärkt sig då de funnits med i flera olika kataloger och under lång tidsperiod. Sorter som förekommit i 5–10 kataloger; 'Cupido' (1902–1941), 'Deutsche Kaiser' (1892–1930), 'Diadem' (1871–1944), 'Display' (1892–1924), 'Emile de Wildemann'

(1907–1941), 'Göteborgskan' (1925–1947), 'Lord Byron' (1902–1947), 'Marksieg' (1903–1930), 'Phenomenal' (1873–1902), 'Sunray' (1881–1918) och 'Trailing Queen' (1897–1937). Hängfuchsian 'Marinka' (1902–1947) har funnits till försäljning hos elva olika firmor. En del sorter har också utmärkt sig genom att de har förekommit till försäljning under en väldigt lång tidsperiod, hit hör sorter som; 'Charming' (1910–1947), 'Dollarprinsessan' (1910–1947), 'Gruss aus dem Bodetal' (syn. 'Black Prince') (1876–1924), 'Henry Rober' (1902–1937), 'Rose of Castelle' (1876–1902) och 'Schneewittchen' (1894–1927). Alla dessa sorter har också omnämnts i äldre svensk litteratur.

8. 3. 2. Triphylla-gruppen

Elva sorter från Triphylla-gruppen fanns till försäljning i Sverige från år 1871–1947. Flest sorter från Triphylla-gruppen fanns i den svenska handeln mellan år 1900 och 1919, se figur 18. Därefter verkar det som antalet sålda sorter minskar något, för att åter öka igen under åren 1930–1940.

Figur 18: Antalet sorter från Triphylla-gruppen som fanns till försäljning mellan 1850-1950.

I tabell 3, visas de sorter från Triphylla-gruppen som hittats i undersökningen av de gamla priskatalogerna under tidsperioden 1850–1950. Tabellen talar om hur många firmor som sålt sorten, första gången den listades i en katalog och sista året den fanns med under perioden 1850–1950. Tabellen visar även vilket årtal som sorten senast fanns med i svensk och utländsk handeln.

Den första sorten som listats hos firmorna är sorten 'Madame Cornelissen'. Den var med redan 1871 och fanns med i tre olika firmors kataloger. De flesta sorterna från Triphylla-gruppen listas annars för första gången mellan åren 1900–1920. En sort som listades under denna period är 'Furst Otto von Veringerode'. Denna sort verkar också varit en av de mera populära. Den fanns med under lång tidsperiod, från 1902 till 1947.

Två sorter dyker upp ganska sent i firmornas sortiment. Sorten 'Koralle' listas första gången 1921 och 'Leverkusen' inte förrän år 1930. Att den sistnämnda sorten inte dyker upp förrän 1930 är kanske inte så konstigt då den blev introducerad i Europa 1928. Men 'Koralle' borde ha funnits tidigare, då den introducerades i Europa mellan åren 1902–1906. Författaren Holzhausen rekommenderar även sorten 'Koralle' i sin bok *Trädgårdens blommor* från 1922.

Nästan alla sorter från Triphylla-gruppen finns att få tag på idag. Endast två sorter har inte hittats i handeln idag, 'Furst Otto von Veringerode' samt 'Grossherzogin Adelheid'. Dessa båda kan troligtvis finnas om man letar på tillräckligt många ställen. Möjligheten att man hittar den förstnämnda borde vara ganska stor, då den verkade vara ganska populär.

Tabell 3: Försäljning av Triphylla-gruppen i den svenska handeln fram till 1950. Tabellen talar om hur många firmor som sålt sorten, första gången den listades i en katalog och sista året den fanns med under perioden 1855-1950. Tabellen talar även om ifall sorten finns i handeln idag. De sorter som inte har något aktuellt årtal kan trots detta finnas i handeln, men detta kräver en vidare undersökning.
(Sv = Finns i svensk handel, Ut = Finns i utländsk handel.)

Sort namn	Antal firmor	Första året	Sista året	I dag
'Andenken an Heinrich Henkel'	4	1903	1918	2003 Sv, Ut
'Furst Otto von Veringerode'	5	1902	1947	
'Göttingen'	1	1918	1919	1999 Ut
'Gartenmeister Bonstedt'	3	1919	1944	2003 Sv, Ut
'Grossherzogin Adelheid'	1	1904	1906	
'Koralle'	2	1921	1932	2003 Sv, Ut
'Leverkusen'	1	1930	1930	2003 Sv, Ut
'Madame Cornelissen'	3	1871	1882	2003 Sv, Ut
'Mary'	2	1902	1905	2003 Sv, Ut
'Obergårtner Koch'	1	1916	1918	2003 Ut
'Thalia'	1	1897	1900	2003 Sv, Ut

9. Diskussion

Många firmor undersöktes men endast ett begränsat antal firmor hade försäljning av namngivna sorter. Dessa firmor har funnits i närheten av storstadsområden och de flesta i Stockholmstrakten.

I dag är fuchsian enligt Gunilla Thorsell på Jordbruksverket inte en storsäljare. Fuchsior finns inte särredovisade i deras statistikundersökningar utan de ingår i posten "Övriga krukväxter" (Thorsell, 2003). Detta kan bero på att fuchsian idag inte är så stor som krukväxt inne utan säljs mer som en sommarblomma. Men intresset för fuchsia finns i dag och många olika sorter och arter finns att få tag på. I Sverige finns även den svenska fuchsiaföreningen med 800 medlemmar.

Fuchsiasortimentet har också förändrat sig något, om man jämför en gammal firmas fuchsialista med en nyare. De flesta fuchsior som såldes förr var upprättväxande, vilket också passar bra i en rabatt eller i en kruka inomhus. Förr var utbudet av hängfuchsior mer begränsat. Detta har säkert bidragit till vissa sorters popularitet. Hängfuchsiorna 'Marinka' och 'Diadem' var väldigt populära. Hängfuchsior blev säkert mycket vanligare när balkonger byggdes på flerfamiljshus. Kring sekelskiftet var det endast de finare husen som byggdes med balkong (Martinsson, 2000). I dag finns säkert lika många hängfuchsior som upprättväxande sorter. Detta beror förmodligen på att många fler svenskar idag bor i lägenheter med balkong och där placerar man sina fuchsior i amplar. En hängande form passar då bäst.

9.1. Försäljningen av arter

I mitt resultat fick jag fram att elva arter funnits i den svenska handeln före 1950. Men det har säkert funnits fler arter till försäljning. Fler firmor skulle kunna undersökas vilket säkert skulle bidra till att fler arter hittats. Svenska trädgårdsföreningens trädskola vid Rosendal odlade mer än tolv fuchsiaarter redan år 1845.

Antalet arter når en höjdpunkt mellan åren 1890–1910, därefter minskar de. Detta kan bero på att perennerna ökade i popularitet vid denna tidpunkt och tog alltmer plats i katalogerna. Många firmor specialiserade sig och fuchsiorna fick tas bort. Att antalet ökar igen något på 1940-talet kan bero på att intresset för fuchsior har kommit tillbaka, men kan även bero på att många fler kataloger har undersökts under denna tidsperiod, se figur 8.

Fuchsia procumbens visade sig vara den mest sålda fuchsian i den svenska handeln före 1950 eftersom den förekommit hos mer än tolv olika firmor och funnits till försäljning under lång tidsperiod. Även *F. coccinea* och *F. fulgens* fanns med under lång tidsperiod. Att arterna blivit rekommenderade i litteraturen tyder också på att de varit ganska populära.

Alla arter som hittats i den svenska handeln mellan 1850–1950, finns fortfarande i handeln idag och sju av dessa i den svenska. De som jag inte hittade kan finnas i den svenska handeln bara man letar på tillräckligt många ställen. Mest förvånad är jag över att jag inte hittat *F. coccinea* som var en ganska populär art ända fram till 1945.

I den svenska handeln hittades sju varieteter/former. Två har skiljt ut sig genom att de funnits med i ganska många kataloger. Hit hör *F. coccinea variegata* och *F. magellanica gracilis*. Av dessa två har enbart den sist nämnda hittats i handeln idag. *F. coccinea variegata* försvann visserligen ganska tidigt från de undersökta firmorna, redan 1924, medan *F. magellanica gracilis* var listad ända fram till 1945. Två av sju har hittats i handeln idag, *F. corymbiflora alba* och *F. magellanica gracilis*. Av dessa två har endast den sistnämnda hittats i den svenska handeln. *F. corymbiflora alba* var den som hittades väldigt tidigt i den svenska handeln, redan år 1855, men samtidigt försvann den redan 1921.

Sex sorter inom *Fuchsia magellanica* arten hittades i den svenska handeln. Att det är just sorter inom *Fuchsia magellanica* arten som blivit så vanliga beror säkert på att arten är den mest hårdiga. De sorter som var vanligast var 'Riccartonii' och 'Pumila' (syn. 'Tom Thumb'). Alla sorter har hittats i handeln idag, men endast 'Riccartonii' i den svenska.

9. 2. Försäljningen av Hybrida- och Triphylla-gruppen

Fuchsiamodet hos Hybrida-gruppen har verkligen varierat. Före 1880 var fuchsior i allmänhet en av de mest odlade krukväxterna i Sverige, men vad nedgången senare har berott på har jag inte kommit fram till, men detta förklarar kanske varför just antalet sorter från Hybrida-gruppen minskar så stort på 1880-talet. Att antalet minskade så mycket kan inte enbart bero på att ett mindre antal kataloger har undersökts.

Under 1870-talet hade en del firmor också väldigt långa listor med fuchsior i sina priskuranter. Bland annat hade fröfirman H. Gottschalk år 1876 så mycket som 50 namngivna sorter i sin katalog och även C. J. Wallin, Länets trädskola i Uppsala hade mer än 30 namngivna sorter.

Efter nedgången på 1880-talet började sorterna från Hybrida-gruppen återigen att öka i popularitet. Höjdpunkten i antalet sålda sorter inträffade i början av 1900-talet och då verkar det som om fuchsiorna verkligen hade kommit för att stanna i Sverige. Men försäljningen började återigen att minska på 1910-talet. Detta kan ha berott på första världskrigets start år 1914. Sämre tider bidrog säkert till att man istället prioriterade odling av viktigare förnödenheter som t.ex. grönsaker. Men intresset för sorterna kan också ha minskat på grund av att perennerna ökade i popularitet.

Flest antal sorter hos Triphylla-gruppen har sålts mellan 1900–1920. De fick sin höjdpunkt samtidigt som Hybrida-gruppen, men nedgången startade något senare. Möjligtvis kan detta bero på att antalet sorter var mycket lägre hos Triphylla-gruppen och då bidrog detta till att dessa sorter blev mycket mera populära.

9. 3. Populära arter och sorter

Vad är det som gör att vissa arter och sorter blir mer omtyckta än andra? Idag påverkas vi mycket av vad vi ser på TV eller i tidningar. Har en viss sort beskrivits i en tidning vill vi gärna ha den, vilket bidrar till att den också snabbt tar slut i handeln. I början av 1900-talet påverkades folket till stor del av litteraturen. Arter och sorter som beskrevs där blev säkert ganska populära. De arter och sorter som jag har hittat omnämnda i äldre svensk litteratur och tidningar har också visat sig vara populära då de funnits med i många kataloger och i handeln under lång tid. Många av dessa sorter finns även kvar i handeln i dag, men långt ifrån alla. Nya vackra sorter gör att vi glömmer bort det gamla. Andra orsaker till att en art/sort blir populär i handeln kan vara att odlaren tycker att den är lättodlad och lättförökad.

Vilka arter och sorter som såldes i Sverige fram till 1950 kan ses i art- och sortlistan över gamla fuchsior i bilaga 1. Men vilka arter/sorter var populära under 1850–1950? Det är svårt att mäta popularitet nu i efterhand men om en art eller sort funnit med i handeln under en lång tidsperiod så kan det ju bero på att sorten sålde bra. Att den funnits i många kataloger kan också vara ett sätt att se om den har varit omtyckt på mer än ett ställe, men det behöver inte betyda att sorten/arten var populär, det kan ju vara så att arten/sorten var nyintroducerad och därmed tillfälligt efterfrågad. Jag har bedömt en fuchsia som populär då den funnits listad under många år samt varit till försäljning hos många olika firmor.

När det gäller arterna har det främst varit de hårdiga sorterna som varit populära. Detta är inte så konstigt då man lätt uppskattar en växt som återkommer varje år och på så sätt nästan sköter sig själv.

Två sorter från Triphylla-gruppen utmärkte sig genom att de fanns med i många kataloger och under en väldigt lång tidsperiod. Dessa var 'Furst Otto von Veringerode' och 'Gartenmeister Bonstedt'.

9. 4. Äldre arter och sorter i handeln i dag

Alla arter går att hitta i handeln idag. Kan man inte få tag på dem i Sverige kan man kanske beställa dem från utlandet. Men många sorter har jag inte kunnat hitta vare sig i utlandet eller i den svenska handeln. Detta rör sig oftast om sorter som bara funnits med i en eller två kataloger och bara funnits med under ett par år. Dessa sorter kan möjligtvis ha varit omnämnda för att de varit nya men har sedan inte blivit så populära, kanske har de varit svårskötta eller mer mottagliga för ohyra eller så har de kanske inte haft det rätta utseendet som tilltalat kunderna. Dessa sorter har antagligen försvunnit helt, då ingen har velat odla dem. Det POM är intresserade av är framförallt odlingsvärda sorter som kan vara till nytta för framtiden. Och det är dessa sorter som man vill få tag på. Äldre sorter som fortfarande verkar vara ganska populära i den svenska handeln är 'Beacon', 'Diadem', 'Göteborgskan', 'Marinka' och 'Dollarpriessan'. Även 'Koralle' från Triphylla-gruppen finns ofta listad. Sorten 'Beacon' tillhör undantaget, förr fanns den bara listad hos en firma till skillnad från de övriga som verkade vara mera vanliga i handeln förr. Förutom 'Beacon' finns där ganska många sorter som hittats i dagens handel, som bara såldes under ett eller ett par år i Sverige förr.

9. 5. Fuchsiornas användning förr och idag

Förr var fuchsia väldigt populär både inne och ute men under slutet av 1800-talet var fuchsior oftast mera vanliga hos de välborgade familjerna. Fuchsian används på ganska likartat sätt idag som den gjorde förr. Men skillnaden är att idag bor allt fler svenskar i lägenheter och odlar sina fuchsior ute på balkongen eller uteplatsen. Det finns skillnader i hur länge man behåller en fuchsiasort, problem uppstår hos dem som inte har någon bra plats för övervintring av fuchsior. Klimatet i lägenheten är absolut inte gynnsamt för de flesta fuchsior, speciellt vintertid. Förr kunde man förvara sina fuchsior över vintern i de delar av huset som

var oeldade och de trivdes mycket bra där. Idag försöker många ställa ner den i sin källare utan lyckat resultat. Källaren har oftast en alltför hög temperatur, för torr luft och samtidigt för lite ljus. Detta bidrar till att fuchsian bland annat får sämre motståndskraft och angrips då av spinn och annan ohyra. Men det går att övervintra fuchsian om man verkligen vill men det är något mer komplicerat i dagens lägenheter.

Detta medför sorgligt nog att många ser fuchsian som en slit-och-slängväxt idag, till glädje för odlarna men tråkigt för kunderna. På 1800-talet och i början av 1900-talet bodde de flesta människor fortfarande i hus på landsbygden. Då var en fuchsia absolut inte en slit-och-slängväxt och hade man fått tag i en fin sort försökte man säkert bevara den så länge man kunde.

10. Framtida inventering av gamla fuchsior

Listan över arterna och sorterna är till för att förenkla ett fortsatt inventeringsarbete av fuchsia. Men listan är inte komplett, det finns fler handelskataloger, plantskolor och fröfirmor från denna tidsperiod som kan undersökas, om man kan lyckas få tag på dem.

De katalogserier jag har genomskött över den svenska handeln fram till 1950, är inte kompletta, vissa årtal har jag inte lyckats fått tag på. Men jag tror att de flesta arter/sorter som varit vanliga i olika firmors sortiment har kommit med i min art- och sortlista.

I min lista över vilka kataloger jag genomskött kan man lätt se vilka kataloger som varit mer specialiserade på fuchsia, se appendix 3. En del kataloger har inte nämnt några sorter vilket inte är till så stor hjälp för inventeringen. Om man kunde få tag i en komplett katalogserie av de firmor som specialiserat sig på fuchsia kan man troligtvis få tag på fler gamla sorter och arter.

Många sorter som finns med på sortlistan är fortfarande inte återfunna. En eller flera efterlysningar i trädgårdsprogram i tv eller radio kanske skulle kunna få folk att visa upp vad de har av gammalt material. Risken att man får in en namngiven sort är ganska liten, chansen hade då varit större om man riktade insamlingen till odlare som funnits med längre tid.

Vid en eventuell insamling från privatpersoner, tror jag att risken är störst att det är de sorter som varit populära som dyker upp. De sorter som sålts i mindre mängd och under enbart ett par år kan ha varit sämre anpassade för vårt klimat eller kanske haft något annat mindre skönhetsfel, dessa är sannolikt svårare att spåra. Möjligheten att man får in många moderna sorter är också stor.

De sorter som finns bevarade hos privatpersoner idag kan vara sorter som också kan vara odlingsvärda för framtiden men finns dessa överhuvudtaget att få tag på? Kenneth Nilsson från Fuchsiasällskapet tror inte att det finns särskilt många gamla fuchsior kvar i livet hos privatpersoner, framförallt eftersom vi nu har moderna och centralvärmda bostäder. Men man skulle kunna hitta gamla praktexemplar hos äldre plantskolor och då tänker han särskilt på det han beskrev som väldigt små och privata enmansplantskolor ute på landsbygden. Hos de gamla pensionerade trädgårdsmästarna som enbart sysslar med sitt gamla växthus för nöjes skull. Det är här han tycker att man bör leta. I privat ägo tror han främst att man kommer att hitta de nya moderna sorterna som drivits upp under de senaste tio åren (Nilsson, 031118).

Jag tror att om man skall leta efter gamla fuchsior bör man leta på rätt ställe. Jag har svårt att tro, liksom Kenneth Nilsson, att det finns några gamla fuchsior kvar hos de som idag bor i moderna lägenheter. Skall man hitta dessa bör man nog koncentrera sig till den befolkning som fortfarande bor på kvar på landsbygden. Här kanske man kan hitta några enstaka exemplar. Upprop i tv eller annonser i populära och mer lokala dagstidningar skulle kanske kunna vara en hjälp på vägen.

11. Källförteckning:

11. 1. Referenser och tidsskriftsartiklar

- Abelin, Rudolf. (1910) *Trädgården inomhus – I krukor och jord, i glas och vatten*. Stockholm: C. E. Fritzes Bokförlags aktiebolag.
- Aldén, Björn., Engstrand, Lennart., Iwarsson, Mattias., Jonsson, Lars. & Ryman, Sven Gunnar. (1998) *Kulturväxtlexikon*. Lund: Natur och kultur/LTs förlag. ISBN: 9127339076.
- Bartlett, George. (2002) *Fuchsias – a color guide*. Wiltshire: The Crowood press. ISBN: 1852239271.
- Berge, Gunnar. (1940) *Blomsterodlingens utveckling i Sverige. Svenska trädgårdar*. Stockholm: Svenska yrkesförlaget AB. Volym I-II.
- Beyron, Ulla. (1984) *Krukväxter från mormors tid*. Stockholm: LTs förlag. ISBN: 9136020591.
- Borg Ohlson, Monica. (1996) *Viola: Fuchsia*. v. 101. nr 3 sid: 4-5.
- Dahlgren, Gertrud. *Systematisk botanik*. Gleerups Upplaga 3:3. ISBN: 9138612070. Kristianstad. 1993.
- Ewart, Ron. (1989) *The Fuchsia Grower's handbook*. London: Blandford Press. ISBN: 0713717122.
- Ewart, Ron. (1988) *Fuchsia Lexicon. Revised Second Edition*. London: Blandford Press. ISBN: 0713717815.
- Goulding, Edwin. (1995) *Fuchsias – The Complete Guide*. London: B.T. Batsford Ltd. ISBN: 071346948 X.
- Gottschalk, H. (1876) *Herm. Gottschalks fröhandel Priskurant*. Stockholm.
- Holzhausen, Axel. (1922) *Trädgårdens blommor*. Stockholm: Albert Bonniers förlag.
- Huxley, Anthony. (1992) *Dictionary of gardening*. London: The Royal Horticultural Society. The Macmillan Press Limited.
- Lind, Eric & Thulin, J. A. (1940) *Svenska trädgårdar*. Stockholm: Svenska yrkesförlaget AB. Volym I-II.
- Mantley, Gerda. (1990) *Fuchsias*. Oregon: Timber press. ISBN: 0713680016.
- Martinsson, Karin. (2000) *Pelargoner – Kulturarv i kruka*. Stockholm: Prisma. ISBN: 9151840278.
- Myosotis. (1936) *Allmän svensk trädgårdstidning: Fuchsia*.
- Proudley, Valerie & Brian. (1987) *Fuchsias in Colour*. London: Blandford Press. ISBN: 0713707542.
- Puddefoot, N. & G. (2003) *Riverside Fuchsias*. England: Engelska nationalsamlingens äldre fuchsior.
- Reimer, Charles. (1940) *Plantskoleskötseln i Sverige. Svenska trädgårdar*. Stockholm: Svenska yrkesförlaget AB. Volym I-II.
- Tune, Folke. (1936) *Täppan: Fuchsian*. Lund: Svenska trädgårdsföreningens tidskrift.
- Törje, Axel. (1943) *Täppan: Om Plumier, Fuchs och Fuchsior*.
- Öberg & Springfieldt. (1997) *Befolkningen*. Italien: Statistiska centralbyrån. Sveriges Nationalatlas förlag (SNA).

11. 2. Internet

- Fern, Ken. (2000) *Plants For A Future*. Databas. England.
Internetadress: <http://www.scs.leeds.ac.uk/pfaf/database/latinF.html>. 2003-11-01.
- Nijhuis, Miep. (1995) *500 Fuchsia's te kijk – Een nieuwe selectie*. Dansk Fuchsia Klub efter avtal med Uitgeverij L. H. Gottmer/H.J. W. Becht B. V. Holland.

- Nijhuis, Miep. (1999) *1000 Fuchsia's te kijk – Op kleur geselecteer*. Dansk Fuchsia Klub efter avtal med Uitgeverij J. H. Gottner/H. J. W. Becht B. V. Holland.
- Nilsson, Kenneth. (1996) *Fuchsias from Stockholm*. Stockholm. Internetadress: <http://www2.dicom.se/fuchsias/homeone.html>. 2003-11-03.
- NKvF. CD-gruppen. (1996) *The fuchsia database*, Tyska fuchsiasällskapet; Fuchsias from Stockholm Internetadress: <http://www2.dicom.se/fuchsias/engliststart.html>.
- Royal Horticultural Society. (2003) *RHS Plant Finder*. Databas. England. Internetadress: <http://www.rhs.org.uk/rhsplantfinder/plantfinder.asp>.
- Sydnor, Elsie. (1998) *Triphyllas – What are they?* Österreichische Fuchsien Freunde. Österrike. Internetadress: <http://www.eurofuchsia.org/engels/en98-40.htm>.

11. 3. Kontakter

- Nilsson, Kenneth. Fuchsiasällskapet. Stockholm. 030924-031118.
- Olsson, Per. Vä Handelsträdgård AB. Vä. 031029.
- Orevad, Paul. Orevada Handelsträdgård. Hörby. 031410.
- Qvarsell, Lennart. Hobbyodlare. Gualöv. 031010-031105.
- Svensson, Sven. Hobbyodlare. Örja. Ystad. 031017.
- Thorsell, Gunilla. Statens Jordbruksverk. Jönköping. 031118.
- Westin, Agneta. Fuchsiasällskapet. Stockholm. 031114.

11. 4. Bildreferenser

- Bouman, L. (2003) *Fuchsia's kweken*. Bouman 102.com. Utrecht. Internetadress: <http://www.bouman102.com/Fuchsia's%20kweken.htm>. 2003-11-16.
- Cannell & Sons. (1883) *Illustrated floral guide for 1883*. England.
- Curtis, A. (1826) *Botanical Magazine*. Vol.1. England. Internetadress: http://home-1.worldonline.nl/~veenvang/M8A-1eng_Curtis's%20Botanical%20Magazine.htm. 2003-11-01
- Curtis, A. *Botanical Magazine*. Nr. 70. 1830. England.
Internetadress: http://home-1.worldonline.nl/~veenvang/M8A-1eng_Curtis's%20Botanical%20Magazine.htm. 2003-11-01.
- Dippel, L. (1889) *Kurt Stübers Online Library: Handbuch der Laubholzkunde*. Tyskland. Internetadress: <http://caliban.mpiz-koeln.mpg.de/~stueber/dippel/band3/124.html>. 2003-11-01
- Westin, T. (1908) *Nordisk familjebok*. Stockholm: Nordisk familjebokförlagsaktiebolag. nionde bandet.

Bilaga 1

1. Förklaringar till art- och sortlistan

Art och sortlistan är indelad i grupper efter Kulturväxtlexikon. Den innehåller de arter och sorter som fanns till försäljning i de äldre priskuranter som genomsöktes på Alnarpsbiblioteket, se appendix 3, och på Uppsala universitetets botaniska trädgård, se appendix 4. Katalogernas namn är förkortade i art- och sortlistan, för dess betydelse se appendix 2, och indelade efter tre olika symboler.

G = Gamla kataloger

NSv = Nya Svenska kataloger

NUt = Nya utländska kataloger.

Om ett årtal saknas behöver detta inte betyda att sorten inte fanns till försäljning, det kan istället bero på att katalogen inte fanns tillgänglig för mig eller att firman inte skrev ut några sorter i sin katalog detta år.

1. 1. Auktorer och förädlare

För arterna har auktorsnamn och år angivits samt svenskt namn enligt kulturväxtlexikon. För vissa sorter har förädlares namn angivits samt vilket årtal och i vilket land sorten togs fram. Man kan inte alltid lita på att årtalet stämmer, särskilt när det gäller sorter. En sort kan ha framkorsats av en amatörodlare som har gett den ett namn men inte registrerat den. Sorten kan ha odlats under en längre tid innan den blivit registrerad.

1. 2. Synonymer och sortnamn

En del vetenskapliga namn som jag har hittat har varit synonymer. I min art och sortlista står det gällande namnet först och sedan under vilken synonym som jag har hittat arten/sorten. För vissa sorter anges också mer än ett namn, detta beror oftast på att jag har hittat olika stavningar på samma namn. Jag har valt att göra så för att jag är osäker på vilket namn som är det rätta. De olika namnen kan vara förkortningar eller komma från stavfel i katalogerna. En del sortsynonymer har jag hittat i *Dictionary of Gardening* och i internetdatabasen *Plants For A Future*.

1. 3. Beskrivningar

Den första beskrivningen är en sammanfattning av vad som stått i de gamla priskuranterna och terminologin följer deras beskrivningar. Först i beskrivningen står om fuchsian är enkel eller dubbel, därefter kommer kron- och foderbladens färg. Ibland ges även en beskrivning av kronröret och hur bladverket ser ut och till sist beskrivs om fuchsian har ett upprättväxande eller hängande växtsätt.

Om en katalogs beskrivning skiljt sig från de övrigas, har jag valt att skriva in detta i slutet av texten med namnet på katalogen, årtalet och dess beskrivning av sorten.

Även beskrivningar från de nya katalogerna står i listan. Denna text är förminskad och skriven i Arial Narrow. Där finns även beskrivningar som är markerade med en *, dessa är då hämtade från litteraturen. Något jag gjort då beskrivning saknats helt eller behövs kompletteras.

1. 4. Blomtyp och växtsätt

Blomtyp: E = enkel, HD = halvdubbel, D = dubbel, blomtypen är dock inte känd för alla sorter.

Växtsätt: U = upprättväxande. HH = halvhängande. H = hängande. DV = dvärg, lågvuxen. Angivelserna för växtsättet är bara ungefärliga då fuchsiorna kan odlas på olika sätt.

2. Art och sortlista FUCHSIA L. (Onagraceae)

arborescens Sims 1825, träd- och syrenfuchsia (syn. *F. syringaeflora*)

syringaeflora

E.

ÅH 2003: *F. arborescens*. E. Lila/rosa. U. NI 1999: *F. arborescens*.

G: AT 1883, 85, som frö. CJ 1877. GT 1893-96, 98-05, 12, 14-21, som frö.
GT 1885.

NSv: ÅH 2003. RH 2004.

NUt: NI 1999.

boliviana Carrière 1876

boliviana

E. Lysande röda blommor. U.

BH 2003: Kronbladen och foderbladen är röda.

G: GT 1885, 93-96, 98-00, som frö. GT 1885, 09, 12, 14.

NSv: BH 2003. RH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

coccinea Solander 1788

coccinea

E. Graciös, mindre buske som är vacker till grupper. Lämplig som kantväxt.

Härdig under täckning.

G: AT 1881-82, 96, 02. LL 1907. LT 1902-03, 07-08, 17. GT 1876, 77, 93-96, 98-05, 12, 14-21,
som frö. GT 1885, 93-94, 96, 98-05, 09, 12. HG 1876. MA 1895, 97-02, 06-08, 10-21, 23-37.

UP 1942, 44.

NUt: NI 1999. PL 2003.

coccinea variegata

E. Omtyckt för sina vitbrokiga blad, utmärkt i grupper och infattningar. DV.

G: AT 1881-82. BT 1889-94. CJ 1877. EN 1912-14. FB 1911-14, 16. GT 1885, 93-96, 98-00,
03-05, 09, 12, 14-24. LT 1902-03, 07-08, 1917. SH 1902. SN 1894. ST 1903-04, 08-14, 17-18.

cordifolia, se splendens.

corymbiflora Ruiz & Pavón 1802, pipettfuchsia

corymbiflora

E. Storblommig.

G: AT 1880-81, 83, 85, som frö. AT 1881-82, CJ 1873, 82, 83, 85, 89. EW 1877. GT 1855, 76,
77, 93-96, 96, 98-05, 12, 14-21, som frö. GT 1869, 85, 93-94, 96, 98-00, 09, 12, 14. HG 1855,
1878, som frö.

NUt: PL 2003.

corymbiflora alba

E. Vit. Storblommig.

G: AT 1880-81, 83, 85, som frö. GT 1855, 76-77, 85, 93-96, 98-05, 12, 14-21, som frö. GT 1869, 09. HG 1878, som frö.

NUt: NI 1999.

denticulata Ruiz & Pavon 1802

(syn. *F. serratifolia*)

serratifolia

E. Rörformad blomma.

NI 1999, PL 2003 och RH 2004: *F. denticulata*.

G: GT 1855, som frö.

NSv: RH 2004.

NUt: NI 1999. PL 2003.

serratifolia grandiflora

E. Kronblad vitrosa och foderblad rosakarmin.

G: CJ 1877.

fulgens De Candolle 1828, spikfuchsia

fulgens

E. Rörformade mörkröda blommor i långa blomklasar. Storblommig och utmärkt till grupper. U. CJ 1877: Kronbladen är scharlakanorange och foderbladen ljusrosa.

BH 2003: Orangeröd.

G: AT 1880-81, 83, 85, som frö. CG 1929, 30, 32. CJ 1877, 89. GT 1855, 76-77, 93-96, 98-05, 12, 14-21, 24-28, 30-32, 35-37, 41, 43, 44, 45-46, 48, 50, som frö. GT 1885, 93-96, 98-05, 09, 12, 14-17. HG 1876. SÖ 1941-44, 46-48, 50. WL 1927, 1929-31, som frö.

NSV: BH 2003

NUt: NI 1999. PL 2003.

fulgens carminata rosea

E. Kronbladen är skönscharlakan och foderbladen rosa. Långa blommor.

G: CJ 1877.

fulgens pyramidalis

E.

G: AT 1881-82.

magellanica Lamarck 1788, scharlakansfuchsia

(syn. *F. virgata*)

virgata

E. Tål vintern med lätt täckning.

G: GT 1893-96, 98-03, 09, 12, 14-17.

NUt: NI 1999. PL 2003.

magellanica 'Globosa'

PL 2003: Fuchsia 'Globosa'.
G: AT 1881-82, 96.
NUt: PL 2003.

magellanica var. *gracilis* Ruiz och Pavon 1802

E. Blå kronblad och röda foderblad. Småblommig. Har spädare sidogrenar än *F. Riccartoniana*. Härdig. DV.

RH 2003: Kronbladen är purpur och foderbladen röda. Liten blomma och rikblommande. U.
G: AT 1896, 35-45. BT 1891-98. CG 1930-36. GT 1893-96, 98-04, 09, 12, 14-17, 22, 23. WL 1936-37, som frö.
NSv: BH 2003. RH 2003.
NUt: NI 1999. PL 2003.

magellanica 'Longipendiculata'

E Bred, kraftig buske med små blommor.

*Mantley, G. 1990: Har ett långt blomskäft på 8-10 mm. Lång blomma med lila kronblad och röda foderblad.

G: GT 1893-96, 98-05. CF 1928.
NUt: NI 1999. PL 2003.

magellanica 'Pumila' syn. 'Tom Thumb', 'Tumeliten' Baudinat 1850

E. Miniaturfuchsia. Rikblommig med små, röda blommor. För fina blomsteranordningar, värdefull på kalljord. DV. CJ 1877: Mörk purpur.

LQ 2003: E. Små blommor som är röda/violetta. Tål sol. U. FL 2003: Kronbladen är purpur/blåa och foderbladen röda. Härdig i Holland. * Huxley A 1992: Röd och blå blommor, dvärgfuchsia, 30 cm hög.
G: AT 1881-82, 35-38, 42-45, 48-50. BR 1940. BT 1894-98. CG 1939, 42, 43, 47-48. CJ 1877. EN 1897, 02. FB 1911-14, 16. GT 1885, 93-96, 98-05, 09, 12, 14-17. HG 1876. ST 1903-04, 08-10. SÅ 1944. WL 1939, som frö.
NSv: BH 2003. LQ 2003.
NUt: FL 2003. PL 2003.

magellanica 'Riccartonii'

E. Kronbladen är blåa och foderbladen röda. Rikligt med små blommor. Ca: 100 cm hög. Övervintrar under lätt teckning. Lämplig som kantväxt. Blommar juli-september. AT 1911: *F. globosa* x *gracilis*. CG 1930: Fuchsia *gracilis* sort. ST 1903-04: Känd och värderad. Den härdigaste av alla.

RH 2003: *F. magellanica* 'Richartonii' FL 2003: *F. magellanica* 'Riccartonii', Kronbladen är purpurfärgade och foderbladen röda. Härdig i Holland.
G: AP 1939-40. AT 1911-17, 27, 30, 32-43, 46-49. AW 1943, 44, 47. BO 1916, 22-23, 43. BP 1938. BR 1936, 40. BT 1892-98. CF 1928, 39, 42-50. CG 1930, 33-34, 35, 39. EN 1912-14. EX 1902-07, 10-16, 25-26, 40-41, 43-44. FÖ 1908. HG 1876. KP 1934-36. LP 1910. LT 1917, 24, 26-28, 32-40, 42-43, 45-47, 50. MA 1906-07, 10-20, 25-37. MP 1942. RP 1905-07, 10-16, 18-41. SK 1945, 47. ST 1903-04, 08-18. SÅ 1928-30, 32-35, 38-39, 41-42. WL 1931-37, 39-40, 42-46, som frö.
NSv: RH 2003. LM 2003.
NUt: FL 2003.

magellanica 'Thompsonii'

E. Mera svagväxande än *Riccartonii*, ytterst rikblommig

* Huxley A 1992: Buskartat växtsätt. Småblommig.

G: CF 1928. WL 1935, som frö.
NUt: PL 2003.

magellanica 'Variegata'

E.

PF 2003: Kronbladen är rödvioletta och foderbladen röda.

G: AT 1881-82.
NUt: PF 2003.

microphylla Bonpland & Kunth 1823, krypfuchsia

microphylla

E. Krappröd och småblommig.

G: CJ 1871, 73, 82, 83, 85, 89.

NSv: BH 2003, LQ 2002.

NUt: PL 2003.

microphylla spp. *hemsleyana*

(syn *F. pulchella*)

pulchella

E. Mycket småblommig.

G: GT 1893-96, 98-02.

procumbens Cunningham 1839, dvärgfuchsia

procumbens

E. Gulröda blommor som följs av gröna senare högröda stora frukter. En krypande fuchsia-art med elegant bladverk. Vintertäckning. H.

RH 2003: Häng alternativ marktäckare. Bladen är hjärtformade. BH 2003: Gulgrön.

G: AA 1893, 95, 99, som frö. AH 1925, 29-31, 34-35, 40-48, 50, som frö. AT 1881-82. BT 1890-94. CG 1926, 30-33, 35, 39, 42, 43, 48-50. CJ 1889. GT 1893-96, 98-05, 12, 14-19, 22-34, som frö. GT 1885, 93-96, 98-05, 09, 12, 14-17. NO 1950, som frö. SC 1886, som frö. SN 1893-94, som frö. SÅ 1944. SÖ 1950. WL 1922 (Årsboken), 1926, som frö.

NSv: RH 2003. BH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

serratifolia, se *denticulata*.

splendens Zuccarini 1832

(syn. *F. cordifolia*)

splendens

E. Snarlikt *Fuchsia fulgens*. U. GT 1893: *Fuchsia cordifolia*. CG 1929: *Fuchsia splendens*.

RH 2003: Gröna kronblad och rosa foderblad. Ovanliga blommor. Medelstor.

G: CG 1929. GT 1893-95, 98-05.

NSv: RH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

syringaeflora, se *arborescens*.

triphylla Linnaeus 1753

triphylla

E. Skarlakansröda blommor och egendomligt mörkt bladverk. (EF 1894: Lysande korallröda blommor som är ca: 4 cm långa. Upptar hedersplatsen i varje *fuchsia*-samling. En nyhet.) Rikblommande. Blommorna täcker nästan hela plantan. (SÅ 1944: Metallskimrande, brunaktigt röda blad och täta klasar av klart korallröda långa blommor)

G: EF 1894. GT 1895-96, 98-05, 12, 14-21, som frö. GT 1893-99, 01-05. MA 1901-04, 07. SÅ 1944. WL 1922 (Årsboken).

NUt: PL 2003.

Hybrida – gruppen, fuchsia

A

'A. Willems'

D. U.

G: CJ 1871.

'Abel Carrière', 'Abel Carrière'

D. Violettblå med röda streck, låg, rikblommande och blomtät. U.

G: CJ 1871-73. GH 1876.

'Abeline Fabre'

Kronbladen är vita och foderbladen är korallröda. Mycket stor.

G: MA 1901-02.

'Admiral Courbert'

G: EF 1894.

'Adolf Wenzel'

E. Karminröd med korollen lysande violett. Blommorna stora och långa.

Rikblommande och kraftigväxande. Bra grupp-sort. GH 1910: Korallröd med purpurviolett.

G: BN 1905-06. GH 1910.

'Adrien Berger' Berger 1901

E. Kronbladen mörk karminrosa och foderbladen vita som övergår i karmin. Tidig- och rikblommande. Utmärkt som grupp- och handelssort.

BN 1906: Pipen och foderbladen, skära och kronan är mörkkarmin. LT 1924:

Kronbladen är skarlakansröda och foderbladen ljus karminfärgade.

ÅH 2003: E. Ljusrosa/mörkrosa. U.

G: SH 1905. ST 1903-04, 13-14, 16-18. LT 1917, 24. BN 1904, 06.

NSv: ÅH 2003.

NUt: NM 1995. PF 2003.

'Ahrensburg'

E. Kronbladen är violetta och foderbladen lysande karminröda. Blommorna är långstjälkiga och kronan är långsträckt.

Snabbväxande och rikblommande,

oöverträffad som ampelfuchsia. H. ST

1916: En förbättring av 'Deutsche

Kaiserin'

G: GT 1918, 19. ST 1916-20.

'Alexandrine'

G: AT 1881-82.

'Alfred Daudet', 'Alp. Daudet'

Kronbladen är violetta och foderbladen är breda, tillbakaböjda och lysande röda. U.

G: BN 1904, 06.

'Alice Hoffman', 'Frau Alice Hoffman',

'Erfurter Kind' Kleve 1911

HD. Kronbladen är vita och kronan är halvfylld, foderbladen är karminrosa. Låg, rikblommande med små blommor. Bra grupp-sort. DV. GH 1910: DV för friland.

ÅH: D. Mörkrosa/vit. U. FL 2003: Kronbladen är vita och foderbladen rosa/röda. Härdig i Holland.

G: BN 1904, 06. CL 1906-09. GH 1910. HT 1921, 24.

NSv KN 2003. ÅH 2003.

NUt FL 2003. PF 2003.

'Alnarp'

Stamfuchsia, 50-70 cm stamhöjd, kraftig krona.

G: AT 1933-40.

'Amie'

E. Långa kronblad som är mörkt purpurfärgade och med karminröda foderblad. Blommans längd är 8 cm. EF

1894: En nyhet.

G: EF 1894.

'Amphion'

E. Purpur.

G: CJ 1877.

'Amy Hosti',

E. Foderbladen är brilliant krapproda. HG 1876: D.

G: CJ 1871-73, 77. HG 1876.

'Anna-Lise Neumann'

E. Korollkarminviolett, sepaler vinröda.

Regelbundet, kompakt och yppigt växtsätt.

G: BN: 1905-06.

'Arabella' Banks 1866

E. Ljusröd med skönt växtsätt.

KN 2003: E. Vit/rödrosa

G: EF 1894. HG 1876.

NSv: KN 2003.

NUt: CD 1996. PL 2003.

'Archimedes'

D.

G: LT 1907-08.

'Argus'

E. Vit med riklig blomning. DV.

G: EF 1894.

'Arnolds Premiere'

G: AT 1881-82.

'Aurora Superba' Cannell USA 1879

E. Kronbladen är orange och foderbladen ljusorange.

RH 2003: Kronbladen är djup orange och foderbladen ljusaprikos. RH 2003: 'Aurores Superba'

G: BN 1906.

NSv: RH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

'Avalanche' Henderson 1869

D. Kronbladen är violettpurpur som övergår i rött och foderbladen är lackröda. BH 2003: D. Stora blommor som är röda/purpurvioletter. Brokiga blad. HH.

G: AT 1881-82. CJ 1873, 77.

NSv: BH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

B

'Balkongkoning', 'Balkongkoningin',

'Balkongdrottningen' Neubronner 1896

E. Blomman är livligt rosafärgad och vit.

En av våra sirligaste hängfuchsior med

tunna lätt hängande grenar. Tidig och

rikblommande. Mindre kraftigväxande. H.

PF 2003: E. Kronbladen är rosa och foderbladen är

ljusrosa. H. FL 2003: Röd och blå. H. KN 2003: Identisk med 'Achievement'. PF 2003: 'Balkonigen', FL 2003:

'Balcony Queen'.

G: AT 1941. GT 1918-21. HT 1921, 24. ST 1916-18.

NSv: KN 2003.

NUt: FL 2003. PF 2003.

'Beacon' Bull 1871

E. U.

BH 2003: Röd/lila. Medelstor blomma. U. PF 2003: E. Kronbladen är rosa och foderbladen ljusröda. KN 2003: En av de vanligare i handeln idag.

G: HG 1876.

NSv: BH 2003. ÅH 2003.

NUt: FL 2003. PF 2003.

'Beauty'

D.

G: HG 1876.

'Beauty of Exeter' Letheren 1890

Kronbladen är violetta och foderbladen är ljusrosa.

PF 2003: HD. Kronbladen är ljusröda/laxfärgade och foderbladen rosa. H.

G: GT 1918-37. US 1939.

NUt: CD 1996. PF 2003.

'Beauty of Sholden'

E. Persikorosa blomma, stor och vidöppen.

CJ 1871: Ny färg.

G: CJ 1871, 73.

'Beauty of Wills'

G: AT 1881-82.

'Belladonna'

G: HG 1876.

'Bellona'

HD. Röd och vit. Stor.

G: MA 1897-02.

'Benjamin Pearson'

E. Kronbladen är purpurröda och foderbladen är skarlakan.

G: MA 1892-95, 97-02.

'Berliner Braut'

HD. Foderbladen är röda och kronbladen vita. Rikblommig.

G: ST 1903-04.

'Berliner Kind' Eggbrecht 1882

NI 1999: D. Kronbladen är vita med röda ådror och foderbladen scharlakansröda. U.

G: GH 1910.

NUt: NI 1999. PL 2003.

'Blanchello'

E. U.

G: CJ 1871, 73.

'Blue Beauty' Bull 1864

D.

* Ewart, 1987: D. Kronbladen är violettblåa och foderbladen mörkröda. U.

G: AT 1881-82. HG 1876.

NUt: CD 1996.

'Blushing Bride'

G: AT 1881-82.

'Bridal Bouquet'

E. Ljus rosa, ej stora blommor men mycket rikblommig.

G: CJ 1871, 73.

'Brightness'

D. U.

G: CJ 1871.

'Brillant', 'Brillante' Bull 1865

PF 2003: 'Brillant' E. Kronbladen är purpur och foderbladen röda. ÅH 2003: 'Brillant'

G: AT 1881-82. HG 1876.

NSv: ÅH 2003.

NUt: PF 2003. PL 2003.

'British Sailor'

E.

G: CJ 1871, 73. HG 1876.

C

'C. Wegport'

G: EF 1894.

'Canary Bird'

E. Mörkblå.

G: CJ 1877.

'Cannels Favorite'

E. Rosa.

G: CJ 1877.

'Carl Halt'

E. Kronbladen lackröda med vita strimmor, foderbladen långa och vita. HG 1876: D.)

G: CJ 1871, 73. HG 1876.

'Carmen Sylva'

D. Kronbladen är vita och foderbladen starkt röda.

G: MA 1901-02.

'Carola'

D. Blå. Högväxt. God handelsort.

G: EF 1894. SH 1902.

'Castelar'

Kronbladen är malvafärgade och foderbladen är skarlakan och tillbakaböjda. Stor krona.

G: MA 1901-02.

'Champion' Banks 1868

Kronbladen är röda och foderbladen är rosa.

G: BN 1906.

NUt: CD 1996.

'Channing'

E.
G: LT 1907-08.

'Charming' James Lye 1895

E. Kronbladen är rödvioletta och foderbladen karmin. God, tidig, även för friland. U.

FL 2003: Kronbladen är purpurfärgade och foderbladen är röda. Härdig i Holland.

G: AT 1941. GH 1910. HT 1921, 24. LT 1926-28, 32-40, 42-43, 45-47.

NUt: FL 2003. PL 2003.

'Cherub'

E. Rosa och vit, livligt röd, god form. CJ 1877: Ljus karminrosa.

G: CJ 1871, 73, 77. HG 1876.

'Clara Ziegler'

D.
G: CJ 1877.

'Clepton Hero'

G: GH 1876.

'Colibri'

D. Foderbladen är röda och kronbladen vita. Små- och rikblommande. Stort värde för kalljord. God handelsort. DV.

G: EF 1894. ST 1903-04, 08-14.

'Colonel Borguis'

E. Rödviolett.

G: EF 1894.

'Colonel Dominé'

D. Kronbladen är vita och foderbladen röda.

G: MA 1892-95, 97-98.

'Colossus'

E. Kronbladen är blåvioletta och foderbladen är ponceau. Har stor öppen krona.

G: CJ 1873.

'Coma'

E. Mörk, violett.

G: CJ 1877.

'Commandant Marchand'

D. Kronbladen är violetta, foderbladen blodröda och tillbakaböjda. Mycket stor krona.

G: MA 1901-02.

'Constellation' Schnabel USA 1957

E. Kronbladen purpurfärgade och foderbladen klarblåa, horisontell.

PF 2003: D. Kronbladen och foderbladen är vita. U.

G: AT 1881-82. CJ 1871, 73. HG 1876.

NUt: PL 2003. PF 2003.

'Countess of Aberdeen' Dobbie Forbes 1888

E. Rent vit. U.

RH 2003: Kronbladen är vita och foderbladen vaxvita, speciell sort. PF 2003: E. Kronbladen och foderbladen är vita. U. RH 2003 och BH 2003: 'Countess of Aberdin'

G: EF 1894. SH 1902.

NSv: BH 2003. RH 2003.

NUt: PF 2003. PL 2003.

'Covent Garden white'

Kronbladen är ljusröda och foderbladen vita.

G: GT 1918-21.

'Crepuscule'

D. Kronbladen är violetta och foderbladen röda.

G: MA 1892-95, 97-98.

'Cupido' Biemüller 1893

E. Blåviolett och rikblommande. U.

Ewart, 1987: 'Cupid' E. Kronbladen är blåmagenta och foderbladen scharlakancerisa. U.

G: AT 1926-30, 32-41. GT 1929, 31-32. HT 1921, 24. LT 1907-08. SH 1902. ST 1910-14, 16-18.

NUt: 1996.

'Czaar'

D. Foderbladen är mörkrosa och kronan mörkblå.

G: ST 1903-04.

D

'Daniel Lumbard'

E. Ljusblå.

* Ewart, 1987: 'Daniel Lambert', E. Kronbladen är blårosa och foderbladen ljuscerisa. Ljust bladverk. U. CD och NM 1995: 'Daniel Lambert'

G: EF 1894.

NUt: CD 1996. NM 1995.

'De Cherville', 'De Chervilles'

D. Kronbladen är blåaktiga med röda strimlor och foderbladen är lysande röda.

Stor. MA 1897: Röd och violett.

G: BN 1906. MA 1897-02.

'Delicata'

G: AT 1881-82.

'Delight'

G: AT 1881-82.

'Deutscher Kaiser', 'Deutsche Kaiserin', Weinrich 1870

E. Kronbladen är violettblå och

foderbladen är mörkröda. Fin ampelfuchsia. H. MA 1892: D.

Rosakarmosin.

*Ewart, 1987: HD. Kronbladen är karminpurpur och väldigt kompakt. Foderbladen är karmin med gröna spetsar. Stora blad med röda nerver. U. CD 1996: 'Deutsche Kaiserin'

G: EN 1912-14. GT 1930. GH 1910. HT 1924. MA 1892-95, 97-02. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

NUt: CD 1996.

'Diadem', 'Diademe' Reiter USA 1946

D. Kronbladen är vita och foderbladen lilarsa. Ljusgrönt bladverk. H. EN 1912:

E. AT 1941: vit och röd.

BH 2003: Rosa/lila, HH.

G: AT 1927, 30, 32-41. CJ 1871, 73, 77. EN 1912-14. GT 1903-05, 18-31. LT 1924, 26-27. SÅ 1940, 44.

NSv: BH 2003. ÅH 2003.

NUt: CD 1996. NM 1995.

'Diamant' Story 1862

D. Vit fylld fuchsia. Kalk och sepaler livligt rosa, korallvit fylld. Storblommig.

G: BN 1905-06. GH 1910.

NUt: CD 1996.

'Dictator'

E.

G: HG 1876.

'Display', 'Frau Ida Noack' Smith 1881

E. Kronbladen är rosa och foderbladen är röda. U.

BH 2003: E. Kronbladen är rosa och foderbladen rosa.

LQ 2003: E. Medelstora blommor som är ljusröda/rosa.

Svalt och skugga. U. PF 2003: E. Kronbladen är rosa och

foderbladen rosenrosa. FL 2003: 'Frau Ida Noack'. U. SA

2003: Hittade sorten främst under namnet 'Frau Ida Noack'

G: BN 1904, 06. CL 1906-09. EN 1912-14. HT

1921, 24. LT 1907-08. MA 1892-95. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

NSv: BH 2003. LQ 2003.

NUt: FL 2003. PF 2003.

'Dollarprinsessan', 'Dollarprinzessin'

Lemoine 1912

E. Kronbladen är mörkvioletta och foderbladen karminröda. Tidig och

rikblommande. U. SÅ 1944:

'Dollarprinsen', D. Kronbladen är blå och foderbladen är röda.

BH 2003: 'Dollar Princess' Röd/marin. D. LQ 2003:

'Dollarprinsessan'. FL 2003: 'Dollarprinsessan'. PF 2003: D.

Kronbladen är purpurfärgade och foderbladen cerise.

G: ST 1910-14, 16-18. LT 1917, 24, 26-28, 32-40, 42-43, 45-47. GT 1918-20. SÅ 1944.

NSv: BH 2003. LQ 2003.

NUt: FL 2003. PF 2003.

'Dr Wenzel'

G: GT 1918-20.

'Drame'

(syn. 'Riccartoni Drame')

HD. Kronbladen är blå och foderbladen

röda. (ST 1903: 'Riccartoni Drame')

G: ST 1903-04, 08-10.

'Duc d'Aumale'

D. Kronbladen är vita och foderbladen är röda. Stor. MA 1899: Mycket dubbel.

G: BN 1906. MA 1897-02.

'Duchesse of Lancaster'

E.

G: CJ 1871, 73. HG 1876.

'Duke of Connaught'
Kronan är stor samt blåaktig och
foderbladen är röda.
G: BN 1906.

E

'Eldorado'
E. Karminrosa med violett.
G: CJ 1877.

'Elegance'
E. Kronbladen är purpurfärgade och
rödstripiga, foderbladen är karmosin. EF
1894: Kronbladen är mörkpurpur med
breda ljusröda linjer, foderbladen är
karminröda och tillbakaböjda. En nyhet.
G: EF 1894. MA 1893-95, 97-98.

'Elegantissima'
D.
G: CJ 1871, 73, 77.

'Elisabeth'
E.
G: HG 1876.

'Elisabeth Marshall'
E. Kronbladen är vita och foderbladen
röda. U.
MN 1995: 'Mrs Marshall' E. Kronbladen är lavendelrosa
samt vita mot basen och med röda strimlor. Foderbladen
är vita/svagt rosa på utsidan och lysande rosa med gröna
spetsar på insidan.
G: MA 1892-94.
NUt: MN 1995.

'Emile de Wildemann', 'Fascination'
Lemoine, Frankrike, 1905.
D. Kronbladen är ljusrosa och foderbladen
är karminröda. U. ST 1908: en ny varietet,
passar både som krukväxt och i grupper.
Doftande
*Ewart, 1987: D. Kronbladen är rosa med cerisa vener,
foderbladen är karminröda och hänger över kronan. U.
NM 1995: 'Emile de Wildeman'.
G: AT 1926/27-30, 32-41. EN 1912-14. GH 1910.
GT 1918-37. HT 1921, 24. LT 1907/08, 17, 19, 32-
40. MA 1901-1902.
ST 1908-14, 1916-1918. US 1939.
NUt: CD 1996. NM 1995.

'Empereur of Brazil - Napoleon'
G: AT 1881/82.

'Empereur Nicolas'
D. Kronbladen är vita, foderbladen
rosakarmina och tillbakaböjda. Stor krona.
G: MA 1901-02.

'Eug. Delaplanche'
Kronan är mycket fylld och magentafärgad
med röda strimlor.
G: BN 1906.

'Excellente'
D.
G: HG 1876.

'Exquisite'
D. Kronbladen är lilapurpur och
foderbladen är röda. CJ 1873: Präktig ny
färg.
G: CJ 1873.

'Extra Ordinary', 'Extra Ordinale'
D. Blå. Stor och horisontell.
G: EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18. CJ
1871, 73.

'Eynsford Gem.'
E. Kronbladen är rosenröda och
foderbladen vita. H. EF 1894: Kronbladen
är lysande karminröda och foderbladen är
elfenbensvita och vaxartade. En nyhet.
G: EF 1894. EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-
18.

F

'Ferdinand Mahnke' Mahnke 1912
E. Kronbladen är rosenröda och
foderbladen rent vita. Motståndskraftig.
CD 1996: D. U.
G: ST 1914, 16-18.
NUt: CD 1996.

'Feuer von Sedan'
D. Blå. Storblommig.
G: EF 1894.

'Flocon de Neige' Lemoine, Frankrike,
1884.

Kronbladen är vita och foderbladen är
ljusröda.

*Ewart, R. 1987: HD-D. Kronbladen är vita med
scharlakansröda ådror. Foderbladen är korta, breda,
uppåtböjda och röda.

G: BN 1906.

NUt: NI 1999. PL 2003.

'Floribunda'

G: AT 1881/82.

'Fortuna'

HD. Röd och vit. Stor.

G: MA 1897-02.

'Francois' Villon de Graaff 1978

E.

CD 1996: 'François' E. Rosaröd till rödpurpur. HH.

G: HG 1876.

NUt: CD 1996.

'Fraseri'

D. Kronbladen är vita med röda strimmor
och foderbladen är karminfärgade.

G: CJ 1873.

'Frau Berta Hesse'

E. Kronbladen är vita och foderbladen är
karminröda. Storblommig. U.

G: GT 1922-24.

'Frau Emma Toepfer'

D. Rosenfärgad med stora blommor.

Lågväxande. DV.

G: EF 1894.

'Frau Henriette Ernst', 'Henriette Ernst'

Ernst 1841

E. Kronbladen lysande violetteröda och
foderbladen ljus karminröda.

Rikblommande. Blommorna är medelstora
och väl uppburna över bladverket. U.

*Ewart, 1987: Kronbladen är margenta/purpur med röda
ådror. Foderbladen är tjocka, korta och scharlakansröda.

U. LQ 2003: E. Medelstora blommor som är

röda/blåviolettera. Rikblommande. Tål sol. U.

G: GT 1922-24. ST 1910-14, 16-18.

NSv: BH 2003. LQ 2003.

NUt: CD 1996. NI 1999.

'Frau Hilde Rademacher', 'Hilde
Rademacher' Rademacher 1901

D. Blå U. GT 1929: ny.

*Ewart, R. 1987: Kronbladen är lilablå med cerisa fläckar.
Mycket fylld krona. Foderbladen är breda,
scharlakansröda och uppåtböjda. U. NM 1995: 'Frau Hilda
Rademacher'

G: GT 1929-30.

NUt: CD 1996. NM 1995.

'Frau Marie Köhler'

D. Vita blommor. U.

G: GT 1929-30.

'Fréne Orban'

D. Röd och violett. Stor.

G: MA 1899-02.

'Frühling Queen'

Vårens drottning, tidigblommande.

G: BN 1904, 06.

G

'G. Cornelissen'

D. U.

G: CJ 1871.

'Garibaldi'

E. Granatröd, lavendelblå, kronformig.

G: CJ 1871.

'Garteninspektor Hampel',

'Stadtgardendirektor Hampel'

Välfyllda rödvioletta blommor,

Rikblommande och med ett kompakt
växtsätt.

G: SH 1905. BN 1904, 06.

'Gazelle'

E. Mörkröd.

G: MA 1892-95, 97-98.

'Geading Staare'

E.

G: HG 1876.

'Géant des Batailles'

HD. Kronbladen är mörkvioletta och
foderbladen är korta och tillbakaböjda.

G: BN 1906.

'Général de Négrier'

Kronan är fylld och magentafärgad och mattblå kantad, foderbladen är lysande rosa.

G: BN 1906.

'General Gallieni'

D. Kronbladen är blå, foderbladen korta, tillbakaböjda och röda.

G: MA 1901-02.

'General Grant'

E. Kronbladen lilacarmina och foderbladen carminpurpur. Kronan stor. CJ 1877: Kronbladen purpurfärgade och foderbladen blekrosa.

G: CJ 1873, 77.

'Général Jacquin'

E. Rosa.

G: EF 1894. SH 1902.

'General Verder'

E.

G: HG 1876.

'General Whotius'

G: EF 1894.

'Germania'

D. Vit. U.

G: CJ 1871.

'Gertrud Pearson'

Blåviolettera kronblad och röda foderblad.

G: GT 1933-37.

'Gloire de Reige'

G: AT 1881/82.

'Gloire des Marches'

E. U.

G: CJ 1871.

'Grand Duchesse Marie'

E. Kronbladen är röda och foderbladen vita.

G: MA 1892-95, 97-02.

'Great Eastern'

D.

G: HG 1876.

'Gruss aus dem Bodetal' Teupel 1904, (syn. 'Black Prince') Banks 1861

E. Kronbladen är svartblåa och foderbladen är karminröda. Långa ljusröda ståndarknappar. Rikblommig. U.

*Ewart, 1987: E. Kronbladen är mörk purpur och foderbladen korta tjocka och crimson(eng.)Medelstora till ganska små blad. U. RH, LQ 2003: 'Black Prince'. NI 1999 och PF 2003: 'Gruss aus dem Bodetal'. PF 2003: E. Mörklila kronblad och crimson foderblad. SA 2003: Såld under båda namnen men främst under namnet 'Gruss aus dem Bodetal'.

G: HG 1876. HT 1921, 24. SH 1902, 05. ST 1903-04, 10-14, 16-18.

NSv: LQ 2003. RH 2003.

NUt: PL 2003. PF 2003.

'Göteborgskan' 1920

E. Vita kronblad och röda foderblad. Är mycket rikblommande. Bildar vackra plantor. U. GT 1925: ny.

BH 2003: Röd och vit. FL 2003: Röd och vit. U. NI 1999 och FL 2003: 'Göteborg'

G: AT 1926-30, 32, 33, 37, 41. GT 1925-37. LT 1926-28, 32-40, 42-43, 45-47. SÅ 1940, 44. US 1939.

NSv: BH 2003. LQ 2002.

NUt: NI 1999. FL 2003.

H

'Heinzelmännchen' Brembach 1911

E. Kronbladen är lysande röda och foderbladen ljusblå. Rikblommande. DV. ST 1917: En ny dvärgform, en förbättring av 'Frau Ida Noak'.

CD 1996. D. U.

G: ST 1913-14, 16-17.

NUt: CD 1996.

'Hendersoni'

D.

G: HG 1876.

'Hendri Abet'

D. Vit.

G: HG 1876.

'Henry Rybert'

E. Röda långa blommor.

G: EF 1894. SH 1902.

'Henry Rober', 'Mr Henry Robert'
E. Kronbladen är orangeviolett och
foderbladen är vita. Utmärkt till amplar. H.
GT 1930: Kronbladen är orangevioletta
och foderbladen rosa.
G: GT 1902-05, 18-23, 30-32, 36-37.

'Herr Dunant'
Stora fyllda blommor med blåvioletta
kronblad och foderbladen rosa med vita
strimlor.
G: BN 1906.

'Holger Dansker'
G: AT 1881/82.

I

'Improvement'
G: AT 1881/82.

'Jules Calot'
E.
G: CJ 1871.

J

'Justine Pittman'
G: AT 1881/82.

K

'King of the Fuchsias'
E. Enormt stor.
G: CJ 1871, 73.

'King of Hannover', 'König von
Hannover'
E.
G: AT 1881-82. HG 1876.

'Krueger'
Stor fylld krona med ljusblå kronblad och
dunkelkarmina foderblad.
G: BN 1906.

L

'La Belle Rochelaise'
D. U.
G: CJ 1871, 73, 77. GH 1876.

'La Corée'
Fyllda blommor som har vita kronblad och
vinröda foderblad.
G: BN 1906.

'La Crinoline'
E.
KN 2003: 'Crinoline'
G: HG 1876.
NSv: KN 2003.

'La France' Lemoine, Frankrike, 1885
D. Mörkviolett med röda ådror,
storblommig.
CD 1996: D. U. röd, violettpurpur. *Ewart, Ron. 1987: D.
Kronbladen är violett/purpur med röda ådror och
foderbladen är korta och scharlakansröda.
G: EF 1894. EN 1912-14. SH 1902. ST 1903-04,
08-14, 16-18.
NUt: CD 1996. PL 2003.

'La Perle', 'Perle'
Korallröd och vit. Rikblommande. SH
1902: Perle: Eldröd och vit.
KN 2003: Är svår att skilja från 'Arabella' och
'Wassernymph'.
G: SH 1902. LT 1924, 26-27.
NSv: KN 2003. LM 2003.

'Lady Hegtesbury' Wheeler England 1866
E.
CD 1996: E. U. RH 2003: 'Lady Heytesbury'. Kronbladen
är röda och foderbladen vaxvita. Långa, medelstora
blommor.
G: AT 1881/82.
NSv: RH 2003.
NUt: CD 1996. PL 2003.

'Lamennais'
D. Kronbladen är vita och foderbladen
ljusröda.
G: MA 1892-95.

'Le Roi'
E. Rosa foderblad och blå krona.
Storblommig.
G: EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

'Leah'

E. Kronbladen är karmin och foderbladen är blekrosa. Storblommig.
G: CJ 1877. HG 1876.

'Leda'

HD. Kronbladen är klar violetta och foderbladen röda.
G: MA 1897-1898.

'Leipziger kind'

E. Rödviolett.
G: EF 1894.

'Letty Lye' Lye England 1877

E. Kronbladen är skarlakan och foderbladen vita.
PF 2003: E. Kronbladen är karmina och foderbladen är ljusrosa. U.
G: MA 1892-95.
NUt: PL 2003. PF 2003.

'Lieutenant Gubowitz'

D. Vit.
G: EF 1894.

'Little Poo-pep'

G: HG 1876.

'Lord Byron' Lemoine Frankrike 1877

E. Karminröd och rikblommande. U. AT 1941: D. Blåviolett och karmin.
PF 2003: E. Kronbladen är starkt blåa och foderbladen scharlakansröda. U.
G: AT 1941. EN 1912-14. GT 1918-37. HT 1921, 24. LT 1926-28, 32-40, 42-43, 45-47. SH 1902. ST 1908-14, 16-18.
NUt: NI 1999. PF 2003.

'Lord Clyde'

D.
G: HG 1876.

'Lord Derby'

E. Lysande blå med rött, stor och rikblommande.
G: CJ 1871.

'Lothair'

D. Mörkröd.
G: MA 1892-95.

'Louise Desmet'

D.
G: CJ 1871.

'Loveliness' Lye England 1869

E. Kronbladen är ljusvioletta och foderbladen är vita.
PF 2003: E. Kronbladen är rosencerisa och foderbladen vaxvita. U.
G: MA 1892-95.
NUt: PL 2003. PF 2003.

'Lusy Martin'

D. Vit
G: SH 1902.

M

'M. A. Cloquet'

Kronbladen är ljusvioletta och foderbladen är korta, breda och lysande röda.
G: BN 1906.

'M. Joule'

E. Kronbladen är lila och foderbladen är ljusröda. Rikblommande med kraftigt växtsätt.
G: EN 1912-14. LT 1917. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

'M. Lequet'

D. Kronbladen är purpurröda och foderbladen är korallfärgade. U.
G: BN 1906.

'M:me C. Schickler'

D. Kronbladen är snövita och foderbladen purpur.
G: CJ 1877.

'M:ms E. Chaté'

E. Vit med karminrosa. Foderbladen är vitstrimmiga.
G: CJ 1877.

'Mad. Jules Chretien'

D. Kronbladen är vita och foderbladen röda.
G: MA 1892-95, 97-98.

'Madame Bruant'

E. U.
G: CJ 1871.

'Madame Danjoux'

D. Kronbladen är köttfärgade med rosa fläckar. Foderbladen och pipen är karminrosa.
G: BN 1906.

'Madame Thibaut'

E. Rödviolettera blommor.
KN 2003: Det finns en sort vid namn 'Monsieur Thibaut'
G: EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

'Magnificent'

E.
G: HG 1876.

'Maid of Honour'

E. Amarantröd, mörkrosa med vitt.
G: CJ 1871, 73. HG 1876.

'Majestice' May England 1841

E.
CD 1996: Majestica. HD. Rosaröd-lila. U.
G: CJ 1871.
NUt: CD 1996.

'Mamouth'

E.
G: HG 1876.

'Marcel Prévost'

D. Kronbladen är vita med ljusröda strimlor, foderbladen är röda och tillbakaböjda. U.
G: BN 1906.

'Marie Comte'

E. Blåviolett med rött.
G: SH 1902.

'Marie Cornellisson'

G: AT 1881-82.

'Marinka' Rozain-Boucharlat 1902

E. Karminröda blommor. Rikblommande och kraftigväxande. H. EN 1912: Mörkröda blommor.
BH 2003: Kronbladen och foderbladen är mörkröda. H och U. FL 2003: Röda kronblad, röda foderblad. H.

G: AT 1933-41. EN 1912-14. EX 1940-41, 43-46, 48-49. GH 1910. GT 1918-37. HT 1921, 24. LT 1917, 24, 26-28, 32-40, 42-43, 45-47. SH 1902. ST 1908-14, 16-18. SÅ 1944. US 1939.
NSv: BH 2003. LQ 2003.
NUt: FL 2003. NI 1999.

'Marksieg', 'Gloire des Marches'

D. Kronbladen är vita och foderbladen röda. Tät och fylld krona. En utmärkt grupp- och handelssort.
G: GT 1929-30. LT 1907-08. HT 1921, 24. SH 1902. ST 1903-04, 08-10, 13-14, 16-18.

'Marktköniginn'

E. Kronbladen är rosa och foderbladen vita.
G: ST 1903-04, 08-10.

'Marquis de Bristol'

G: MA 1892-94.

'Masaniello'

G: HG 1876.

'Maseppa'

G: AT 1881-82.

'Master Longfield'

G: AT 1881-82.

'Matador'

Kronbladen är violetta och foderbladen karminröda.
G: GT 1918-19.

'Mauve Beauty' Banks England 1869

Malvafärgad.
CD 1996: D. Rödlila till rosapurpur. U. *Ewart, Ron. 1987: D. Kronbladen är lila och foderbladen böjda och cerise. U.
G: GT 1918-23.
NUt: CD 1996.

'May Queen' Martin 1962

E. Kronbladen violettrosa och foderbladen vitrosa. Stor lång krona. Tidig- och rikblommande. *Ewart, 1987: D. Kronbladen är blekblåa och foderbladen är uppåtböjda och vitrosa.
G: CJ 1873, 77.

'Meteor'

E. Kronblad karmin. Blad trefärgade, övergående i gult och rött.

G: CJ 1871, 73, 77. HG 1876.

'Mignon'

D. ST 1913: värdefull förbättring av Emile de Wildemann. Renare färg, kraftigt och vackert växtsätt. ST 1914: en ny varietet, uppkommen genom frö, Emile de Wildemann äger dennas alla utmärkta egenskaper
G: ST 1913-14.

'Mille Edvard'

D. Foderbladen är röda och kronbladen blå.
G: ST 1903-04.

'Miniatyre'

1 ½ cm små röda blommor. Stamfuchsia.
G: SÅ 1940.

'Minister Boucher', 'Ministre Doucher'

D. Våldigt stora mörkröda blommor som är fyllda. Foderbladen är mörkröda. Knopparna långa och breda.
G: BN 1906. MA 1901-02.

'Minos'

D. Kronbladen är dunkelpurpur och foderbladen samt pipen är ljusröda.
G: BN 1906.

'Miracle'

G: AT 1881-82.

'Miss Lucy Finnis'

D. Vit.

G: AT 1881-82. EF 1894.

'Molesworth' Lemoine, Frankrike 1903

D. Kronbladen är vita och foderbladen röda. Storblommig. God handelsort.
*Bartlett, 2002: Medellångt kronrör som är cerisefärgad. Kronbladen är rosa och foderbladen är cerise och pekar uppåt. RH 2003: Kronbladen är vita och foderbladen rödrosa. Tål sol. HH.
G: EF 1894. EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18.
NSv: BH 2003. RH 2003.
NUt: CD 1996. NI 1999.

'Monark'

E. Helt röda blommor och starkväxande. Till amplar. H.
G: EN 1912-14. GT 1903-05. ST 1908-14, 16-18.

'Mons le Borgue'

E. Kronbladen är mörkamarant, foderbladen karminskarlakan och långa. Stor lång krona.
G: MA 1901-02.

'Monstrosa'

E.

G: HG 1876.

'Monument'

D. Mörkblå med rött.
G: SH 1902.

'Mrs. Cannel'

G: AT 1881-82.

'Mrs. E. Bennet'

E. Vit, rikblommig.
G: CJ 1877.

'Mrs. E. G. Hill', 'E.G. Hill'

D. Kronbladen är crèmevita, foderbladen är mörkröda och elegant tillbakaböjda. Storblommig. EF 1894: En nyhet.
G: EF 1894. SH 1902, 05. ST 1903-04.

'Mrs. Henry Reber'

E. Foderblad vita och kronan röd.
G: ST 1903-04.

'Mrs. King'

E. Rödviolett. Rikblommande.
G: EF 1894. SH 1902.

'Mrs. Rundell' Rundle 1883

E. Orange.

*Ewart, R. 1897: Kronbladen är små och orange. Foderbladen är långa och något böjda, rosa med gröna spetsar. LQ 2003: 'Mrs. W. Rundle'. RH 2003: 'Mrs. W. Rundle'. E. Orange. HH. CD och NI 1999: 'Mrs. W. Rundle'
G: MA 1892-95, 97-02.
NSv: LQ 2003. BH 2003.
NUt: CD 1996. NI 1999.

N

'Neptun'

G: HG 1876.

'Neue Welt' Mahnke 1912
E. Cupido-färgade, blåvioletta blommor.
Starkväxande.
PF 2003: E. Kronbladen är parmavioletta och
foderbladen röda. H.
G: ST 1916-18.
NSv: KN 2003.
NUt: PL 2003. PF 2003.

'Norfolk Hero'
D. Kronbladen violettcarmina och
foderbladen krapproda. Stor krona. CJ
1877: Kronbladen blåvioletta och
foderbladen mörkblodröda.
G: CJ 1871, 73, 77.

'Novelley erecta'
E. Kronbladen är rosa och foderbladen är
vita. Blommorna har gröna spetsar.
Rikblommande. U.
G: CJ 1871, 73, 77.

'Novulus'
G: GH 1910.

O

'O. Botterie'
HD. Kronbladen är blåa och foderbladen
karminrosa.
G: EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18.
'Oracle'
G: HG 1876.

P

'Pearl of England'
G: HG 1876.

'Perfecta'
G: AT 1881-82.

'Peter Klein'
E. Vit med orangecinnober, storblommig.
G: CJ 1871, 73.

'Phénoménal' Lemoine Frankrike 1869
D. Mörkblåa stora blommor. CJ 1873 och
HG 1876: E. Kronbladen karminrosa och
foderbladen rosa med gröna spetsar. MA

1892: Kronbladen är violetta och
foderbladen röda. BH 2003: D. Röd/lilablå-rosa.
HH.
G: EF 1894. MA 1892-95, 97-02. SH 1902. CJ
1873, 77. HG 1876.
NSv: BH 2003.
NUt: PL 2003. PF 2003.

'Pierre Bonnier'
D. Lysande blå blommor. U.
G: ST 1910-14, 16-18.

'Premiere de Grenoble'
G: AT 1881-82.

'President' Standish 1841
E. Kronbladen är violetta och foderbladen
vermillon.
*Ewart, 1987: E. Kronbladen är rosalila och blekare vid
basen. Foderbladen är klarröda. U.
G: MA 1892-95.
NUt: CD 1996. PL 2003.

'President Hahn'
G: AT 1881-82.

'Prince Arthur'
G: HG 1876.

'Princess Alexandra'
E. Långa blommor med rosa kronblad och
vitgröna foderblad.
G: CJ 1871, 73, 77.

'Princesse Alice'
G: HG 1876.

'Princesse Beatrice'
G: AT 1881-82.

'Prins Leopold'
D. Kronbladen är mörkvioletta och
foderbladen karmin. Storblommig.
G: CJ 1877. GH 1910.

'Professeur Roentgen'
D. Stor fylld krona. Kronbladen är violetta
med blodröda band och foderbladen är
scharlakan.
G: BN 1906.

'Prälat Mendle'

D.

G: LT 1907-08.

'Psyche'

D. Kronbladen är vita och foderbladen röda.

G: MA 1892-95, 97-02.

'Puritana' Banks England 1864

CD 1996: 'Puritani'. HD. Rödvit U.

G: AT 1881-82.

NUt: CD 1996.

'Purity'

E. Rosa foderblad med en långsmal vit blomkrona. Storblommig. Horisontalt hängande och rikblommande ampelfuchsia. H.

G: ST 1903-04.

'Purple Prince'

G: AT 1881-82.

Q

'Queen of Aberdem'

D. DV.

G: EN 1912-14.

'Queen of Hanover'

G: AT 1881-82.

'Queen of Whites'

D. Vit med mörkpurpur, yppig.

G: CJ 1871, 73.

'Queen of Winter'

E. Röda långa blommor.

G: EF 1894.

R

'Raoul d' Allard'

Stor långsträckt krona med brunröd-karmina kronblad. Foderbladen är högröda.

G: BN 1906.

'Reine Blance'

G: AT 1881-82. GH 1910.

'Rhum von Frankfurt'

HD. Kronbladen är vita och foderbladen röda. Storblommig.

G: EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

'Robert Blantry', 'Rob. Blantry'

E. Har stora blommor med karminröda foderblad och livligt rosa kronblad.

Effektfull balkongfuchsia. H.

G: ST 1910-14, 16-18. LT 1917. GT 1918,

'Roderic Dhu'

E. Foderbladen är blå och kronan rosa.

Kompakt och rikblommig. SH 1902:

Azurbå och röd.

G: SH 1902. ST 1903-04.

'Rose of Castelle' Banks England 1855

E. Blåviolett och storblommig. SH 1902:

Violett med vita spetsar.

CD 1996: E. Vit och purpurrosa. U.

G: AT 1881-82. EF 1894. GH 1876. SH 1902.

NSv: BH 2003. ÅH 2003.

NUt: CD 1996. PL 2003.

'Rose of Castille Improved' Banks England 1869

E. Kronbladen är blåviolettera och foderbladen vita. Storblommig.

LQ 2003: E. Medelstora blommor som är vita/klarblåa.

Tål sol. U. NI 1999: 'Rose of Castille Improved'

G: MA 1892-95, 1897-02. ST 1903-04.

NSv: KN 2003. LQ 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

'Rose Phénoménale' Banks England 1850

D. Kronbladen är lilarosa och foderbladen röda. Storblommig. U.

RH 2003: Kronbladen är ceriscelila och foderbladen röda.

Strimmiga blommor. NM 1995: D. Kronbladen är

ljusviolettera och foderbladen är scharlakansröda. U.

G: EN 1912-14. LT 1917. SH 1902, 05. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

NSv: RH 2003.

NUt: CD 1996. NM 1995.

'Rothkäppchen'

E. Röd.

G: GT 1918-19. LT 1907-08.

'Ruth'

Kronbladen är ljusviolettera och foderbladen mörkröda. Storblommig.

*Ewart, R. 1987: E. Kronbladen är rödlila, kompakta och foderbladen är breda, uppåtböjda och rosenröda. U. G: GT 1918-23. NUt: CD 1996.

'Rypert', 'Rupert'

E. Kronbladen är purpurröda med karminröda ådror. Foderbladen är korallröda och tillbakaböjda. Knopparna är i standardstorlek och korallröda.

G: BN 1906. MA 1901-02.

S

'Saltimbanque', 'Saltimbanquo'

D. Kronbladen kirsrosa och foderbladen carmin, breda och tillbakaböjda. Rikblommande. CJ 1877: Kronbladen är purpurfärgade med blåa strimlor och foderbladen blodröda.

G: CJ 1873, 77.

'Sarah Bernhardt'

D. Kronbladen är vita och foderbladen brillantrosa. Stor. Rikblommande.

G: MA 1901-02.

'Scarcity' Lye 1869

E. Mörk. H.

PF 2003: E. Kronbladen är purpurfärgade och foderbladen röda. H.

G: MA 1892-95.

NUt: PF 2003. PL 2003.

'Schiller' Banks

G: GH 1876.

NUt: PL 2002.

'Schneelawine'

Vit med rosa.

G: SH 1902.

'Schneewittchen' Klein Tyskland 1878

D. Foderbladen och kronbladen är vita. Rikblommande. SH 1902: Lämpar sig för snitt och binderi.

*Ewart, 1987: E. Kronbladen är små och rosalila, foderbladen något böjda, korta och rosa. U. PF 2003: E. Kronbladen är purpurrosa och foderbladen starktrosa. H.

KN 2003: 'Snowwhite'. NM 1995: 'Schneewittchen'. PF 2003: 'Schneewittchen'

G: EF 1894. EN 1912-14. GH 1910. GT 1918-20. LT 1907-08, 17, 24, 26, 27. SH 1902. ST 1903-04, 08-14.

NSv: KN 2003.

NUt: NM 1995. PL 2003.

'Sedan'

E. Kronbladen är blodröda och foderbladen är cinnober. Rikblommande.

G: CJ 1877.

'Sensation' Munkner 1962

E. Kronbladen är mörkvioletta och foderbladen lysande karminröda. Utmärkt kruksort med stora blommor.

Särdelesornamental med sitt mörkbronsschatterade bladverk.

*Ewart, R. 1987: HD. Kronbladen långa och mörkviolettblåa, foderbladen är långa böjda och har blekgröna spetsar. U eller HH.

G: ST 1913-14, 17.

NUt: CD 1996.

'Sir Collin Campbell'

D.

G: HG 1876.

'Souvenir de Chiswick'

E.

G: CJ 1871. HG 1876.

'Souvenir de Cornelissen'

D. Mörkblå, stor och rödflammig.

G: CJ 1871, 73.

'Speciosa' Presl 1835

CD 1996: E. Kron- och foderbladen är rosaorange. U. G: DH 1943, 46, som frö. LH 1944-47. SÖ 1941-44, 46-48, 50.

NUt: CD 1996. PL 2003.

'Spectabilis'

E. U.

G: CJ 1871.

'Spitfire'

E. Kronbladen är mörka och foderbladen starkt röda.

G: MA 1892-95.

'Stephans Glocke'

D. Kronbladen är blå och foderbladen röda. Har gulaktiga blad.

G: AT 1881-82. EN 1912-14. ST 1903-04, 08-14, 16-18.

▪ 'Stradella'

G: HG 1876;

'Striata Perfecta'

G: AT 1881-82;

'Sultan' Strümper, Tyskland 1984

BH 2003: D. Stora blommor som är vitgröna/rosaröda.

Vill ha skugga. HH.

G: AT 1881-82.

NSv: BH 2003.

NUt: CD 1996. NI 1999.

'Sunray' Rudd England 1872

E. Kronbladen är violettblåa och foderbladen röda. Röd och gulbrokiga blad. Ampelfuchsia. H.

PF 2003: E. Kronbladen är purpurfärgade och foderbladen röda. U.

G: AT 1881-82. EF 1894. EN 1912-14. SH 1902. SN 1906. ST 1903-04, 08-14, 16-18. GT 1893-96, 98-03.

NUt: PF 2003. PL 2003.

'Sunrise'

E. Blå kronblad och röda foderblad.

Bladen är guldgula med röda teckningar.

U.

G: GT 1920-23.

'Surprice'

E. Kronbladen är röda och foderbladen vita.

G: MA 1892-95, 97-02.

'Swanley Yellow' Cannell 1900

E. Orangegula stora blommor. U.

PF 2003: E. Kronbladen är orange och foderbladen laxfärgade. U. RH 2003: Kronbladen är orange och foderbladen crème. Långa medelstora blommor och mörka blad.

G: BN 1905-06.

NSv: RH 2003.

NUt: PF 2003. PL 2003.

'Sylvia' Veitch England 1892

D. Vit långsträckt blomkrona med

scharlakansröda foderblad. Rikblommig.

CD 1996: D. Kronbladen är vita och foderbladen röda. U.

PF 2003: E. Kronbladen är blå/purpur och foderbladen röda.

G: GT 1918-24. LT 1924, 26-28. ST 1910-14, 16-18.

NUt: CD 1996. PF 2003.

'Symbol'

G: AT 1881-82;

'Symetri'

G: AT 1881-82.

T

'Takou'

E. Långa klocklika blommor som är blåviolettera med vita fläckar.

G: BN 1906.

'Tien-Tsin'

D. Fyllt krona med ljusviolettera kronblad samt ljusrosa ytterblad. Foderbladen är korta och vinröda.

G: BN 1906.

'Tintet Venus'

E. Rosa, vitrödådrig, älsklig.

G: CJ 1873.

'Tower of London'

D. Kronbladen är ljusblå och foderbladen är lackröda och horisontala. CJ 1877:

Kronbladen är violettbruna och foderbladen krapproda.

G: AT 1881-82. CJ 1873, 77.

'Trailing Queen' Kohene Tyskland 1896

E. Kronbladen är violett purpur och foderbladen ljus scharlakan. Fin ampelfuchsia, med mjukt hängande grenar.

H. SH 1902: Fullkomligt ny och mycket olik äldre arter. GT 1933: Kronbladen är ljuslila och foderbladen rosafärgade.

PF 2003: E. Kronbladen är mattröda och foderbladen är röda. H.

G: GH 1910. GT 1897-02, 00, 03-05, 33-37. HT 1921, 24. SH 1902, 05. ST 1903-04.

NUt: PF 2003. PL 2003.

'Tricolor'

E.

PF 2003: 'Tricolrii'. E. Kronbladen är purpurfärgade och foderbladen röda.

G: CJ 1871, 73. HG 1876.

NUt: PF 2003.

'Triumph von Frankfurt', 'Triump des Frankland'

E.

G: LT 1907-08. SH 1902.

'Triumphant' Niederholzer 1946

E. Blå. God till högstam.

*Ewart, 1987: Kronbladen är violetta och foderbladen långa, uppåtvända och kalkonröda. U.

G: MA 1892-95.

'Try Me Ó'

E. Kronbladen är blålila och foderbladen är skarlakan. Rikblommande.

G: CJ 1871-73, 77.

U

'Universal'

G: AT 1881-82;

V, W

'Vainqueur de Puebla', 'Vainqueur Puchla'

D.

G: AT 1881-82. HG 1876.

'Venus de Medici'

E. Vita foderblad med violettblåa kronblad. Starkväxande och rikblommig.

G: EN 1912-14. ST 1903-04, 1908-13.

'Victoria'

D. Violblå.

NM 1995: D. Kronbladen är djupviolettera och foderbladen är karmosinröda. U.

G: CJ 1877.

NUt: NM 1995.

'Victorien Sardou', 'Victorien Sardus'

E. HG 1876: D.

CD 1996: 'Victoria Sardou'. D. Kronbladen är violetta och foderbladen röda. U.

G: CJ 1871, 73. HG 1876.

NUt: CD 1996.

'Vielliebchen' Wolf Tyskland 1911

E. Kronbladen är indigoblåa och foderbladen röda. Rikblommande gracilis-hybrid med vackert växtsätt. Storartad grupp- och kruksort.

NI 1999: E. Kronbladen är blåviolettera samt körsbärsröda vid basen. Foderbladen är körsbärsröda liksom kronröret. U.

G: ST 1913-14, 1916-18.

NUt: PF 2003 2003. NI 1999.

'Ville de Lyon'

D. Vit.

G: EF 1894.

'Warrior'

D.

G: HG 1876.

'Washington'

D. Kronbladen är rosa-laxfärgade och foderbladen ljusröda. Vålfylld krona.

Rikblommande. U.

G: ST 1903-04.

'Wassernümphe' Story England 1859

E. Kronbladen är vita och foderbladen är röda. H.

*Ewart, R. 1987: Kronbladen är orange röda och foderbladen är vita. FL 2003: Vit och orange. U. FL 2003:

'Wassernimph' PL 2003: 'Water Nymph'

G: GT 1930-31.

NSv: KN 2003.

NUt: FL 2003. PL 2003.

'Wave of Life' Henderson England 1869

PF 2003: E. Kronbladen är röd/purpurfärgade och foderbladen scharlakan. H.

G: HG 1876.

NUt: NI 1999. PF 2003.

'White Eagle'

D. Kronbladen är vita och foderbladen skarlakan. Rikblommande.

G: CJ 1877.

'White Phenomenale'

E. Vit och storblommig.

G: SH 1902, 05. ST 1903-04.

'Wonderfull'

G: HG 1876.

Triphylla-gruppen, pipfuchsia

(hybrider med triphylla)

'Andenken an Heinrich Henkel' Rehnelt
1897

E. Långa karminscharlakansröda blommor
och mörkt rödaktigt bladverk.

Rikblommande med täta druvor av långa,
blommor. Till grupper och rabatter. U.

*Mantley, 1990: Triphyllahybrid mellan *F. corymbiflora* x
'Magnifica'. NI 1999: E. Kronbladen är karmosinröda och
foderbladen är blekröda.

G: ST 1903-04, 08-14, 16-18. LT 1917. CL 1906-
09. BN 1904, 06.

NSv: KN 2003.

NUt: CD 1996. NI 1999.

'Furst Otto von Veringerode', 'Furst Otto
von Werning', 'Furst Otto zu Stolberg –
Wernigerode' Gireoud in Sagan 1898

E. Långa rörformade blommor som är mild
karminfärgade men mer vitaktiga mot
foderbladen. Rikblommande. U. SH 1902:
De långa kronrören är eldigt rosa mot
spetsen vitaktiga. Blombladen är lysande
karmin.

*Mantley, 1990: Hybrid mellan *F. triphylla* x 'Surprise'.

G: BN 1904, 06. CL 1906-09. SH 1902. ST 1908-
10. LT 1924, 26-28, 32-40, 42-43, 45-47.

'Göttingen', 'Göttinger' Bonstedt 1904

E. Lysande cinnoberröda, långa hängande
blommor i klasar. U

NI 1999: Långa blommor med orangefärgade kronblad
och korallröda foderblad. Blommar sent. DV. U.

G: GT 1918, 19.

NUt: NI 1999.

'Gartenmeister Bonstedt' Bonstedt 1905

E. Lysande cinnoberröda, långa hängande
blommor i klasar. Blommar hela
sommaren. U.

LQ 2003: E. Medelstora blommor med lång hals.

Röd/Orange blomma. Röda blad. U.

G: GT 1919-24, 33-37. HT 1921, 24. UP 1942, 44.

NSv: LQ 2003.

NUt: FL 2003. NI 1999.

'Grossherzogin Adelheid' Rehnelt 1903

E. Långa hängande blommor, utmärkt för
finare binderier och blomsterarrangemang.

*Mantley, G. 1990: Triphyllahybrid mellan *F. corymbiflora*
x *F. triphylla*.

G: BN 1904, 06.

'Koralle', 'Corall', 'Coralie' Bonstedt
1905

E. Korallröda långa blommor under hela
sommaren. Bruna blad.

*Ewart, 1987: Kronbladen och foderbladen är lax/orange
färgade. Foderbladen är ganska korta och kronröret är
långt. U. NI 1999: E. Kronbladen och foderbladen är
lax/orangefärgade. U – HH.

G: GT 1927-32. HT 1921, 24.

NSv: KN 2003.

NUt: NI 1999. PF 2003 2003

'Leverkusen' Hartnauer 1828

E. Korallröd och rikblommande. GT 1930:

H. Henkel + *F. fulgens*.

BH 2003: Röd/rosaorange. Medelstor blomma. U.

G: GT 1930.

NSv: BH 2003. ÅH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

'Madame Cornelissen' Cornelissen 1860

D. Kronbladen är vita med rosa strimmor
och foderbladen är blodröda.

BH 2003: D. Karminröda/vita blommor. Tål sol. Härdig. U.

FL 2003: Kronbladen är vita och foderbladen är
scharlakansröda/röda. Härdig i Holland.

G: AT 1881-82. CJ 1871, 73, 77. HG 1876.

NSv: BH 2003. ÅH 2003.

NUt: FL 2003. PL 2003.

'Mary' Bonstedt 1894

E. Blommorna helt scharlakansröda.

Brunaktiga och ludna blad som på

undersidan är karminröda. SH 1902: en
rumsfuchsia. U.

*Mantley, G. 1990 *F. triphylla* x *F. corymbiflora*. RH 2003:

E. Kronbladen och foderbladen är lackröda.

G: SH 1902, 05. ST 1903-04.

NSv: RH 2003.

NUt: NI 1999. PL 2003.

'Obergårtner Koch'

D. Röda kronblad och matt rosa foderblad.
Rikblommande och snabbväxande. Mycket
hållbara blommor. God grupp och
handelssort. ST 1916, ny värdefull
NM 1995: E. Kronbladen och foderbladen är orange. U.
G: ST 1916-18.
NUt: NM 1995. PF 2003.

'Thalia' Bonstedt 1905

HD. Klar, röd, vit med röda stripor. Stor.
G: MA 1897-99, 00.
NSv: KN 2003.
NUt: FL 2003. PL 2003.

Bilaga 2

1. Försäljning av fuchsia-hybrider utan sortnamn i katalog

1. 1. Fröförsäljning

Firma och undersökta årgångar:

AB Gehlins fröhandel i Malmö; 1933, 35, 42-46, 48.
Algot Holmberg & Söner i Norrköping; 1925, 29-31, 34-35, 40-48, 50.
Bertil Gustafssons fröhandels AB i Gnesta; 1936, 37, 42-48, 50.
FR. E. Bissmark i Halmstad; 1911-14, 16.
Svenska Fröhandeln i Stockholm; 1893, 94.
Enköpings Trädskola och Fröhandel; 1895, 97, 02.
Göteborgs Trädgårdsförening; 1876, 77, 93-96, 98-05, 12, 14-23, 29, 33, 39, 40, 42, 47.
Corins ledare genom trädgård och fält i Göteborg; 1905-09, 11.

H. Gottschalk, Ulriksdal i Stockholm; 1878.
Hammenhögs; 1944-48, 50.
Linköpings Trädgårdsförenings frökatalog; 1942-43, 45-47, 50.
Lundgrens i Härnösand; 1943, 45-48.
M.P. Andersen, konst och handelsträdgårdsmästare i Jönköping; 1901-04, 07.
Norrköpings Fröhandel i Norrköping; 1950.
Nysäters Fröhandel i Örebro; 1943-46.
Nya fröhandeln i Linköping; 1937.
O. Normanns Fröhandel i Malmö; 1944-47.
Sellberg & Comp. Frö och Blomsterhandlare i Stockholm; 1876, 86.
Stockholms Fröhandel i Stockholm; 1877, 80.
Tägtlund i Ornäs; 1946.
Weibulls i Landskrona; 1922 (Årsboken), 1926-27, 29, 31-38, 40-42.

1. 2. Plantförsäljning

Firma och undersökta årgångar:

A. B. Nordiska Fröhandeln i Stockholm; 1936, 43-47, 50.
Alnarps trädgårdar; 1880.
FR. E. Bissmark i Halmstad; 1911-14, 16-19.
Svenska Fröhandeln i Stockholm; 1894.
Bergianska trädgården i Stockholm; 1889 - 03, 05/06, 07/08-08/09, 10/11-37, 39-50.
Enköpings Trädskola och Fröhandel; 1910-12, 14, 22.
Erik Läcks Trädgård i Rönninge; 1928, 29.
Göteborgs Trädgårdsförening; 1869, 85, 93-05, 09, 12, 14-16, 18-25.
C.J. Wallin, länets trädskola i Uppsala; 1869 - 72, 76, 82-83, 85, 89, 90-92, 33, 39-40, 50.
E. Wilh. Tjäders Fröhandel i Stockholm; 1877.
Linköpings Trädgårdsförenings frökatalog; 1895, 96, 99, 02-03, 07/08, 17.

M. P. Andersen, konst och handelsträdgårdsmästare, i Jönköping; 1890, 94, 99-00, 04, 06, 07, 10, 11.
Sellberg & Comp. Frö och blomsterhandlare i Stockholm; 1882.
Svenska pilodlingens & trädgårds-aktiebolagets anläggningar i Norrtälje; 1903.
Steffners plantskola i Åmål; 1940, 44.
Sörböle plantskola & handelsträdgård, Skellefteå; 1949.
Söråkers Trädgårdar; 1933-35, 37-40, 50.
Thure Hadds Plantskola i Spånga; 1945/46, 47/48.
Uppsvenska Plant & Trädskolan i Gefle; 1942, 44.
Uppsalälans trädskolor i Uppsala; 1928-29, 43-44, 46-47, 49-50.
Västerbottensläns Plantskola i Umeå; 1944/45.
Ådö & Säbyholms trädgårdar i Bro; 1903.
Ås Trädgård i Katrineholm; 1911, 15-20.

Appendix 1

1. Förkortningar för äldre priskuranter som har sålt fuchsior med namn i katalog

* = Enbart sålt arter och varieteter.

** = Enbart sålt sorter.

*** = Sålt både arter och sorter.

AA=Anders Andersson, Örebro. *
AH=Algot Holmberg & Söner A-B,
Trädgårdsavdelningen, Fiskeby, Norrköping. *
AP=Assartorps Plantskola. Mörrarp. *
AT=Alnarps Trädgårdar, Alnarp. ***
AW=Aug. Wickmanns Plantskolor, Svedala. *
BN=Bryngelsnäs Trädgård. **
BO=Bröderna Olssons Plantskola, Abrahamslund,
Ystad. *
BP=Bjärne Plantskola, Förslöfsholm. *
BR=Brantens Plantskola, Båstad. ***
BT=Bergianska trädgården, Stockholm. *
CF=C. F. Landsberg, Påarp. *
CG=Cedergren & Co, plantskola, Råå. ***
CJ=C. J. Wallin, Länet trädskola, Uppsala. ***
CL=Corin's Ledare genom trädgård och fält,
Göteborg. **
DH=Daehnfeldts, Helsingborg, Stockholm. **
EF=Växt och plantkatalog från Emil Friberg.
Sundsborg, Stockholm S. **
EN=Enköpings trädskola och fröhandel. ***
EW=E. Wilh. Tjäders fröhandel, Stora Nygatan,
Stockholm.*
EX=Kungl. Lantbruksakademiens trädgård,
Experimentalfältet, Stockholm.***
FB=FR. E. Bissmarks frö- och plantskolekatalog.
Halmstad. *
FÖ=Fagerlids ortagård, Kungsängen. *
GH=Gränstorpets handelsträdgård, Trelleborg. **
GT=Göteborgs trädgårdsförening, prisuppgifter
över frö och växter, Göteborg. ***

HG=H. Gottschalk, Ulriksdal, Stockholm. ***
HT=Haga trädgård AB, Nordiska kompaniet, NK.
**
KP=Kullens plantskola, Nyhamnsläge. *
LL=L. Larssons rosen & trädskolor, Landskrona. *
LP=Lindhults plantskola, Långås. *
MA=M.P. Andersen, konst och
handelsträdgårdsmästare, Jönköping. ***
MP=Mansdala plantskola, Ovesholm. *
NO=Norrköpings fröhandel. *
LH=Lundgrens, Härnösand. **
LT=Linköpings trädgårdsförenings frökatalog,
Linköping. ***
RP=Ramlösa plantskola, Helsingborg. *
SC=Sellberg & comp. Frö och blomsterhandlare,
Stockholm. *
SH=Sundsborgs handelsträdgård, Skanstull,
Stockholm. ***
SK=AB Skogholmens plantskolor, Hindby,
Malmö. *
SN=Svenska fröhandeln, Stora Nygatan 31,
Stockholm. ***
ST=Stenborgs trädskolor, Västerås. ***
SÅ=Sälshögs plantskola, Tomelilla. *
SÄ=Steffners plantskola, Åmål. ***
SÖ=Söråkers trädgårdar, Söråker. ***
UP=Uppsvenska plant & trädskolan, Gefle. ***
US=Uddevalla stadsträdgård, Uddevalla. **
WL=Weibulls, Landskrona. *

2. Förkortningar över svenska firmor med aktuella prislistor

BH = Bohusfuchsians Handelsträdgård. Södra
Bohusvägen 14, Hällevadsholm.
Internetadress: <http://welcome.to/bohusfuchsian>.
2003
LQ = Lennart Qvarsell. Hobbyodlare. Gualöv.
Internetadress: <http://www.bromolla.info/fuchsior>.
2002-03.

RH = Rockdala handelsträdgård. Helsingborg.
Internetadress: <http://www.rockdala.com>. 2003-04.
ÅH = Årbo Handelsträdgård, Årebo.
Internetadress: <http://krassman.aplared.just.nu>.
2003

3. Förkortningar över utländska firmor med aktuella prislistor

CD = CD-gruppen, NKvF, *Fuchsia Databasen*, Tyska fuchsiasällskapet; Fuchsias from Stockholm

Internetadress:
<http://www2.dicom.se/fuchsias/engliststart.html>.
1996.

FL = Florema Young plants, Holland.

<http://www.florema.nl>. 2003-10-14.

NM = Nijhuis Miep, *500 Fuchsia's te kijk - Een nieuwe selectie*, Dansk Fuchsia Klub efter avtal med Uitgeverij L. H. Gottmer/H.J. W. Becht B. V. Holland. 1995.

NI = Nijhuis Miep, *1000 Fuchsia's te kijk - Op kleur geselecteerd*, Dansk Fuchsia Klub efter avtal med Uitgeverij J. H. Gottner/H. J. W. Becht B. V. Holland. 1999.

PF = N. & G. Puddefoot. *Riverside Fuchsias*.

Prislista över den engelska nationalsamlingens äldre fuchsior. 2003.

PL = RHS Plant finder. Royal horticulture society, Engelsk databas över fuchsior som säljs i England. Internetadress:

<http://www.rhs.org.uk/rhsplantfinder>. 2003-11-10.

4. Övrig hjälp

KN = Kenneth Nilsson, Svenska fuchsiasällskapet, muntligen 2003-10-19.

LM = Lennart Qvarsell, Hobbyodlare, Gualöv, muntligen. 2003-11-03.

SA = Sofie Andersson, författarens egna kommentarer. 2003

Appendix 2

1. Äldre undersökta priskuranter från Alnarps biblioteks samlingar

** = Försäljning av fuchsiaarter eller fuchsiahybridier med namn i katalog.

* = Försäljning av fuchsiaarter eller fuchsiahybridier utan namn i katalog.

Kataloger utan stjärna har inte haft någon fuchsia försäljning överhuvudtaget.

Katalognamn och undersökt årtal

- Abrahamson i Västerås; 1950.
Adelnäs; 1901-04, 09-37, 39-50.
Alnarps Trädgårdar; 1862-65, 76-79, 81-82, 84-85, 93, 96, 01, 11-17, 18-50. **
M. P. Andersen i Jönköping; 1897-98, 07-08, 10/11-20/21, 23-34, 37, 39-40, 42-50. **
Arboga plantskola; 1942.
Assartorps plantskola i Mörrarp; 1939-40, 43-47, 50. **
Baldersnäs plantskola i Dals-Långed; 1941
E. Berggrens plantskola i Ronneby; 1936, 43, 50.
Bergianska trädgården i Stockholm; 1891/92, 01/02, 05/06, 10/11-12/13, 18-26, 28-37, 41-50. **
Bergmans plantskola, i Västerhiske; 1943.
Fr. E. Bissmark i Halmstad; 1910, 12-14, 16-19, 26, 32-33. **
Bjäre plantskola i Förslövsholm; 1938. **
Björketorps plantskola; 1939, 45.
Brantens plantskola i Båstad; 1938/39, 40, 41, 42, 44, 45, 49.
Broby plantskolor i Oppmanna; 1936.
Båstads Soldager plantskola; 1945.
Cedergren & Co i Råå; 1929-36, 39, 42-43, 49. **
Convallaria Plantskola i Skövde; 1917-18, 38, 43-44, 46-49.
Daehnfeldts, Helsingborg, Stockholm; 1943-44, 46. **
Dalhems handelsträdgård i Folkesta; 1938.
Ekebyhofs plantskola i Drottningholm; 1930, 37, 42-47, 49-50.
Ekhyddans plantskola i Östra Tranemo; 1934.
Enköpings trädskola och fröhandel; 1943-46.
Enlunda plantskola i Spånga; 1943-44, 1949-50.
Jac Ericson, Stads- och handelstädgårdsmästare, Halmstad; 1908/09, 11/12, 15/16, 25, 33.
Experimentalfältet (Kungl. Lantbruksakademiens Experimentalfält); 1902/03, 04-07, 10-16, 25-33, 40-41, 43-44, 45-46, 48-49. **
Fagerhults plantskola och fröhandel; 1943-44, 47.
Fagus plantskola & skogsfröhandel i Helsingborg; 1949/50.
Flyinge plantskola; 1934, 36-49.
Frändefors plantskola; 1942-44.
Furubäcks Perenna Odlingar, Borås; 1943-49, 50.
Gehlins Fröhandel i Malmö; 1933, 35, 41-46, 48.*
Dan van Ginhoven, Bindericentralen i Göteborg; 1938.
Gränna Nya plantskola; 1916/17, 32-34, 37-39, 41-42, 1949-50.
Gränna plantskola; 1939.
Gränstorpets Handelsträdgård i Trelleborg; 1914. **
Bertil Gustafssons fröhandels AB i Gnesta; 1936-37, 39, 42-48, 50. **
Carl Gustafson plantskola i Norrköping; 1942.
E. Göranssons plantskola i Eslöv; 1939.
Göteborgs fröhandel; 1932.
Göteborgs Trädgårdsförening; 1918-21, 24-28, 30-32, 34-37, 41, 43-46, 48, 49, 50. **
Thure Hadds plantskola i Spånga; 1945-48. **
Haga Trädgård, NK, Stockholm; 1921, 24.
Hammenhögs; 1937, 41-48, 50. **
Hilleshögs plantskola i Glumslöv; 1940, 45, 49.
Algot Holmberg & Son i Norrköping; 1925, 27, 29-31, 34-35, 40-46. Årsbok: 1943, 46-50. Frö: 1947-48, 50. **
Hässelby plantskola; 1939, 43, 47.
Bröderna Johanssons plantskola; 1949.
Magnus Johnsons plantskola i Södertälje; 1937/38, 44/45.
Jönköpings plantskola; 1930, 35, 36, 45.
Berndt Jönssons plantskola i Klapperup; 1943.
Krusenbergs Trädskolor; 1911-14, 43.
Kullens plantskola i Nyhamnsläge; 1932-38, 43, 46, 48, 50. **
Lagklarebäcks plantskola; 1902/03, 10/11.
C.F. Landsberg i Påarp; 1912, 14, 18-21, 27-28, 39, 42-50. **
Bröderna Larssons plantskola i Harplinge; 1938.
L. Larssons Rosen- och trädskola i Landskrona; 1907. **
AB Limhamns plantskolor; 1912/13.
Lindhults plantskola i Långås; 1910, 32, 50.
Alfr. Lindqvists plantskola i Broby; 1914.
Linköpings Trädgårdsförening; 1906-08, 13/14, 24, 26-28, 32-40, 42-43, 45-47, 50. **
Lundgrens i Härnösand; 1943-49. **
K.A. Lundströms plantskola i Östansjö; 1926/27, 43.
Lyckås trädgårdar i Åkarp; 1915.
Erik Läckes trädgård i Rönninge; 1925/26, 28-31-37, 42-44, 46-50. **
Löta trädskola i Mellösa; 1930.
AB Malmö plantskola; 1930.
Mansdala plantskola i Ovesholm; 1942. **
Mälardalens plantskola i Arboga; 1942-44.
N. Nilssons plantskola i Flädie; 1910, 1925/26.

- Nordiska fröhandeln i Stockholm; 1933-36, 1943-47, 50. *
- Norrköpings fröhandel; 1950. **
- Norrby båtmanstorp i Bromma; 1942.
- O. Normanns fröhandel i Malmö; 1944-49. **
- Nya fröhandeln i Linköping; 1937, 43-44, 46. **
- N. Nybergs plantskola i Laholm; 1912, 27.
- Nysäters fröhandel i Örebro; 1943-46. **
- Nässala plantskola i Vagnhärad; 1945.
- Bröderna Olssons plantskola, Abrahamslund i Ystad; 1916, 22-23, 43. **
- Palms plantskola i Skövde; 1950.
- Radtors plantskola; 1943.
- Ramlösa plantskola i Helsingborg; 1900-07, 10-16, 18-40, 40-41, 42. **
- Ranviks Nya plantskolor i Röggle; 1935, 36/37, 39/40-49/50.
- Rolfners plantskola; 1950.
- Sellberg & Co i Stockholm; 1876, 82, 86, 45. **
- AB Skogholmens plantskola i Malmö; 1933/34, 35/36, 37/38, 39, 41-50. **
- Slottskogens plantskolor i Göteborg; 1942.
- AB Spendrup & Sons plantskola i Halmstad; 1943/44.
- G. Steffner plantskola i Åmål; 1940, 44. Prislista krukväxter 1944. **
- Stenborgs trädskolor i Västerås; 1914, 15/16, 17-18. **
- Stenborgs trädskolor i Karlstad; 1942-46, 49-50.
- Stockholms fröhandel; 1877, 80. **
- Svenska pilodlingens- & trädgårdsaktiebolagets anläggningar i Norrtälje; 1903. **
- Svenska trädskoleägareföreningens offertlista; 1941, 42, 43, 45.
- Svensons fröhandel i Stockholm; 1890-91, 24-27, 31, 33, 36-38, 41-48, 50.
- J. P. Svenssons & Son i Lund; 1909-10, 12, 16, 37, 38, 39, 40.
- Sydsvenska plantskolan i Wollsjö; 1942.
- Sydöstra Sveriges plantskola i Asarum; 1950/52.
- Sälshögs plantskola i Tomelilla; 1928-30, 32-35, 38/39, 41/42. **
- Sävedalens plantskola. 1940/41, 44-46, 49.
- Sörböle plantskola i Skellefteå; 1949. **
- Söråkers Trädgårdar; 1933-35, 37-44, 46-48, 50. **
- Tjäders fröhandel i Stockholm; 1877, 79, 89. **
- Tägtlund i Ornäs; 1946, 50. **
- Uddevalla stadsträdgård; 1939. **
- Uppsalaläns trädskolor; 1920, 22/23, 27-29, 43-44, 46-47, 49-50. **
- Uppsvenska plant- & trädskolan i Gefle; 1942, 44. **
- Vadstena plantskolor; 1946, 48-49.
- Vallberga ros- & trädskolor; 1917/18.
- Vassbo trädskola, Ornäs i Falun; 1927-28, 43-46, 48, 50.
- Weibulls i Landskrona; Årsbok: 1922, 27, 29, 31-35, 37, 41-44, 46-50. Frö: 1926-27, 29-46. **
- Aug. Wickmanns plantskolor i Svedala; 1943-44, 47. **
- Wilson's plantskola i Nättrabyhamn; 1938.
- Västerbottensläns plantskola i Umeå; 1944/45. **
- Ådö & Säbyholms trädgårdar i Bro. 1901, 03. **
- Åkerö trädgårds & plantskola i Bettna; 1941-42, 50.
- Ås Trädgård i Katrineholm; 1911, 15-20, 25-28, 32-43. **
- Örebro stadsträdgård; 1935.

Appendix 3

1. Ett urval av undersökta priskuranter från Uppsala universitets botaniska trädgårdssamlingar

** = Försäljning av fuchsiaarter eller fuchsiasorter med namn i katalog.

* = Försäljning av fuchsiaarter eller fuchsiahybriderna utan namn i katalog.

Kataloger utan stjärna har inte haft någon fuchsia försäljning överhuvudtaget.

Katalognamn och undersökt årtal

Alnarps trädgårdar; 1880, 83. **

And. Andersson i Örebro; 1893, 95, 99. **

M. P. Andersson i Jönköping; 1890, 92-95, 99-07, 35-36, 38, 41. **

Bergianska trädgården i Stockholm; 1834, 75-76, 89, 92-00, 02-03, 07-09, 13-17, 27, 39-40. **

Bryngelsnäs trädgård; 1906. **

Enköpings trädskola och fröhandel; 1895, 97, 02, 10, 12-14, 22. **

Göteborgs trädgårdsförening; 1855, 69, 76-77, 85, 93-05, 12, 14-17. **

Cedergren & Co i Råå; 1926, 47-48, 50. **

Corlins Ledare genom trädgård och fält i Göteborg; 1905-11. **

Emil Friberg, konst och handelsträdgårdsmästare, Stockholm. S. Sundsborg; 1894. **

H. Gottschalks fröhandel i Stockholm; 1876, 78. **

Gränstorpets Handelsträdgård i Trelleborg; 1910. **

Linköpings trädgårdsförening; 1895-96, 99, 02-03, 17, 24. **

Sundsborgs handelsträdgård i Stockholm; 1902, 05 **

Svenska fröhandeln i Stockholm; 1893-94. **

Jac Ericson, stads och handelsträdgårdsmästare, Halmstad; 1844. **

Fagerlids örtagård i Kungsängen; 1908. **

Fröodlingens fröhandel i Göteborg; 1902. **

Oppmann plantskolan i Broby; 1936 **

Ranviks nya plantskolor i Röggle; 1935, 36/37, 39/40-49/50. **

Soldager plantskola i Båstad; 1945. **

Stenborgs trädskolor i Karlstad; 1928. **

Stenborgs trädskolor i Västerås; 1903/04, 08/09-13/14, 15/16. **

Sundsborgs handelsträdgård, Skanstull, Stockholm; 1902, 05, 06. **

Uppsalaläns trädskolor; 1869, 70-73, 76-77, 77, 79, 81-85, 89, 90-92, 18. **

C. J. Wallin, Länet's trädskola i Uppsala; 1877, 82-83, 85, 89, 90-92, 33, 39-40, 50. **

